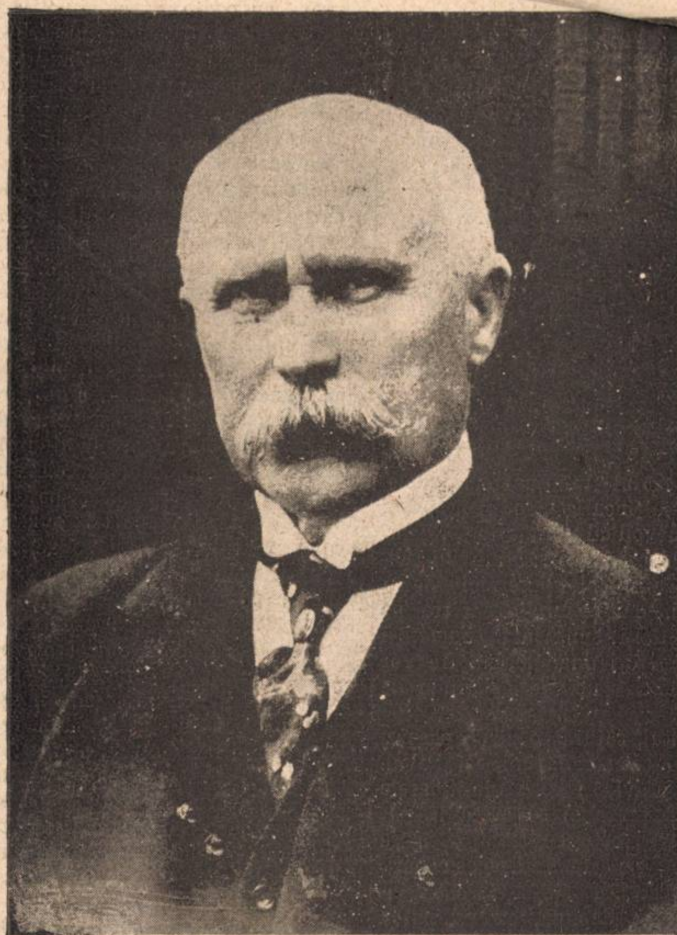
# Actualităţile săptămânii



Generalul Petain pleacă!
Generalul Petain actualul inspector general al armatelor franceze şi membru în Consiliul superior de războiu, părăseşte funcţiunile sale Aceasta va produce mari schimbări în comandamentul armatelor franceze



Generalul Guilleaumaut, urmaşul probabil al generalului Petain ca inspector general al armatelor franceze şi membru în Consiliul superior de războiu

# Cine va lua moştenirea

### Succesiunea lui Coolidge e deschisă

## Candidaţii americani

Intr'unul din numerile noastre anterioare am publicat fotografiile candidaţilor la presidenţia Statelor Unite. Reproducem pe aceiaşi candidaţi după cum îi vede caricaturistul Savary (Paris)



Charles Evans Hughes,



Lowden,



Herbert Hoovers,



Chos Dawes,



Guvernor Al. Smith




(16) J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA II.

CAPITOLUL VI.

## Viața printre Mamuți

CAM păzise bine Focul. Ardea limpede și curat, în cușca lui, atunci când Naoh îl regăsi. Și cu toate că era ostenit peste măsură, cu toate că rana îi mușca din carne, cum mușcă un Lup și că îi vâjâia capul de ferbineală, Fiul Leopardului avu o clipă de deplină fericire. In pieptul său lat bătea intreaga nădejde a neamului omenesc, mai frumoasă prin aceea că, deși își dădea seama de ea, el nu cugeta la moarte. Tinerețea svâcnia intr'însul și oricât de scurtă era prevederea sa, aceasta însemna totuș veșnicia. El văzu mlaștinile din primăvară, când trestiile își inalță toate împreună săgețile lor fragede, când plopii, aninii și sălciile își îmbraca straiele lor verzi și albe, când lișițele, bâtlanii, guguștiucile, și pițigoii se chiamă unii pe alții, când ploaia cade atât de veselă, ca și când însăș viața ar cădea pe pământ. Și în fața apelor, și deasupra erburilor și printre copaci, înfățișarea viitorului avea chipul Gammlei.

Dupăce Naoh își isprăvi visul, în fața Focului, dânsul culese rădăcini și ierburi fragede, spre a le aduce prinos căpeteniei Mamuților. căci înțelegea dânsul că pentru ca alianța să fie trainică, trebuia să fie innoită în fiecare zi. Numai după aceea, când Nam lua paza, se duse să-și aleagă un culcuș, în mijlocul cirezii celei mari și se culcă:

— Dacă Mamuții părăsesc pășunea, spuse Nam, voiu trezi pe Fiul Leopardului.

— Pășunea e mănoasă, răspunse Naoh: Mamuții vor paște până de seară.

Căzu intr'un somn adânc ca moartea.

Când se deștepta, Soarele se cobora deasupra savanei. Nouri de culoarea șistului se îngrămădiau și acoperiau încet discul galben, asemănător unei flori uriașe de nufăr, Naoh își simți mădularele ca frânte din încheieturi; ferbințeala îi curgea prin cap și prin șira spinării; dar vâjăiala din urechi slăbia și durerea din umăr se micșora.

Se ridică, privi mai întâi Focul, apoi întreobă pe străjer:

— Kzamii s'au înapoiat?

— Nu s'au depărtat încă... Asteaptă pe malul Fluviului, în fața Ostrovului cu plopii cei înalți.

— Bineț răspunse Fiul Leopardului. Nu vor avea Foc, în timpul nopților umede; își vor pierde curajul și se vor întoarce la oarda lor. Nam să doarmă și el.

Pe când se întindea, pe un pat de frunze și licheni, Naoh îi cercetă pe Gaw, care se sbuciuma în vis. Flăcăul era slăbit, pielea îi ardea; sufla cu greutate, dar sângele nu-i mai curgea din piept. Voevodul, gândindu-se că nu se va coborî încă în adâncurile pământului, se pleacă deasupra Focului, cu mare dorință de a-l vedea crescând, intr'un jăratic de crăci uscate.

Dar amână această dorință, pentru zilele următoare. Căci trebue mai întâi să capete învoire, dela șeful Mamuților, ca Ulhamrii să petreacă noaptea, în tabăra lor. Naoh îl căută cu privirea. Il zări, singuratic, după obiceiul său, spre a străjui mai bine turma și a cerceta cu mai multă atențiune împrejurimile. Păștia lăstari al căror vârf de abia se ridica, deasupra pământului. Fiul Leopardului culese rădăcini de ferigă, bune de mâncat; găsi de asemenea și bob de baltă; apoi se îndreptă către marele Mamut. Animalul, la apropierea sa, încetă să mai roadă lăstarii fragezi; își mișcă domol trompa păroasă; ba chiar făcu câtiva pași în spre Naoh. Văzându-l cu mâinile încărcate de nutreț, dânsul se arătă mulțumit și începea chiar să simtă dragoste pentru om. Nomadul îi intinse merindele, pe care le ținea la piept și îi spuse:

— Voevod al Mamuților, Kzammii n'au parăsit încă Fluviul. Ulhamrii sunt mai puternici decât Kzammii, dar ei nu-s decât trei pe când ceilalți sunt mai numeroși decât trei ori două mâini. Ne vor omori, dacă noi ne depărtăm de Mamuți!

Mamutul, săturat o zi de păscut, mânca încet rădăcinile și bobul. Când isprăvi, se uită la Soarele care apunea, apoi se culcă la pământ, în vreme ce trompa sa se încolăcea pe jumătate, peste mijlocul omului. Naoh înțelese că învoiala era deplină, că va putea aștepta însănătoșirea să și aceea a lui Gaw, în tabăra Mamuților, la adăpost de Kzammi, de Leu, de Tigru și de Ursul cenușiu. Poate i se va îngădui chiar să aprindă Focul mistuitor și să guste dulceața rădăcinilor, a castanelor și a cărnurilor fripte.

Intre aceastea, Soarele se înroșea în asfințitul larg, apoi aprinse nouri minunați. Fu o seară roșie, ca o floare de belșiță, galbenă ca o livadă de pintenei, viorice ca și candelele pe un țărm de toamnă, focurile sale scormoniau adâncimea Fluviului; fu una dintre serile frumoase ale pământului muritor. Ea nu plăsmui ținuturi nemărginite, cum fac amurgurile de vară; dar se alcătuiră lacuri, ostroave și peșteri, plămădite din lumină de magnolia, de stânjenei și de răsuri a căror strălucire mișca sufletul sălbatic al lui Naoh. Se întreba cine oare aprindea aceste nemărginituri fără număr, ce fel de oameni și ce fel de animale trăiau dincolo de munții cerului.

De trei zile Naoh, Gaw și Nam traiau în tabăra Mamuților. Kzamii răsbunători dădeau mereu târcoale, pe malurile marelui Fluviu, în nădejdea de a putea prinde și de a mânca pe oamenii cari le înșelase vicleșugul, își râsesc de puterea lor și le luase Focul.

Naoh nu se mai temea de dânșii, alianța sa cu Mamuții fiind desăvârșită. In fiecare dimineată puterea lui era mai sigură. Capul său nu mai vâjia; rana din umăr, puțin adâncă, Ulhamrii, urcați pe vr'o movoilă își sfidau adversarii.

Naoh striga:

— Dece vă tot rotiți în jurul Mamuților și al Ulhamrilor? In fața Mamuților voi sunteți ca Șacalii, în fața Ursului celui mare. Nici măciuca, nici securea vr'unui Kzamm nu poate să se împotriască măciucii sau securii lui Naoh! Dacă nu plecaț către ținuturile voastre de vânătoare, noi vă vom întinde curse și vă vom omorî.

Nam și Gaw scoteau strigătele lor de războiu, amenințând cu sulițele; dar Kzammii nu încetau de a da târcoale printre trestii, printre mărăcini, pe câmpie, sau pe sub arțari sicomori, frasini sau plopi. Deodată țâșnia câte un spate păros, vâte un cap cu părul mare; sau vre-o umbră nedeslușită care se furișa prin intuneric. Și deși erau fără teamă, urau această apropiere dușmănoasă. Ea îi împedeca să se îndeparteze, spre a cerceta ținutul; amenința viitorul, căci în cele din urmă trebuiau să părăsiască pe Mamuți, spre a se înapoia la miazănoapte. Fiul Leoparduli se gândia la mijlocul de a îndepărta pe dușmani de pe urmele sale.

El continua să aducă prinos căpeteniei Mamuților. De trei ori pe zi îi aduna hrană fragedă, și-și petrecea multe clipe, stând lângă dânsul și căutând să-i înțeleagă graiul și să-l facă înțeles pe al său. Mamutul asculta bucuros, cuvântul omenesc, clătina dn cap și părea gânditor; uneori o lumină ciudată scânteia în ochiul său caprui, sau își încrețea pleoapa ca și când ar fi râs. Atunci Naoh se gândia:

„Marele Mamut înțelege pe Naoh, dar Naoh nu-l înțelege încă."

Totuș, își făceau semne al căror înțeles nu era îndoielnic, și care era în legătură cu hrana. Când nomadul striga:

Mamutul se apropia numai decât, chiar dacă Naoh era ascuns: căci știa bine că e vorba de rădăcini, de mlădițe proaspete, sau de fructe. Incetul cu încetul învățară să se cheme unul pe altul, chiar fără pricină. Mamutul scotia un sbierăt domol; Naoh articula o silabă sau două. Erau mulțumiți de a fi unul alături de altul. Omul se așeză la pământ; Mamutul îi dădea ocol, și uneori, în joacă, îl ridica binișor, încolăcit în trompa lui.

— Iată!

Ca să-și ajungă ținta Naoh poruncise războinicilor săi să aducă prinos celorlalți doi mamuți, cari erau căpetenii, după cel uriaș. Și cum aceștia erau acum obișnuiți cu nomazii, ei împărtășiau dragostea care li se cerea. In urmă, Naoh învățase pe cei doi flăcăi cum trebuia să obișnuiască pe giganți cu vocea lor, așa încât în a cincea zi, Mamuții veniau în fugă la strigătul lui Nam și a lui Gaw.

Ulhamrii avură parte de o mare fericire. Intro seară înainte de sfârșitul amurgului ,Naoh îngrămădi crăngi și ierburi uscate și se încumese să le dea foc. Aerul era răcoros destul de uscat, și vântul foarte slab. Și flacăra crescuse, mai întâi neagră de fum, apoi curată, duduitoare și de culoarea aurorei.

Mamuții alergară din toate părțile. Capetele lor mari se vedeau dându-se înainte și ochii lor strălucind de neliniște. Cei mai nervoși sbierau.

Căci cunoşteau Focul! Il întâlniseră pe savană, sau în pădure, când se năpustise fulgerul, şi el îl urmărise, cu trosnete înspăimântătoare; suflarea lui le ardea carnea, muşcătura lui străpungea pielea invulnerabilă; cei bătrâni îşi amintiau de tovarăşii prinşi de această armă îngrozitoare şi cari nu se mai înapoiaseră. De aceea priviau cu teamă şi cu ameninţare această flacără ,în jurul căreia stăteau micile animale verticale.

Naoh, înţelegându-le nemulţumirea, se apropie de marele Mamut şi îi spuse:

— Focul Ulhamrilor nu poate fugi; el nu poate creşte printre ierburi; nu poate să se svârle asupra Mamutului. Naoh l-a întemniţat într'un loc, unde nu ar găsi nici un fel de hrană.

Uriaşul, adus la zece paşi de flacără, o privia, mai curios decât semenii săi, şi pătruns de o încredere tainică. Văzând pe prietenii săi slabi, atât de liniştiţi, se linişti şi el. Deoarece îngrijorarea sau calmul său călăuzeau de multă vreme şi îngrijorarea sau calmul cirezii, toţi, puţin câte puţin, nu se mai temură de Focul nemişcat al Ulhamrilor, după cum se temeau de Focul groaznic care aleargă pe câmpie.

Astfel, Naoh putu hrăni flacăra şi împrăştia negurile. In seara aceea el gustă carnea ,rădăcinile, ciupercile fripte şi se desfătă.

Intre a şasea zi, prezenţa Kzammilor deveni şi mai nesuferită. Naoh îşi recăpătase acum toate puterile; trândăvia îl apăsa; zarea îl chema spre Miazănoapte. Fiindcă văzuse câteva trupuri păroase ivindu-se printre platani, mânia îl cuprinse şi mai tare. Dânsul spuse:

— Kzamii nu vor mânca din carnea lui Naoh, a lui Gaw şi a lui Nam!

Apoi îşi chemă tovarăşii şi le spuse:

— Veţi chema Mamuţii, cu care aţi încheiat alianţă, şi eu voiu lua pe căpetenia cea mare Astfel vom putea lupta cu Mâncătorii do oameni.

Ascunzând apoi Focul, într'un loc sigur, Ulhamrii porniră la drum. Pe măsură ce se depărtau de tabără, dădeau de mâncare Mamuţilor, iar Naoh, în răstimpuri ,le vorbia cu grai blând.

Totuş ,la oarecare depărtare, uriaşii şovăiră. Simţul răspunderii lor, faţă de turmă, creştea cu fiecare pas. Se opriau, îşi întorceau capul către apus. Apoi, încetară să mai înainteze. Şi când Naoh scoase strigătul său de chemare, căpetenia Mamuţilor răspunse şi el chemându-l, Fiul leopardului se întoarse, îşi petrecu mâna pe trompa aliatului său, spunându-i:

— Kzamii sunt ascunşi printre lăstari! Dacă Mamuţii ne-ar ajuta la luptă ,ei n'ar mai îndrăsni să dea târcoale taberei!

Căpetenia Mamuţilor stătea nepăsătoare. El privia mereu îndărăt, la turma îndepărtată a cărei soartă o călăuzia. Naoh ştiind că Kzami erau ascunşi la câteva bătăi de săgeată nu se putu hotărî să părăsiască atacul. Se strecură, urmat de Nam şi de Gaw, printre ierburi. Lăncile vâjâiră; mai mulţi Kzammi se ridicară din mărăciniş spre a ochi mai bine pe duşmani; şi Naoh dete un chiot lung şi puternic de chemare.

Atunci, căpetenia Mamuţilor păru că înţelege. El aruncă în văzduh sbierătul său năprasnic, care aduna turma, şi se năpusti, urmat de ceilalţi doui Mamuţi asupra Mâncătorilor de oameni. Naoh, rotindu-şi măciuca, Nam şi Gaw ţinând securea în stânga lor şi câte o suliţă în cea dreaptă, năvăliua şi ei, strigând răsboinic. Kzammii, înspăimântaţi, se împrăştiară printre buruieni; dar Mamuţii fuseseră cuprinşi de furie; ei atacau pe fugari, cum i-ar fi atacat Rinocerii, în vreme ce de pe ţărmul Marelui Fluviu se vedea turma alergând în cete sălbatice. Totul trosnea ,în drumul animalelor năprasnice; fiarele ascunse, lupi, şacali sau căprioarele, cerbii, caii, saigele, mistreţii ,se ridicau în zare şi fugiau, ca în faţa unui fluviu în revărsare.

Marel Mamut ajunse cel dintâi pe un fugar. Kzammul se svârli la pământ, urlând de groază, dar trompa muşchiuloasă se îndoi, spre a-l apuca; Ea asvârli pe om drept în sus, la zece coţi deasupra pământului, şi când recăzu, una dintre labele uriaşe îl strivi, ca pe o gânganie. Apoi un alt Mâncător de oameni îşi dete sufletul, sub colţii celui de al doilea Mamut; se văzu după aceea un războinic, încă tânăr, svârcolindu-se urlând şi suspinând, într'o strângere de moarte.

Turma sosia. Năvala ei trecu prin ierburi; o învălmăşeală de muşchi acoperi câmpia; Pământul palpita, ca un piept viu; toţi Kzamii care se găsiau în cale, dela marele Fluviu până la movile şi până la pădurea de frasini, fură prefăcuţi într'un terciu însângerat. Numai atunci, furia Mamuţilor se domoli. Căpitenia, oprindu-se la poalele unei coline, dădu semnalul de pace: toţi se opriră, cu ochii strălucitori încă, cu coastele fremătând de mânie.

Kzammii scăpaţi de prăpăd, fugiau năuci către Miazăzi. Numai era nici o teamă că vor întinde curse; renunţau pentru totdeauna să urmăriască pe Ulhamrii şi să-i mănânce; duceau oardei lor noutatea minunată a unirii între Oamenii de Miazănoapte şi între Mamuţi, a cărei legendă avea să se perpetueze la nenumărate generaţii.



# Misterul măştilor

NOI cu toţii suntem chinuiţi de dorinţa de-a şti ce se găseşte dinapoia aparenţelor. Căci orice vede omul, orice cuprinde cu ochii, înseamnă pentru dânsul posesiunea, cel puţin în fantazie. Şi deoarece îndărătul măştii se găseşte ceeace nu vedem, ceeace dorim în mod neprecis ceeace aşteptăm, neprevăzutul, de aceea mai mult decât orice masca exercită asupra



**Măşti din carnaval**

noastră o influenţă tainică, o influenţă magnetică.

In viaţă, fiecare dintre noi a avut prilejul deodată să desvăluie imaginea acoperită. Şi fiecare dintre noi a fost-desamăgit. Căci ade-



**Nu sunt câini, sunt oameni**

vărul n'are niciodată farmecul cu care-l îmbracă închipuirea.

Primul scop al măştii a fost să sperie şi misterul său a avut în totdeauna o influenţă deoseebită asupra oamenilor.

In primele timpuri ale omenirii cortegiile de înmormântare se îmbrăcau în măşti de morţi şi se pare că motivul acestei mascări era de a înspăimânta pe oamenĭ şi de a păzi astfel mortul, care era dus la locaşul de veci.

La greci şi la romani, în timpul serbărilor lui Bachus sau ale lui Dionisios, la orgiile Satirilor şi ale Silenelor oamenii întrebuinţau deasemenea măşti.

Teatrul, la popoarele antice, a derivat din serbările religioase şi întrucât acelea folosiau masca, spre a reprezenta diferite divinităţi, măştile au rămas şi în opera dramatică de mai târziu, atât la tragici, cât şi la autorii de comedii, drept simbol al personagiului şi caracterului celui reprezentat.

La serbările misterelor eleuzine, preotul purta emblema zeului său, portul aceluia şi simbolul său: el



**Figuri groteşti din carnavalul european.**

apărea mascat, atunci când aducea jertfă.

Tibetanii purtau mască ,numai în scopuri religioase. Naşterea unui copil era sărbătorită prin dansuri, executate de oameni îmbrăcaţi în măşti de animale. Egiptenii transformau în mumii morţii lor, spre a evidenţia mai bine majestatea morţii.

Intotdeauna măştile înspăimântătoare au avut un efect mai puternic asupra sufletului omenesc, decât toţi pieroţii, paiaţii, sau colombinele gingaşe. Astfel Edgar Allan Poe a scris una dintre cele mai tulburătoare poezii ale sale în „masca morţii roşii", descriind

gluma tragică a unui necunoscut, care imitând ciuma a determinat astfel izbucnirea ciumei în ţinut.

Vechii mexicani îşi mascau zeii, când bântuia vr'o epidemie sau foamete, sau când se îmbolnăvia regele. Deasemenea serbările religioase ale canibalilor se fac mascate.

Pentru mascare, oamenii se slujesc şi s'au slujit de tot ce le putea acoperi trăsăturile: îşi mânjiau faţa şi capul cu funingine, cu cenuşe, cu cretă, cu noroi, cu drojdie de bere sau cu spumă. Grecii aveau măşti din scoarţă de copac, din lemn şi fildeş, din argint şi aur, iar la culesul viilor purtau măşti de frunze.

Măştile slujesc ca talisman împotriva deochiului, împotriva vrăjitoriei şi a spiritelor rele.

Călătorii şi muzeele etnografice ne arată că măştile se schimbă după localitatea geografică şi că mascarea e un colorit local: popoarele mai puţin puternice au măştile cele mai îngrozitoare, pentrucă acele popoare posed o fantazie cu atât mai mare, cu cât puterea lor corporală e mai mică. Prin mascare, popoarele primitive au aceeaş tendinţă pe care o are pisica când, spre a impune mai mult, îşi încovoaie spatele, sau cocoşul când îşi sbârleşte penele, spre a apărea mai mare. Tendinţa este de a impune, de a înspăimânta, de a se schimba, şi pentru acest scop orice mijloc este bun. Pentru aceasta o mască, cu cât e mai groaznică, cu atât are un efect mai mare.

Căci nimic nu mişcă sufletul omenesc atât, cât goana după cele tainice. Lumea ar părea uscată, îngustă şi rece dacă n'ar exista atracţia romantică a necunoscutului, în noi. Viaţa ar părea plictisitoare şi sarbădă, dacă n'ar fi visele de aur care nu se îndeplinesc niciodată şi care dau vieţii aspecte strălucitoare, pe care ea nu le are. Odată masca pusă, toate convenţiunile dispar, omul are toate libertăţile. Masca în faţa ochilor şi fiecare se comportă astfel după cum este, căci atunci celalt nu ştie cine este. Pare de sigur curios şi nu e un simplu aforism, că omul e mai adevărat cu mască, decât fără mască.

Determinat de dorinţa de a fi odată real, adevărat, neprefăcut, de-a apărea ca să spunem astfel nemascat, omul se maschează. In această dorinţă trebuie să vedem bucuria mare cu care e primit, în fiecare an, carnavalul, în lumea civilizată.



**O scenă de carnaval (după un desen de Paul Gavarni): „Dar Lili, nu-ţi pune nimic în cap, că eu sunt?"**



**Suntem fericiţi de a informa cetitorii notrii cum că Majestatea Sa Regele a binevoit a conferi Ordinul „Steaua României" în gradul de Ofiţer, domnului Conte G. de Laigue, Consulul Franţei la Cluj.**

## Anchetele noastre



**Frumoasele cochete bucureştene, din B-dul Pake şi din împrejurimi, au Salonul de coafură ce atâta vreme le-a lipsit. Condus de d-l Gheorghe Tomuţia, om muncitor, întreprinzător şi cunoscător în materie până la admiraţie, acest salon — prevăzut cu raioane pentru doamne cât şi pentru domni — situat la staţia „Horei" a tramwaielor 14 şi 24, a întrecut în curăţenie, higienă şi execuţiune, toate saloanele de coafură din cartierele bucureştene rivalizând cu saloanele din centru.**

**„Realitatea"**



**Carnavalul la Liga Naţiunilor.**

# Individul și societatea

## Consideraţiuni asupra cazului George Găetan

FĂGĂDUIND a reveni asupra acestei chestiuni, atunci când vor fi cunoscute toate amănuntele fioroasei crime, cât și viața criminalului în cele mai mici detalii și cu influențele ce le-a suferit, dăm astăzi o privire generală asupra tuturor cazurilor similare, cu mici incursiuni în sfera de activitate a lui Găetan, atât cât ne sunt îngăduite de cele ce se știu despre el.

A privi pe Găetan din punct de vedere lombrozian, sau a-i face un portret frenologic, înseamnă a ne înapoia la știința altor vremi, fără a lămuri îndeajuns aceste apariții spontane și neașteptate ale răului, mai ales acolo unde pare că binele sălășluește și frumosul strălucește. Deci nu vom căuta în gestul odios al criminalului de azi, păcatele părinților lui.

Pe de altă parte nu vom căuta să înțelegem această faptă criminală ca fiind expansiunea violentă a unui organism născut fără pată, și pe care apoi societatea l-ar fi pângărit până într'atâta încât l-a făcut criminal. Deci vom lăsa să doarmă în pace cu părerile sale pe ilustrul J. J. Rousseau.

A vorbi despre alte considerațiuni asupra crimelor și criminalilor, ar însă le înșirăm, pentru ca, în urmă să le înlăturăm.

Azi, orice manifestare omenească, bună sau rea, trebuie interpretată după principiile bine stabilite ale geniului revoluționar al psihologiei Sigm. Freud.

Copilul nu se naște curat ca un înger, decât în familiile care nu pot să-și dea seama, din o prea mare iubire, sau din nepricepere, de firea stărit diavolească a micului odor.

Tot ce mintea poate concepe ca abject, odios, pervers și uneori criminal în sufletul copilului se găsește în mod natural. Freud spune că orice copil e „polimorf pervers". Instinctul sexual nu e diferențiat de cel de nutriție. Satisfacerea foamei e o potolire a sexualității.

Copilul, la început duce totul la gură, ca să poată aprecia dacă îi place sau nu, căci doar prin sugere și lingere poate el aprecia. Mamele pot să-și dea perfect de bine seama de acest lucru, căci ele știu cât de lipsit de silă e un copil. Lui nu-i e scârbă de nimic, totul gustă.

Astfel copilul e un autoerotic, se masturbează bucal.

In urma înțărcării, copilul intră în faza ano-recto-urinaro-erotică, când actul defecațiunii și al urinării începe să-l intereseze, producându-și plăceri în diferite feluri, în a căror descriere nu vom intra aici.

Familia și în special mama, caută chiar din primele luni să înlăture apucăturile rele ale copilului. Școala și cei din jurul lui vor desăvârși, în urmă această operă de educație.

Copilul isbindu-se de restricțiunile impuse începe să știe singur ceeace e permis să facă, și astfel se naște conștiința. Cu cât această conștiință pare a fi mai severă, cu atât tendințele ascunse al copilului vor fi mai puternic respinse. Prin urmare se începe o luptă între inconștientul, care cuprinde eul individual și conștientul care reprezintă societatea, deci care e eul social al fiecăruia.

Cu timpul tendințele copilului sub presiunea educațiunei, din manifeste devin latente și uitate. Cei mai mulți indivizi nu-și mai aduc de loc aminte de cele ce-au făcut când au fost mici, prezintă deci o „amnezie infantilă" după cum o numește Freud.

Energia acestor tendințe, nu se pierde, ea e la baza tuturor manifestărilor noastre, însă transformată. Unii și-o cheltuesc făcând sporturi, sau alte manifestări fizice, alții creind capodopere artistice și literare, sau înaintând în aridul câmp al științei. In fine orice îndeletnicire e o deviare a acestor tendinți din prima copilărie. Diferența dintre oameni o face capacitatea de deviare, de sublimare a acestor tendințe. Gazetarul al cărui condeiu se înfige, în fiecare zi, în inimile netrebnicilor, are în inconștient o plăcere sadică de a nimici, dar această dorință a fost subliniată, într'un chip minunat; gazetarul devenind astfel, apărătorul unei societăți normale tip.

Sunt unii indivizi, cari fie că au fost refractari la modelare sau ascunși, părând că au primit în psihicul lor controlul societății, fie că societatea, mediul înconjurător, fiind ea însăși regresată, pervertită nu a putut să determine latența tendințelor lor din copilărie, apar, atunci când ies din societatea obișnuită lor ca monștrii sociali. In acest din urmă caz ar intra și George Găetan.

Acei care l-au cunoscut intervin pentru el, lovesc pe cei ce caută să facă lumină pentru că toți ducând o viață fără îngrădirea conștiinței, eul lor individual nu admite nici o împotrivire, nu concepe, — cum nu concepe eul individual al oricăruia — că poate să facă sau că a făcut un rău.

Privați de controlul eului social, de severitatea conștiinței, și-au lăsat libere, fără frâu tendințele din inconștient, și în chipul acesta, prin o ațâțare continuă, prin o răscolire a acestui noroiu ancestral, toți au regresat în faza primei copilării, când încercau totul cu gura, când se desfătau în plăceri ano-recto-urinare.

Orice om care n'a știut să-și înfrâneze la timp păcatele din inconștient și apoi să le devieze pe căi admise de societate, se va găsi, într'o zi, în fața zidului societății și atunci sau va înnebuni, sau, ascultând de vocea eului individual, va căuta să spargă acest zid, devenind prin urmare iar un polimorf pervers, așa cum era în copilărie.

Din rândurile acestor perverși, cari trăiesc cu toții în cea mai puturoasă mocirlă și care se caută unii pe alții pentru a-și da reciproc iluziunea că așa trebuie trăită viața, se recrutează „peștii", cartoforii, delapidatorii, escrocii, criminalii, etc.

Astfel au conceput rostul vieții Bonat, Garnier și Calmette La Science; bandiții automobiliști, ghilotinați în Franța înainte de războiu; astfel a conceput-o Găetan și desigur la fel o concep și ceice îl milesc, cu deosebirea că aceștia din urmă dacă nu au noțiunea pedepsii morale; le e teamă de sancțiunea concretă a legilor.

E posibil să fi fost cu rost și mai sdravăn bătuți când erau mici.

Fiindcă veni vorba de bătaie, socotim că parlamentul care va vota legea bătăii publice, alături de pedeapsa cuvenită, pentru orice infracțiune penală, va fi, cu drept cuvânt, numit parlamentul salvator.

**Doctor Omega.**



O[...]oritorul de copii Hickmann din Los Angelos un băiat de 17 ani, își primește senin sentința de condamnare la moarte

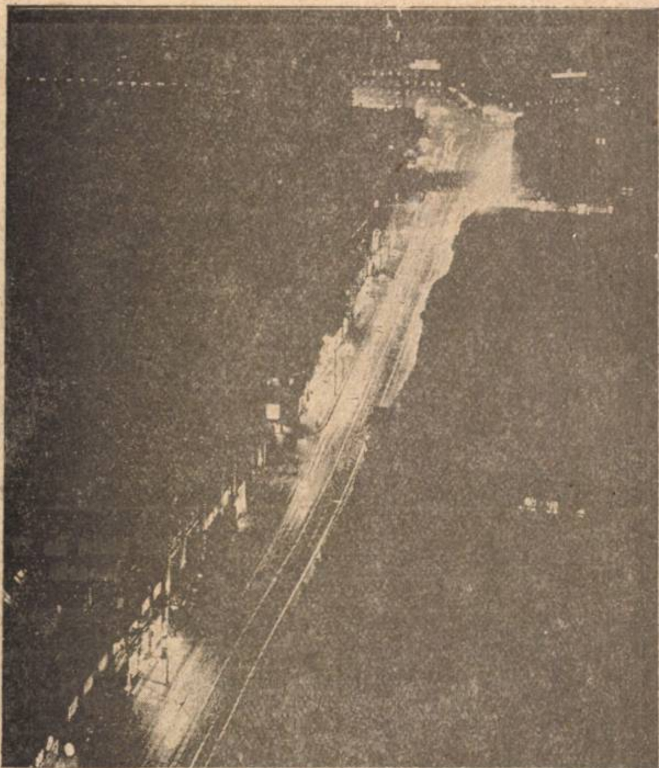


Copii ofițerilor de marină americani exercitându-se pentru prima dată în box

# Nopţile oraşelor mari

NU sunt decât vr'o 40 de ani, de când întunericul micilor ateliere americane, erau de abea străpunse de raze palide şi astăzi s'a făcut lumină, ca în basme. S'au aprins lămpile electrice.

Strălucirea lor a înconjurat cu raze aurii obrazul îmbujorat de fericire al unui american de vârstă mijlocie.



Königstrasse din Berlin noaptea

Cel care s'a aplecat asupra lămpii fermecătoare, pentru prima dată, a fost **Toma A. Edison.** El a izbucnit cuprins de fericire: „Am descoperit!" Apoi, mândru, cu un zimbet de bucurie tipărit pe faţă, şi-a privit opera. Deşi în faţa sa nu ardea decât un bec electric cu fir de cărbune, bec care astăzi se găseşte în păstrare, în muzeul tehnic din Boston, el putea fi mulţumit.



Reclama unui magazin din Londra

Oare ce viziune va fi avut marele inventator, când arătând unui inginer american, lampa cu fir de cărbune, a spus următoarele:

— Această invenţie a mea va reforma toată lumea!

Inginerul zimbind dispreţuitor, a răspuns inventatorului:

— Jucăriei de copii!

Edison „vrăjitorul", n'a mai făcut nici o observaţie. Era adâncit în gânduri. Poate că vedea în faţa ochilor săi reflectoarele enorme, ale turnului Eiffel. Poate că vedea minunea electrică a Berlinului, sau potopul de lumină din New-York.

De bună seamă că Edison îşi dădea seama de ce ascunde în invenţia sa. Deaceea, încă de pe atunci spunea, cu totul convins:

— Lampa de incandescenţă este opera principală a vieţii mele, oricare ar fi descoperirile ce voiu izbuti să mai fac.

Avea perfectă dreptate. Astăzi miliarde de becuri se aprind, în fiecare seară, nu numai spre a lumina oraşele ca în timpul zilei, dar şi spre a scrie cu litere de foc, pe cerul albastru închis. Dispar în noapte, reapar şi scânteiază la distanţe mari.




Cinematograful Capitol din Berlin

Reclama luminoasă a cinematografului **„Capitol"**, din Berlin, constă din 6000 de becuri electrice. Îşi poate da seama uşor oricine de sumele extraordinare ce se cheltuiesc, într'o singură seară, dar şi efectul reclamei este ameţitor. Aparatul fotografic nu poate să redea decât în alb, admirabilele




Faţada unui magazin din Berlin în timpul nopţii



Reclama luminoasă a turnului Eiffel la Paris

efecte de lumină, de culoare albastră sau roşie, cu care se mândreşte acest teatru impunător. De-aceea şi în ilustraţia noastră efectul e palid.

La Paris, lumina cea mai puternică o răspândeşte turnul Eiffel. De aci mai mult de 8000 de becuri îşi revarsă râurile de lumină, corespunzătoare flacărilor mai multor milioane de lumânări. Folosirea turnului este exclusivitatea fabricei de automobile **„Citroen"**, care plăteşte pentru acest monopol, primăriei Paris, o taxă de 2 milioane franci anual. Şi cât va mai fi costând consumarea de electricitate?

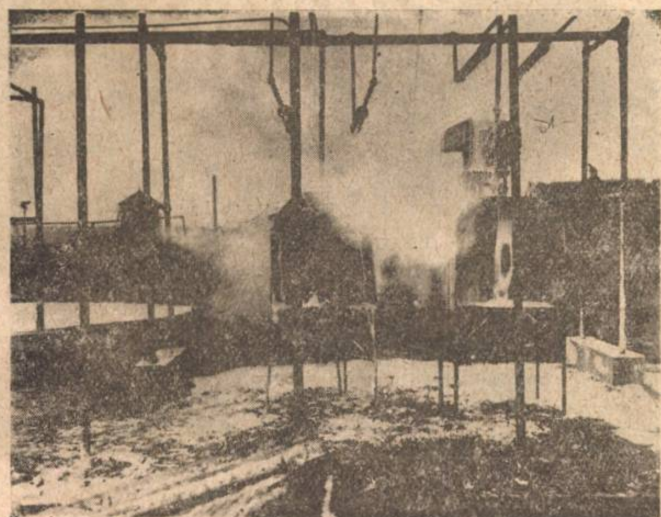
In oraşele mari ale lumii, mai toţi comercianţii folosesc astăzi reclame luminoase. In birourile firmelor mari lucrează ingineri, angajaţi exclusiv la organizarea reclamelor acestora şi câştigă mai mult decât dacă ar lucra la construcţiile de poduri sau de edificii.

Se plătesc sume fantastice numai pentru ideia reclamelor. Oricine prezintă o ideie practică şi nouă de reclamă, poate fi sigur că e răsplătit împărăteşte, de către marile intreprinderi, la care se va adresa.



Piaţa Nollendorf din Berlin, în timpul nopţii





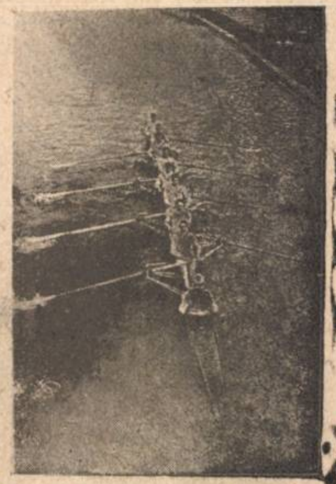
**O nouă instalaţie de stins incendiile. Un sistem pulverizator american, permite să se stingă chiar gazele care ard, fără apă, şi mult mai repede decât cu apă, cu ajutorul unui praf special, care se împrăştie în cantităţi mici deasupra obiectelor incendiare, cum ar fi tancurile cu petrol depozitele de spirt, cari altminteri sunt sortite arderii complete. Ilustraţia noastră a fost luată în timpul experienţelor făcute 10 minute după ce nişte vagoane cu ptrol au fost incendiate**



**MODA LA ST. MORITZ**



**In ziua de lăsatul secului (inceperea postului) se obişnuieşte mai ales in Muntenia, să se bată alviţa. In preajma acestei zile comerţul ambulant cu alviţă e foarte asidu. Ilustraţia noastră reprezintă o scenă de stradă la Bucureşti**



**Echipa Chambridge se atrenează pentru matchul de vâslire cu echipa Oxford**







# Mimica în teatru şi film

LA începutul începuturilor diavolul şi îngerul se aflau faţă în faţă. Faţa diavolului era schimonosită, plină de cucuie şi de brăsdături, în vreme ce a îngerului era netedă şi strălucitoare, cum e holda bogată, la bătaia soarelui.

Venind împreună — şi contactul între ei n'a putut să fie decât războiul — diavolul şi-a prefăcut ici şi colea faţa, luând din seninătatea de trăsături a îngerului, iar îngerul, fără voie a căpătat o parte din schimonositurile Satanei.

De atunci încoace există îngerul supărării şi îngerul răzbunării, cari nu sunt îngeri adevăraţi, ci mai degrabă un amestec între satana şi înger.

Diavolul însă a ştiut să-şi prefacă tot mai mult trăsăturile, să-şi înfrâneze tot mai puternic patimile, până ce, cu vremea, a reuşit să convingă lumea, că nu e atât de negru pe cât îl cred oamenii. In adâncul firei sale desigur că clocotesc aceleaşi frământări de iad, dar în înfăţişarea sa nu se mai observă aceasta. Exteriorul său apare astăzi ca al unui înger, îmbrăcat în haina zâmbetului.

* * *

Această povestire simbolică înfăţişează toată istoria culturii şi a artei omeneşti. La început, Satana nu era reprezentat decât în caracteristicile sale esclusive, iar îngerul, dea'ntregul înger. Şi deoarece nu totdeauna îngerul prezintă un interes deosebit, ci mai adesea ori dânsul plictiseşte pe oameni, cu înfăţişarea sa prea senină, Satana a avut rolul mai important. Satana are dorinţe ascunse, e chinuit de patimi şi de păcate şi toate acestea trebuiesc redate cât mai precis. Prin ce s'ar putea reprezenta spiritul său, în mod mai real, dacă nu prin schimonosirile sale? Sheakespeare a scris mai demult pe Falstaff şi pe Henric al III-lea. Tartuffe a lui Mollier reprezinta pe scenele mondiale, de sute de ani, pe Satan într'o înfăţişare modernă şi până în ultimul timp, mimica juca un rol de frunte pe toate scenele teatrale.

* * *

Filmul la început şi dânsul se slujia mult de grimase. Se părea că această artă nouă nici nu se putea imagina altfel. Cum să se facă cineva înţeles ,dacă nu-şi exagerează mimica? In film nu se întrebuinţează nici voce nici alt chip de exprimare. In film nu se vorbeşte decât în limbajul transformării trăsăturilor. Ingerul luptă cu Satana şi acesta din urmă nu poate avea succes ,decât prin diversele sale moduri de a se schimonosi ,,In hoc signo..." era deviza filmului şi plecând cu gândul de victorie la drum, s'a pregătit pentru vecie în acest fel.

* * *

In curând însă sa observat greşala, imediat ce s'a desvoltat spiritul critic.

Omul de cultură şi Satana, care stă ascuns în el, nu lucrează cu schimonosiri exagerate, şi filmul, nu are nevoie de o mimică nenaturală la fel după cum se constatase în arta teatrală. Viaţa de pe pânză e destul de prefecţionată, pentru ca actorul să se poată mulţumi de a face mişcări domoale şi totuş destul de expresive. E suficientă o simplă tremurare a pleoapelor, punerea mâinii în buzunarul hainei, un pas.

Discursurile, care sunt rostite cu glas mai puternic, reclamă şi mimică accentuată, pe când artistul de cinematograf, fiindcă nu trebuie să vorbiască, n'are nevoie de un joc plin de efect. Dânsul trebuie să se stăpâniască, şi nu să exagereze, căci gelatina foarte sensibilă a bandei fa lumină, trădează cea mai fină mişcare a feţii. Lupta între demon şi înger se poate observa prin cele mai mici vibraţii.

* * *

Prin urmare pantomima de pe film poate fi lămurită publicului foarte bine, fără grimase şi fără gesturi largi. Filmul modern vorbeşte



**Lon Chaney, regele grimasei**



**Buster Keaton cu figura încremenită**



**Norma Shearer şi John Gilbert**

să înlănţuiască pe spectatori, mult prin acţiune, prin mişcare. Şi cu acest mod de exprimare el izbuteşte mia bine decât oricare alt mijloc, pe scena fixă. Filmul n'are nevoie să povestească faptele, cum face piesa dramatică în film faptele se petrec aievea şi artistul trebuie să-şi exprime numai viaţa sa interioară.

Artiştii au înţeles repede că ei în film trebuie să se mişte, şi nu să se schimonosească. Mai încet şi mai greu au înţeles acest lucru proprietarii caselor de filme. **Asta Nielsen** în prima ei perioadă de joc de scenă, avea grimase mari. Astăzi, deabia îşi mişcă buzele şi cu o singură licărire a ochilor spune mai mult, de cât odinioară.

Buster Keaton provoacă râsul, prin mutra sa încremenită.

Charlie Chaplin, fără nici un fel de grimas pronunţat, deslănţuie potop de ilaritate.

Insă şi astăzi mare parte din filme, majoritatea, trăiesc în lumea grimaselor exagerate. Şi fiindcă această lume n'a dispărut, nici mimica excesivă nu poate să dispară definitiv.

* * *

Dar nici n'ar trebui să dispară definitiv. Caracteristica sufletului primitiv este strâmbătura — grimasa. Când un negru din Africa zâmbeşte, când o maimuţă face mofturi, ea nu poate să aibe altă expresie nici pe pânza cinematografică

Lon Chaney, marele mimician, fiind copilul unor părinţi surdo-muţi, a fost mimica primul grai pe care l'a învăţat. El îşi aplică talentul său special în mod instinctiv, în rolurile primitive.

Ceeace face dânsul este într'adevăr artă, presupunând că pânza clasică se va menţinea şi în viitor. Omul de cultură însă, ascunde în adâncul său maimuţa şi pe satan. Dacă se întâmplă ca strâmbătura să apară pe faţa lui ,atunci când ucide sau când e părtaş la grozăvii, lucrul nu are decât o explicaţie simplă: urîţenia desgustătoare a ucigaşului este etică ca orice lucru înfricoşător.



Colleen More



**Regele Aman-Ullah al Afganistului şi soţia acestuia, Regina Suraya actualmente în vizită prin Europa**





**Domnul Conte G. de Laigue, Consulul Franţei la Cluj, ne informează că d-na Dr. Noel, fostă internă a spitalelor din Paris, ataşată în serviciul d-lui Dr. Hudelo, medic şef al spitalului Saint Louis, va ţinea o conferinţă cu proecţiuni, în ziua de 13 Martie 1928 în sala Bibliotecii Universitare din Cluj, la orele 5, asupra „Chirurgiei estetice în legătură cu dermatologia" şi asupra „Duşului filiform". Doamna Dr. Noel va arăta prin observaţii alese din diferite medii sociale, cât de mult e necesară celor cari lucrează, frumuseţea şi tinereţea.**

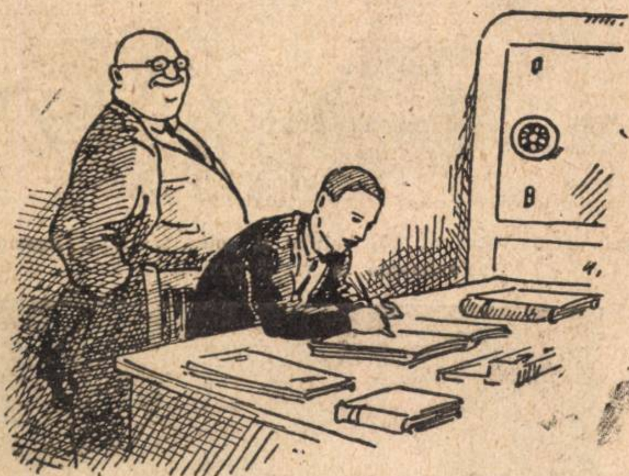
**Doamna Noel soseşte la Cluj, venind din Bucureşti Marţi 13 Martie.**

# Dragoste năpăstuită

După masă, în cochetul salonaş al Monseniorului Ingres, la şampanie, invitaţii se strânseseră în jurul noului sosit în oraşelul reşedinţei episcopale, tânărul avocat d. Argenty, care abia pridiđea cu răspunsurile la atâtea întrebări neaşteptate pe cari i le puneau mai ales **un brelan de nostimioare vesele,** tinere soţii ale colegilor lui de bară, pe cari de-abia li cunoscuse cu prilejul caldei pledoarii ce făcuse în procesul unui desmoştenit al soartei, bătrânul Cachet, „betivul".

De-atunci mersese vorba despre bogatele resurse juridice şi de elocinţă ale „debutantului" d. Argenty, şi pare-se că de-aceea astăzi, invitaţii Monseniorului îi găseau noui prilejuri de vorbă.

— — — — — — — —



— De altfel, continua d. Argenty, cazul lui moş Cachet iese din comun, dacă nu chiar de sub orice jurisdicţiune...

— Acceptii, aşadar, viciul sub orice formă, prietene?!...

— Şi chiar manifestările lui... neîngrădite de legi, făcu d. Argenty...

— Curios! observă Mgr. Ingres...

— Da, căci reversul viciului nu e tot viciul, Monseniore... Viciul e de natură sufletească, cel puţin la origină, iar cel fizic — ca să zic aşa — e numai o manifestare a lui...

— Deci...

— Deci, iată lacuna legilor, marea lor lacună neafirmată... Legea pedepseşte infracţiunea ori delictul, deci actele manifeste, neobservând originile lor intime...

— Adică, moş Cachet, după dumneata, e un... virtuos?!...

— N'am spus-o... Dar aţi fi vrut ca legea să pedepsească riguros pe acest nenorocit, atentator al moravurilor noastre...

— Şi le crezi mincinoase?...

— Moravurile? Dar, Doamna mea, moravurile nu's tot o născocire a noastră? S'o mărturisim! Cu secole'n urmă, ba şi astăzi pe alocuri, atentau la vreo morală cei ce umblau goi?

— Guelle idée!...

— Ba nu! Dar am venit tot noi, în numele moralei, în numele pudoarei, şi-am zis că asta-i bună, asta-i rea, şi tot ce nu-i aşa e „atentat" la morală...

— Evoluăm...

— Evoluţie, dacă vreţi! Dar dece azi e atentat ceeace ieri era normal, pentruca normalul de azi să fie, mâine atentat?... Dacă găsiţi că se poate numi evoluţie...

— In orice caz, d. Argenty, straşnic debut... Te poţi felicita!...

— Am debutat demult, Monseniore, şi încă'ntr'o chestiune aşa de puţin comună!...

— Ne face curioase, mai ales pe noi...

— Voi povesti acest debut, Mesdames, dacă vroiţi...

— Suntem numai urechi...

— Cu voia dumneavoastră, domnilor!...

— — — — — — — — —

— De-abia mă instalasem în Melun sur l'Orne, unde mă 'nscrisem în baron, când fui rugat de un prieten al tatălui meu, abatele Morin, duhovnicul închisoarei de acolo, să iau apărarea unui năpăstuit, al cărui proces urma să se judece în câteva zile.

Vă 'nchipuiţi că legasem de debutul meu atâtea visuri, atâtea nădejdi, şi aş fi dorit un debut răsunător, care să satisfacă cel puţin amoru-mi propriu, dacă nu o omenească vanitate...

Lupta lănutrică ce mă frământa nu era uşoară, şi aveam de-ales între vanitate şi omeneasca datorie de conştiinţă care mă stăpânea tiranic...

Am cedat stăruinţelor cucernicului abate, şi împreună am făcut drumul la închisoarea ce părea o fortăreaţă medievală.

Am străbătut tăcuţi pustia curte a închisoarei şi mai mult ne-am târât prin gangurile mucezite, în păreţii cărora păreau săpate ferestruicile cu gratii ale celulelor celor scoşi din rândul oamenilor. La capătul unui coridor prins în obscuritate, ne oprirăm. Ajunseserăm. Paznicul desferecă drugul ruginit al mormântului unui om ce trăeşte, şi sculat de pe lespezile ude, ni se înclină cu smerenie un om ce părea o arătare.

Era Georg Defresnay, întâiul meu client, debutul meu, primul meu pas în viaţa-mi avocăţească. De-ar fi ştiut-o!...

Un tânăr palid, doborît, căruia suferinţa îi lăsase ultime licăriri de viaţă.

Abatele Morin îl făcu să înţeleagă rostul venirii noastre şi chinuitul Georg, în ultime spasmuri de viaţă, în ultime de vorbă, începu, cu greu, jalnicaspovedanie a atâtor omeneşti tragedii...

*

Mă numesc Georg Defresnay, milosule domn... dacă mai pot avea un nume...

Sunteţi al doilea şi ultimul, după cucernicul părinte, căruia mai mărturisesc rostul şederii mele aci, în fundul pământului parcă, şi puterile-mi sleite abia mi-ajută spovedania...

Pornit din obida unui umilit sat de munte, am închinat plinătatea unei vieţi de muncă, de lipsuri şi de amărăciuni, cărţii, luminii către care tindeau toate nepotolitele-mi porniri de mai bine.

La capătul acestei trude plină de desnădejde, am terminat în Lyon, studiile comerciale şi întâiu-mi angajament fu la „Styx Lloyd", o nouă societate transoceanică, în plină prosperitate.

Căpătasem un loc bun eram bine retribuit, şi cu micile-mi economii mai ajutam pe bieţii bătrâni să mai scape de grijile iernii sau de mendrele vreunui cămătar mai lacom din fire.

Eram liniştit sufleteşte pentrucă aveam un post bun, eram mulţumit că puteam îndepărta obida bătrânilor de cari mă'nstrăiuasem, şi nutream molcom nădejdea unei tovărăşii tihnite, pentru anii ce mai aveam de trăit.

Binecuvântez chiar clipa când gândul acesta se'ndreptă spre fata mezină a proprietăresii mele (chiriaşă şi ea, biata!), a fată cinstită, supusă, de toată isprava.

O, Blanche!

alor ei, pe cari începusem să-i substitui alor mei.

Şi — ca să nu vă reţin — s'a întâmplat ceeace bănuiţi, scumpe domn, am îndrăgit pe Blanche cu toată vâltoarea tinereţei mele, cu tot avântul dorurilor mele, cu toată curăţenia gândurilor mele.

Viaţa-mi se scurgea, zi de zi, tot mai bună, tot mai fără de griji, tot mai liniştită, şi nu adăstam decât scrisoarea bătrânilor mei, ca să-mi îngădui s'o cer mamă-sei pe aleasa mea, pe Blanche cea blândă, cea făr' de prihană.

S'a întâmplat — nenorocirea nenorocirilor! — ca proprietarul mamă-sei să fie tocmai Smidt, directorul meu, pe care-l vedeam prin curte tot la'nceputul lunii, strângând banii dela bieţii chiriaşi, sau zvârlind în strada — fără nicio milă — boarfele celor ce nu-i putuseră plăti.

Doamne, când mi-aduc aminte!...

Venise într'o zi şi la mama Blanchei, care însă nu-i putu plăti, că'ncepuse să-i cumpere fetei de-ale casei, pentru nuntă.

Rugăminţile şi plânsetul bătrânei nu-i înmuiă inima-i de piatră şi numai sosirea Blanchei îl mai potoli.

O prinse voios de bărbie şi se'nvoi cu amânarea cerută de biata bătrânică, mai ales că stăruisem şi eu, ca logodnic al Blanchei, cum i-o şi spusei, plin de mândrie.

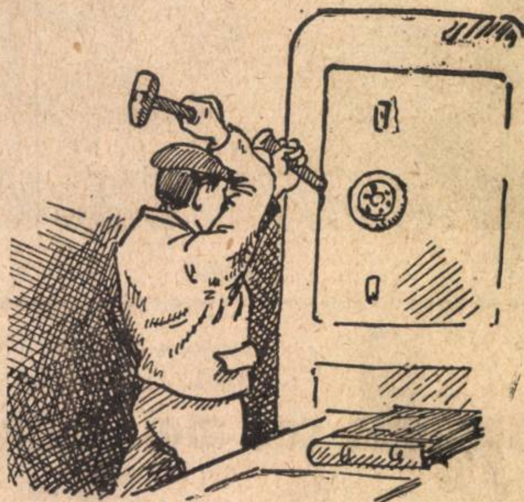
De-atunci nu l'am mai văzut prin curte... căci n'am mai avut când...

Căsier al „Styx Lloyd"-ului, aveam un post de grea răspundere, dar totul mersese de minune... până într'o zi...

Pasă-mi-te, Smidt pusese ochii pe Blanche, nenorocitul de mine!...

Dragoste năpăstuită!...

Ce-a urmat, bunul meu domn, e uşor de bănuit...



Un înger, bunul meu domn, o comoară!...

(Georg îşi înfundă faţa în pumni, storcând cele din urmă lacrime rămase).

Blanche Valliers — căci aşa o chiamă — întrupa toate năzuinţele mele de viitor, curate, bune, neprihănite...

Lucram cu toată râvna la biurou, şi Smidt, directorul, părea mulţumit de mine.

Intors acasă, găseam tihna şi liniştea familiară a Blanchei şi a

In mârşavu-i dor de a prinde pe Blanche în mrejele-i murdare, trebuia să mă înlăture, în primul rând, pe mine.

Tocmi un borfaş de rând, pe Julot, şi-l puse într'o noapte să spargă casa de bani pe care-o aveam în primire, după ce avusese grijă, nemernicul, să o golească din vreme.

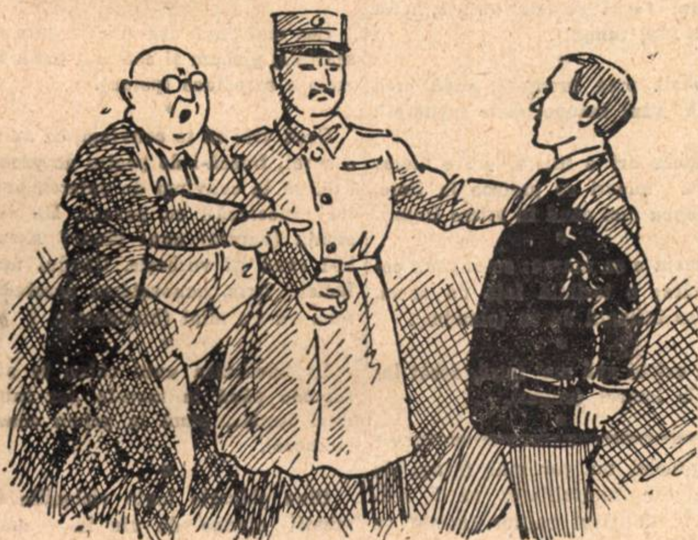
Steaua, steauar care mă'ncrezusem atâta, îmi apusese... şi poate pentru totdeauna...

A doua zi, de faţă cu'nspăimân-

tata Blanche chiar, fui arestat sub bănuiala de furt, şi Smidt avu cruzimea să mă acuze ca pe un om de rând, şi să mă zvârle în acest mormânt pentru vii, din care nu ştiu de voi mai ieşi vreodată...

Bestia trecuse prima piedică, înlăturându-mă.

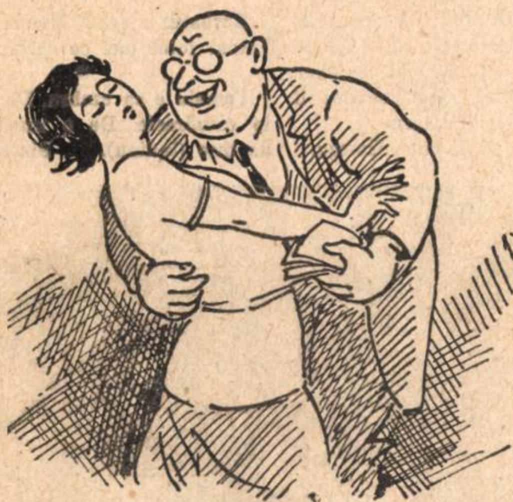
Vă'nchipuiţi, cred, jalea scumpei Blanche, chinul ei sfâşietor, desnădejdea ei fără margini şi neputinţa ei de a-mi veni în ajutor scoţându-mă din această celulă cu miros de mormânt, din nou la lu-



mină, din nou liber, din nou al ei, şi pentru totdeauna.

Desnădăjduită, s'ar fi agăţat de orice ram de scăpare...

O, Doamne!... Împrăştiate's cărările destinelor ce urzeşti făpturi-



lor Tale!... Cu ce-Ţi meritai, oare, vitregia?...

Ce-a urmat pe urmă, mi-a spus-o mama Blanchei, care-a putut intra. Dumineca trecută, în iadul ăsta... (Blanche e închisă şi ea, sărmana!)

Nemernicul de Smidt, a lăsat-o vreo două zile să-şi istovească amarul, şi apoi s'a dus la ea, pasămi-te s'o consoleze!...

A umblat cu şoşele şi momele, îmbiind-o să mă scape, dându-i chiar bani (banii cari-i... furasem) ca s'acopere lipsa, şi spunându-i că o face doar pentrucă are inimă bună (vipera!) şi că vrea să ne-ajute, numai ca s'o ştie mai blândă cu el, mai bună, mai... înţelegătoare...

Dar hoitu-i răscolit de pofte l-a'mpins la siluire, şi îngerul meu, Blanche cea făr'de prihană, a ştiut să curme la timp atingerile lui scârboase, şi'ntr'o clipă de dumnezeiască răscoală a cinstei, de supraomenească luptă cu păcatul, l'a'mpuşcat ca pe-un câine, pe-acest vampir pofticios de trup neprihănit, pe-această bestie cu chipul doar de om.

Şi moartea acestui nemernic a adus-o la „Santé", în acel viu mormânt de ruşine, de promiscuitate, de stigmatizare.

Aceasta-i spovedania, domnul meu, în toată goliciunea ei, dar şi'n toată curăţenia ei!

De-acuma, faceţi cu mine ce vroiţi!...

De mai credeţi în dumnezeire, fiţi Dumnezeul meu, căci în Cel al oamenilor nu mai am dece crede!...

*

Deja eram, fără să mai ştiu cum, acasă, când se stinse din minte-mi ultima licărire a vedeniei lui Georg Defresnay...

Intâiul meu client!... Debutul meu!...

Şi totuşi, trebuia să-l apăr!

Simţeam cum totul din mine mă'mbie la această apărare, neîmpăcat cu gândul că un nevinovat zace'n fund de puşcărie...

— Du courage, d'Argenty! Un pen du courage!...

Şi la 26 Iunie 192... fu procesul...

— — — — — — — —

Debutam...

Am învins uşor primii fiori ai debutului şi pledoaria mea fu caldă, fu convingătoare, pentrucă luptam pentru o cauză omenească, pentru o cauză a cărei sfântă dreptate o împărtăşeam.

I-am apărat pe amândoi...

De i-aţi fi văzut, Mesdames!...

Cu mâinile înlănţuite, ochi în ochi, făcând... corp comun, îmi sorbeau încrezători fiecare frază, fiecare vorbă, fiecare silabă!...

Păseau uniţi spre ocnă, ori spre... soare-răsare...

Sala era transportată, Messieurs. Juraţii,Monseniore, erau stane...

Simţeam cum în cauza lor luptam pentru cauza obştescului omenesc, eternului nerv de viaţă, zeificând Amorul...

Debutam, Mesdames!...

De cauza acestor năpăstuiţi legam însuş viitorul meu, însăşi viaţa mea...

Şi când juraţii au adus visatul verdict de achitare, mi-am conturbat şi eu clienţii, îmbrăţişându-i, căci ei se'mbrăţişau sărmanii, omeneşte!...

Debutul meu, Mesdames...



Blanche Villiers şi Georg Defresnay!...

Ce timpuri!...

— — — — — — —

— Bravo, d'Argenty!... Fii mândru!...

— Cât omeneşte mi-e permis, Doamnă!

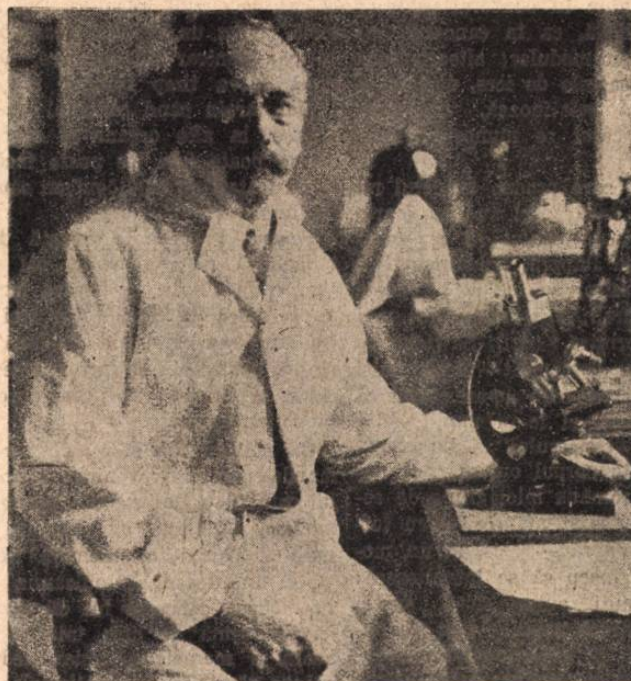
— Du champagne pour d'Argenty!... Vivat!...

— Aprés vous, Mesdames!...

# Consideraţiuni asupra Cancerului

## Cancerul la femei

CANCERUL numit la noi popular rac, în nomenclatura franceză, epiteliom sau neoplasm, iar la Germani carcinom, e o tumoare malignă — formaţiune de natură rea —, care poate lua naştere în organele interne sau externe producând acolo deformaţiuni şi de-



**Profesorul Johanne Fiebiger, deţinătorul premiului Nobel pentru cercetările sale asupra cancerului, a murit la Copenhaga, la vârsta de 60 de ani, bolnav de cancer**

structiuni mari. A existat, desigur, caşi celelalte boli, în toate timpurile. In scrierile lor, Hippocrat şi Galien, vorbesc, în linii generale, de astfel de tumori.

Deobiceiu cancerul naşte spontan şi fără cauză cunoscută.

E bine delimitat şi se desvoltă ca un corp străin în dauna organismului. Creşte mare, fără limită, distrugând ţesuturile.

Produce substanţe taxice, care răspandindu-se în organism dau casexie, adică slăbire şi anemie totală, şi moartea.

Năpădeste tot organismul prin metastaze, adică boala e transportată dela organul atins de cancer

la un alt organ apropiat sau depărtat, unde se formează o nouă tumoră canceroasă; simptomele morbide la locul primei localizări putând fi ușor diminuate.

Cancerul trece prin toate mărimile: dela un nodul cât un bob de mazăre, până la o formațiune cât un cap de copil.

Poate să fie ramificat ca o conopidă — forma conopidiformă —, sau cum e craterul unui vulcan- forma ulcerativă, crateriformă.

Consistența variază: dură, lemnoasă, cum e în cancerul schiros; moale friabilă, ca în cancerul encefaloid sau medular; alteori, poate fi ca massele de icre, deci cu o consistență gelatinoasă, din care cauză cancerul se numește gelatinos.

Cauzele, care produc cancerul nu se cunosc încă; deși au fost foarte mulți cari au căutat să le stabilească. Așa Rappin, Scheurleu, Domingos Freire, au crezut că poate fi un microb; alții, cercetători mai târziu, printre cari Sawtchenko (1895), au descoperit niște mici formațiuni pe care le-au crezut că sunt paraziți și le-au numit chiar „paraziții cancerului"; Cohuheim crede că în corpul omenesc, la naștere, ar rămâne mici grupe de celule ce nu sunt mature — au forma embrionară — cari, la un moment dat încep să se înmulțească; foarte mulți autori însă, susțin o nouă părere, care de fapt s'a putut dovedi și experimental și anume, un cancer produs prin trauma țesuturilor, astfel fumătorii cu pipa fac mai des cancer la buza inferioară iar tinichigiii, cancer al rectului.

Babeș spune că femeile sunt mai predispuse la cancer pentrucă mitra și mamelele (țâțele) sunt locuri de predilecție pentru desvoltarea cancerului, mai ales al celui cu forma ulcerativă. Acesta se prezintă la început ca formațiuni mici dure, care mai apoi cresc, se ulcerează prezentând cruste (coji) pe un fond foarte neregulat și care la cea mai mică atingere sângerează. Are un miros foarte pătrunzător.

In prima lui fază cancerul nu dă nici o altă turburare, înafară de sângerările neregulate. Cancerul numai târziu dă semne generale: slăbire totală, anemiere — care se manifestă prin o colorație galbenă ca paiul a tegumeutelor (pielei) — și intoxicație, care rezultă din rezorbția toxinelor plecate dela cancer; atunci, însă, e prea târziu.

La noi cancerul la femei face ravagii enorme. Mai toate se prezintă la medic în perioada ultimă, când nu se mai poate face nimic căci cancerul a distrus și organele vecine cu mitra. Din cauza lipsei de educație, din cauza unei false pudori, sau din nepricepere, femeile nu vin la medic dela început, fiind că le e rușine, sau fiindcă nu le doare și deci pot lucra. Vin abea atunci când apar durerile și slăbirea organismului. Mortalitatea femeilor canceroase e foarte mare.

Tot atât de răspândit la femei e și cancerul mamelei. Acesta se poate recunoaste foarte ușor: deși nu simte dureri, totuș, apăsând mamela cu palma în spre piept, fără să o prindă în mână, simte ceva tare, cât un bob sau mai mare, care obișnuit nu trebue să fie, cu excepție în timpul lactației, când mamela e plină cu lapte.

Un alt semn e că storcând mamela se scurge un suc sângeros, care iarăș nu trebue să existe normal.

Ca tratament sigur în prima fază e tratamentul operator. Când operația s'a făcut la timp, înainte ca tumoarea să se fi generalizat, când e încă localizată la mitră sau mamelă, avem un rezultat foarte bun; în caz contrar dă recidive, adică după câtva timp tumora reapare.

Mai târziu când cancerul s'a întins și la alte organe și operația nu se poate face, se poate încerca și un tratament cu Röentgen sau cu Radium.

Pentru a preveni această fază îndoelnică ca prognostic, cel mai sigur mijloc este ca fiecare femeie să se ducă la medic din trei în trei luni sau cel puțin de două ori pe an, pentru a i se face examenul, chiar și atunci când nu observă nimic anormal.

Ca sfaturi care se pot recomanda pentru prevenirea cancerului sunt: curățenia și examenul medical la timp, evitarea cât de mult a paraziților. Femeia trebue să-și amintească întotdeauna că la început cancerul nu dă dureri; să se teamă de orce întărire din senin a mamelelor, chiar nedureroase; să evite traumatismele: lovituri, ciupiri strângeri și iritațiile pielei.

Când fiecare femeie va înțelege importanța examenului medical în punerea diagnosticului precoce.

de timpuriu al cancerului, și va respecta prescripțiunile igenei, atunci cu siguranță cancerul mitrei și mamelei nu vor mai fi așa de răspândite, mortalitatea va fi scăzută și numărul bolilor sociale va fi redus.

**Bibliografie:** Prof. Dr. Cristea Grigoriu: Curs de gynecologie; Prof. Dr. Iacobovici: Cancerul; Prof. Titu Vasiliu: Curs de anatomie patologică; Achard et Loeper: Anatomie patologică; Léon Schekter: Essai d'higiène e de medecine préventive; Jules Courmont: Précis d'Hygiène; Ed. Baronaki: Le Cancer et son traitement médical raționel; Deniker et Meurs: Gynécologie; E. Forgue: Pathologie externe.

Doctor **Omega.**

# Femeia în proverbe

**Femeia nici cu floarea nu-i permis s'o lovești (turc).**

*

**O gâscă, două femei — un târg întreg (ungur).**

*

**Adevărata femeie e aceia, care nu are nici o istorie a sa (francez).**

*

**Femeilor, după moarte, le cresc măselele înțelepciunii (român).**

*

**Vinul vechi și fata vechie, n'au acelaș preț (ungur).**

*

**Femeia prea învățată, supă prea sărată: sunt insuportabile (spaniol).**

*

**Femeia ori e miere, ori e fiere; mierea uneori se preface în fiere, dar fierea nici când în miere (rom.).**

*

**Femeia e ca marea: se supune celui dârz; e teribilă față de acela, care se înfioară de ea (olandez).**

*

**Nu există apă mai falsă, decât lacrimile femeei (ungur).**

*

**Lacrimile femeei sunt mai prețioase, decât cât te costă (spaniol).**

*

**Pe trei nu-i poți satisface niciodată: marea, avarul și... femeia (latin).**

*

**Limba femeei e sabie de care nu se prinde rugina niciodată (chinez).**

*

**Ce știu două femei, nu mai este secret (ungur).**

*

**Cea mai bună ușă e aceia care nu scârțâie, precum și cea mai bună femeie e care tace (polon).**

*

**Dacă vrei să te convingi, că aurul e curat, freacă-l de peatra de probă. Vrei să te convingi de puterea boului? Incearcă-l cu povara. De existența (natura) unui tânăr? Ascultă-l când îți vorbește. Gândul unei femei? Arta, cunoașterea acestuia... încă nu s'a aflat (hindusan).**

*

**In fidelitatea unui câine te poți încrede până la moarte ,iar într'a unei femei... până la prima ocazie (francez).**

*

**Cine ghicește toate vicleniile femeești ajunge de viu în — raiu (polon).**

*

**Sufletul are două otrăvuri: vinul și femeia frumoasă (persan).**

*

**Mai degrabă poți păzi o turmă de iepuri decât — o femeie (român).**

*

**Bărbatul e soba, femeia e focul și dracul foiul (cel ce suflă) (spaniol).**

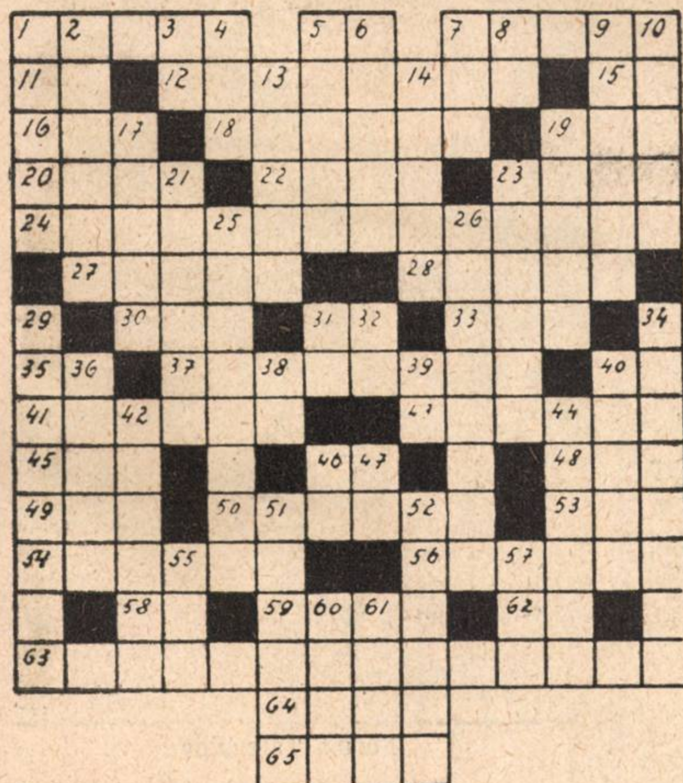
*

**Femeia e ca umbra. De fugi de ea te urmărește. De o urmărești fuge de tine (indian).** **Simeon Rusu**



**Carnavalul la Nizza. Cunoscutele „Dolly Sisters" la bătaia cu flori au obținut premiul întâi**

# JOCURILE „REALITAŢII"



JOC No. 1 CUVINTE INCRUCISATE
(10 puncte)
trimis de Const. C. Palade-Bacău

ORIZONTAL:

1. Comun
5. Verb ajutător
7. Asfalt
11. Unitate de măsură
12. Filozof elveţian (1815—1895)
15. Poftim
16. Insuşire
18. Tatăl lui Saturn
19. Cardinal şi savant italian (1782—1854)
20. Tragediană franceză (1836-1891)
22. Indemânatic
23. Grămadă de nisip
24. Provincie romană
27. Blană de vulpe
28. Numele popular al pacfonului
30. Neted
31. Literă grecească
33. De două ori
35. Om de stat spaniol (1821-1901)
37. Mânăstire în jud. Iaşi
40. Unguent
41. Greşală
43. Scriitor latin
45. Terciu
46. Notă muzicală
48. Râu în Franţa
49. Fire de urzeală
50. Scriitor spaniol (mort la 1620)
53. Noţiune de timp la plural
54. Urmele roatelor de căruţă
56. Provincie în vechea Grecie
58. Insă
59. Intins
62. Armă de apărare
63. Politician român mort la 1927
64. Steag turcesc
65. Zeii binefăcători din Mitologia Scandinavă

VERTICAL:

1. Cazan pentru must
29. Caracteristic
2. Soţia lui Ascanio Colonna (1500—1577)
36. Grâu roşu de vară
17. Scrisoare
42. Stat în America
3. La jocul de cărţi
21. A mustra aspru
55. Port în insula Ré
4. Arhiepiscop francez (573-623)
25. Lucrător
13. Se desface
38. Pronume
51. Ridicătură la joc de cărţi
5. Celebru astronom francez (1786—1853)
31. Interjecţie
46. Pronume
60. Orificiul rectumului
6. Filozof grec (sec. al IV-lea a. Chr.)
32. Notă muzicală
47. Glod
61. Cunoaşte
14. Burduf pentru untdelemn
39. Exclamaţie (invers)
52. General roman ucis de Valentinian
7. Cântăreţ
26. Operă arhitectonică renumită în antichitate
8. Plantă textilă
23. Arbore mare din China
57. Rege indeu (726—718 a. Chr.)
19. Sufletele morţilor adorate ca divinităţi, la romani
44. Locuitor într'o plasă
9. De aceeaş părere
40. Strămoşii Bascilor
10. Călugăriţă
34. Artist dramatic român în viaţă



# GRAFOLOGIE

**Capella Bursa - Pastoris, Ruginoasa.** Un caracter neprecis, şi nu deplin desvoltat. Sîrguitoare, suflet bun. Are multă dragoste pentru natură. Cultă, inteligentă. Probabil vorbeşte mai multe limbi. Ii plac parfumurile. Temperament liniştit şi serios. Sentimentală. Are tendinţe spre misticism. Un viitor favorabil.

**Cameii Saile, Ploeşti.** Fire impulsivă. Nervositate mare. Incepe un lucru dar curând il lasă. Suflet singuratic, serios. Incăpăţinare mare. Poate iubi cu pasiune dar tot atât de tare poate şi urî. Sexualitate desvoltată. Fire mai mult auditivă decât vizuală. Orizontul îngust. Spirit bărbătesc.

**Alina, Sinaia.** Fire calmă şi sentimentală. Orizonturi largi. Incăpăţinată. Inteligentă. Tenace, ce-şi pune în gând odată trebuie să ducă la bun sfârşit. Nu se încrede uşor în oameni şi nici nu leagă repede prietenie. Ii place mai mult singurătatea decât societatea. Probabil că desenează, îi place pictura şi cinematograful. Fire mai mult vizuală decât auditivă. Ordonată, îi place muzica melodioasă şi parfumurile.

**A. A., Sibiu I.** Om energic. Ii place să conducă dar se pare că nu are o situaţie de conducător. Inteligent, ordonat, cult, şi serios. Fire dreaptă şi hotărîtă. Orice începe sfârşeşte cu bine, deşi nu ia uşor o decizie definitivă. Amabil în societate, tăcut, mai mult scrie decât vorbeşte. Probabil că va reuşi în viaţă.

**Z. N., Sibiu II.** Fire asemănătoare cu cea de sus. Bunătate sufletească şi mai puţină severitate. Trăsături bărbăteşti. Fire conciliantă, liniştită, îi place muzica. Restul caracterului foarte asemănător cu cel de sus.

**Epicur, Cluj.** Suflet încă neformat, tânăr de sigur acum îşi face şi educaţia şi cultura. A femeiat, neglijent. Fire neprecisă şi dezordonat, puţin se poate spune din scrisul său actual.

**V. M. O., Ploeşti.** Sentimentală, mistică, caracter de elită. Trăsături femenine accentuate. Fire blândă deşi nu e lipsită de energie. Ordonată, un creer bine organizat. Ştie să se conducă singură în viaţă. Are vederi largi. Nu leagă uşor prietenie, nici nu se încrede repede în oameni. Egoistă.

**Vladimir Cazacu, Căzăneşti, jud. Orhei.** Om îndrăzneţ, întreprinzător, hotărît şi inteligent. Sârguitor şi serios. Are oarecare viclenie, pe care ştie să o întrebuinţeze. Citeşte

JOC No. 2. PATRAT

trimis de Gr. Bordea—Râmnicul-Vâlcea.

(10 puncte)

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | A | A | A | A | A | A |
| 2 | A | A | Ă | Ă | Ă | C |
| 3 | C | I | I | I | I | I |
| 4 | I | L | L | M | M | O |
| 5 | O | R | R | R | R | S |
| 6 | S | T | T | T | T | V |

1. Pictor şi erudit italian (1512—1574)
2. Numele a doi mari viziri
3. Raţionament format din mai multe propoziţii
4. Comandantul unei flote
5. A pierde în general
6. Regat în Europa meridională

Vertical la fel



Mae Murray



Norma Talmadge



Marea artistă: Lilian Gish

Gloria Swanson



Clara Bow



CELE MAI FRUMOASE STELE ÎN CINEMATOGRAFUL AMERICAN

ANUL II. No. 9. — 18 MARTIE 1928. PREȚUL 8 LEI

# REALITATEA

## (SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

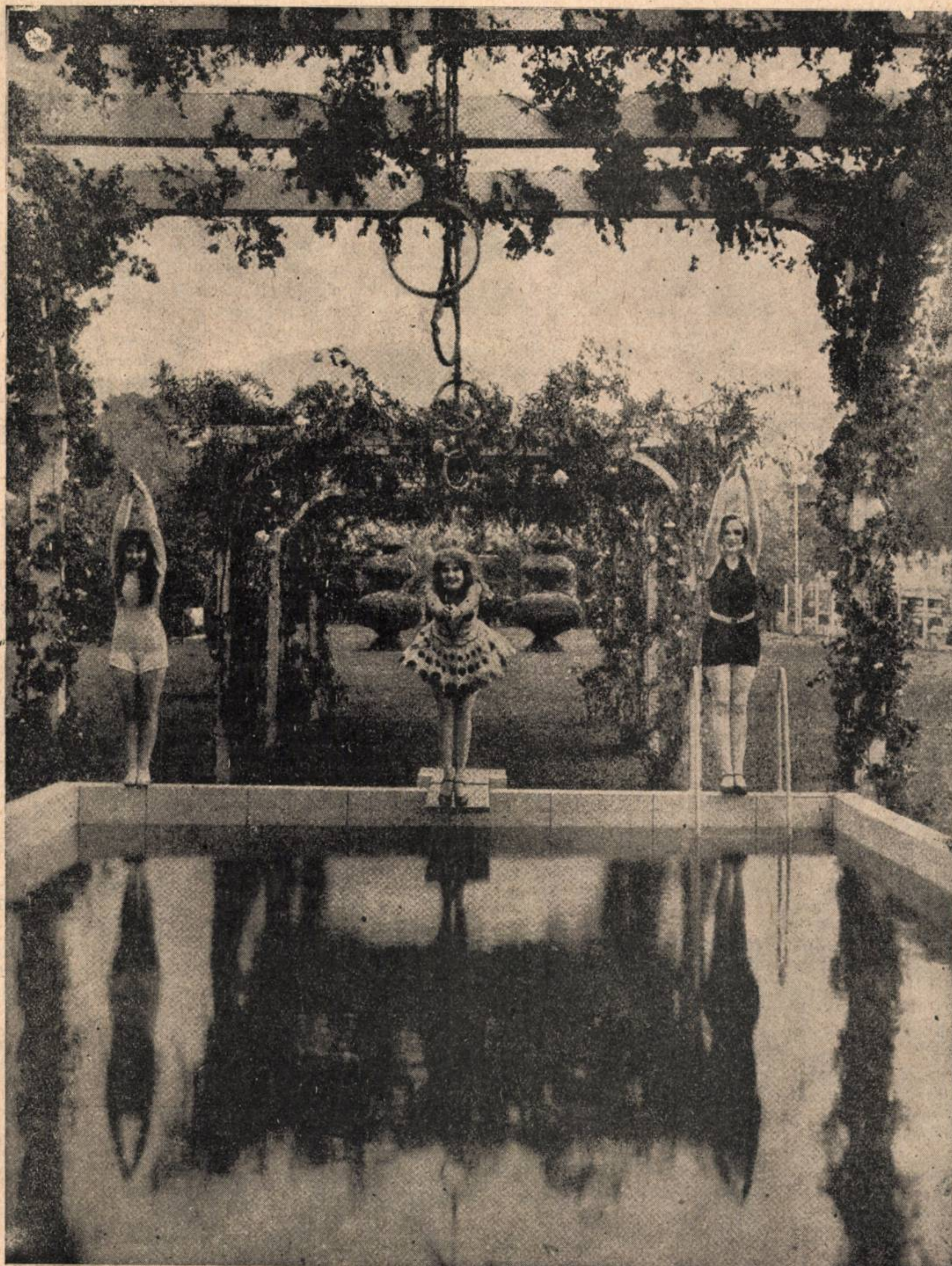
## ILUSTRATĂ

**ABONAMENTE:** Pe un an 350 lei; pe 1/2 an 180 lei; pe 3 luni 100 lei.

APARE TOTDEAUNA DUMINECA
Sub Direcția unui Comitet

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria, 36.





**Baie zilnică într'un parc din California, în vreme ce la noi deabia se topește zăpada**

**„REALITATEA ILUSTRATĂ"**
**revistă săptămânală**
—o—
**REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA**
**Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj**
**Telefon 4-46**
**Pentru București: Calea Victoriei 39.**
**Telefon 63-92**
—o—
**PREȚUL ABONAMENTULUI:**
**Pe un an întreg . . . Lei 350**
**Pe o jumătate de an . . „ 180**
**Pe trei luni . . . . . „ 100**
**PENTRU STRĂINĂTATE:**
**Pentru America . . . . . . $5**
**Jugoslavia și Cehoslovacia . lei 500**
—o—
**Sub direcțiunea unui comitet**
**Secretar de redacție: N. Constantin**

# Istoria se repetă

**Buharin, potentat sovietic eri căzut azi în disgrație, a încercat să evadeze din Siberia, ca pe vremea țarismului, și, tot ca pe vremea țarismului, a fost prins și retrimis la urmă.**

**Istoria se repetă pentrucă lecțiile ei nu servesc mai niciodată lumii, — deși ar trebui.**

**Citim de pildă că fortăreața Petrupavlovsk va fi dărâmată și că, pe locul cu lacrimi, cu sânge și blesteme, se va construi un parc sportiv, sau cam așa ceva.**

**Bine că se dărâmă.**

**Intre zidurile reci și întunecate a fost jucată vreme îndelungă cea mai zguduitoare dramă a omenirii. De zidurile reci și întunecte s'au zdrobit, ani de zile, și iluzii și capete. Intern mai infernal decât cel al lui Dante, — pe frontispiciul lui și-ar fi avut rostul, cu litere de foc, avertismentul tragic: Lăsați orice speranță voi ce intrați aici...**

**Căci din Petrupavlovsk nu porneau decât două drumuri: spre Siberia și spre ștreang. Aceasta, — pentrucă înțelepțiunea regimului țarist găsea în gâtuirea libertăților și a vieții chezășia dăinuirii sale prea fericite. Că a procedat rău sau bine dovediră întâmplările cunoscute.**

**Literatura scrisă cu privire la fortăreață este îmbelșugată. E poate cea mai bogată în halucinante destăinuiri. Și e totuș cea mai simplă literatură.**

**A scris un număr de prețioase pagini, între alții, publicistul englez Kenan, acum un sfert de veac, atrăgând atenția lumii civilizate asupra închisorii țariste. Destăinuirile au stârnit senzație, și câtăva vreme n'au fost crezute: treceau dincolo de ceeace mintea putea să înțeleagă și să admită.**

**Pentrucă, însă, nimic nu e veșnic pe lume, fortăreața nu va mai exista. Prea bine. O dărâmă revoluționarii și martirii de eri, stăpânitori atot puternici azi. O dărâmă, — pentrucă mucenicii de eri și tiranii de azi își trimit acum victimele, de parte, în lagărele din Siberia înghețată, în interesul dăinuirii unui regim pus pe temeliile celui vechiu.**

**Istoria nu instruește întotdeauna — deși ar trebui...**

**Ion Pas.**

# BULETIN SĂPTĂMÂNAL

O întorsătură neașteptată în chestia optanților unguri, a pus la un moment dat în pericol, situația guvernului român.

Cititorii „Realității" cunosc duelul Titulescu-Apponyi, pe o temă în care dreptatea cauzei românești nu poate fi pusă în discuție, decât de cei interesați. Ungurii, contestând statului român dreptul de expropriere a moșiilor magnaților, au cerut favorizarea acelor unguri cari părăsindu-și moșiile, au plecat în Ungaria lui Horthy, nevoind să recunoască suveranitatea Statului român. O asemenea favorizare ar însemna însă o nedreptate făcută proprietarului român. Ungurii, fără a ținea seamă că lovesc în interesele și a țăranilor maghiari din Ardeal — din pământurile magnaților au fost împroprietăriți și aceștia, — pentrucă acolo în Ungaria nu domnește spiritul democratic dela noi, susțin ca împroprietăriții să plătiască în aur, cu prețul zilei, pământurile în posesia cărora au intrat.

Cumpărând pe președintele Tribunalului arbitrar mixt din Paris, o instanță judecătoriască care voia să hotărască în această chestiune, ei au obținut o sentință favorabilă în paguba României, și fără ca țara noastră să fie reprezentată la această judecată.

Consiliul Ligii Națiunilor, în anul trecut, hotărîse că judecata acelui Tribunal arbitrar nu e valabilă.

Acum însă — nu știm din ce motive — Consiliul Ligii s'a răsgândit, și în urma uneltirilor ungurești, a propus ca totuș procesul optanților să fie judecat de un Tribunal arbitrar.

Domnul Titulescu, marele nostru bărbat de Stat, a arătat la Liga Națiunilor că aceasta înseamnă o contrazicere și că toată autoritatea Ligei se pierde, dacă această instituție nu știe să aibe o atitudine hotărîtă.

In urma pledoariei domnului Titulescu, Liga a amânat decizia în această chestiune, pentru luna Iunie. Ea a sfătuit însă cele două părți să se împace între ele, până atunci.

Soluționarea provizorie a acestei chestiuni, a făcut ca și în țară, criza să înceteze.

*

NU știm care vor fi motivele pentru care marile state din apus se poartă atât de vitreg cu țara noastră. Dupăce în contul reparațiunilor — adică asupra despăgubirilor de războiu — ni s'a acordat procentul cel mai mic, mai mic decât Greciei, s'a dat acum dreptate de către Ligă, — într'o chestiune în care nici un moment nu ni se pot tăgădui drepturile — unui stat inamic și dușmănos, Ungariei, care se înarmează pe ascuns, Ungariei, care falsifică franci francezi, Ungariei, unde clocotește ura cea mai aprigă împotriva statelor vecine și spiritul de revanșă.

Și pentrucă veni vorba de despăgubiri, este interesant să arătăm cum și-au bătut joc nemții de noi, trimițându-ne, în socoteala acelor reparațiuni, șine de cale ferată, care n'au durat nici o iarnă, pentru că s'au fărimițat de ger. Șinele de cale ferată trebuie să dureze 20-25 ani și acestea n'au durat nici șase luni. Ele au fost dela început construite astfel ca să nu suporte frigul, din țara noastră și să se strice, iarna. Dece nu interveni în această chestiune Liga Națiunilor? Sau toate drepturile sunt numai pentru cei mari și puternici?

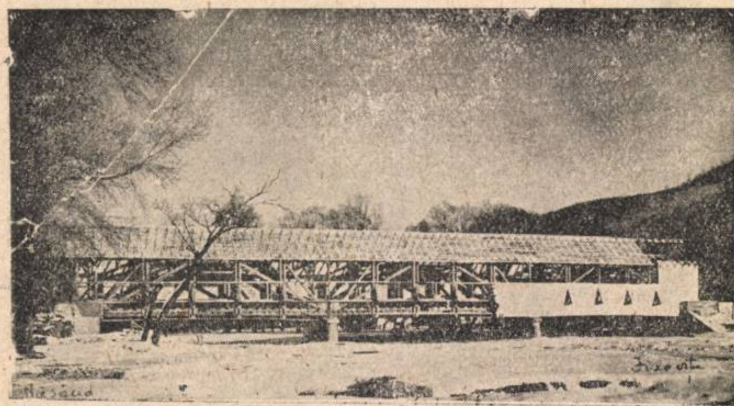
*

IN Parlament, va veni în curând în discuție, legea Cultelor. Această lege urmează să stabilească drepturile diferitelor biserici și ea a stârnit, cum e ușor de înțeles, multe nemulțumiri. Mai ales e nemulțumită biserica unită, pentrucă se acordă celei ortodoxe drepturi mai mari. Protestările și manifestațiile contra acestei legi se țin lanț, în special în Ardeal.

*

INTRUNIRILE opoziției continuă. Dumineca aceasta au loc întruniri la București, Cluj, Chișinău și în alte capitale de județ.

O ultimă adunare o va ținea partidul național-țărănesc la Alba-Iulia, la care să participe delegații și săteni din întreaga țară. Această adunare urmează să fie ținută chiar dacă guvernul s'ar opune.



**S'a restabilit principala legătură între Maramureș și Valea Bistriței, construindu-se de către d-l Inginer Enea Hrappini un pod de 80 de metri lungime peste Jidovița, în apropiere de Năsăud. Inaugurarea se va face zilele acestea**



**Domnul Titulescu, marele bărbat de stat, care a reușit să salveze situația României, la Liga Națiunilor**

## DESPRE MAMA-LIGA



**POMPIERII DELA SOCIETATEA NAȚIUNILOR**

**Să ne înapoiem: peste patru luni vom vedea ce trebuie să facem, împotriva acestui incendiu.**

(Kladderadatsch, Berlin)



**Noul Palat al Societății Națiunilor, sau cum considerau până mai ieri ungurii Liga Națiunilor, care astăzi i-a susținut.** (Desenul este luat din Pesti Hirlap, Budapesta)

# CEI MARI STAU SINGURATICI PE CULMI




*Se întreabă unul sau altul: „Cum aş putea oare să ies din comun, din gloată, să stau la o parte şi să fiu cineva?“*

*Uneori ceeace îi face să-şi pună întrebarea aceasta, este ambiţia, dar alteori, de cele mai multeori, vanitatea. Chipul de mai sus le dă răspunsul:*

*Să se izoleze, să facă ceva, să devină ceva. Germanii au un proverb: „Odihna e pe culmi.“*

*Un lucru este cert, că pe înălţimile unde se află cei mari este singurătate, Bolare. Odihnă însă nu-i acolo totdeauna. Cele trei mărimi din ilustraţia noastră, Lincoln, Washington şi Napoleon, au cunoscut singurătatea şi izolarea măririi. Nici unul dintre ei n'a cunoscut odihna, decât doar Washington, spre sfârşitul vieţii sale.*

*A fi mare înseamnă a fi singur, iar a fi mare şi singur înseamnă a fi trist.*

AVEM sădite în noi trei instincte, dorinţe sau pasiuni importante, a căror menire este să ne facă activi, străduitori şi prin urmare unelte ale scopului divin pentru care am fost creaţi.

Intâiul dintre el e instinctul autoconservării, car ne face să dorim să trăim.Aceasta-i ceeace ne face să îndurăm mizeriile şi suferinţele, şi să nu ne punem capăt când ele exced puterile noastre.

Al doilea este iubirea de familie, instinctul reproducerii, puternic în fiece fiinţă. El asigură continuitatea vieţii.

Cel de al treilea e ambiţia, dorinţa de a fi ceva şi-a face ceva ce alţii nu pot fi sau nu pot face. Este ea aceea care ne-a făcut s'ajungem din troglodiţi aceia ce suntem astăzi, stăpânii pământului şi ai văzduhului.

*

La oamenii de rând instinctele acestea sunt în ordinea expusă mai sus. La oamenii de mare calibru ordinea lor e inversată: locul întâi îl ocupă ambiţia ,al doilea familia şi numai al treilea instinctul autoconservării.

*

Lumea se împarte în două clase foarte distinse: a turmii, a celor ce se complac să nu iasă din comun, să fie fiinţe gregare, şi-a celor cari duc o viaţă solitară şi plină de idei şi de fapte.

Ambiţia de-a fi ca aceştia, măcar de dragul de a-i imita, există pentru câteva clipe sau câtăva vreme în fiecare om. Dar omul gregar decade îndată în rând cu turma, fie pentru că îl biruie obiceiul sau lenea, fie pentrucă-i lipseşte voinţa.

Unul din mulţimea aceasta a celor mici dar întâmplător dornic de-a ieşi din comunul depersonalizat, ne pune întrebarea: Cum aş putea face să ies din rândul acestora cu cari m'aseamăn în toate acţiunile mele, după cum o albină se aseamănă cu alta şi cu toate din clasa celor muncitoare dintr'un stup? Care este calea ce mi-o arătaţi ca să pot să devin ceva?

*

Răspunsul îl găseşte în ilustraţia de mai sus. Să cunoască, el şi toţi cei ca el, pe aceşti trei titani, să le studieze viaţa, şi să vadă cât te costă ca să nu fii la fel cu turma.

Care dintre cei trei este cel mai mare după părerea voastră? Washington, care a 'ntemeiat Statele-Unite şi-a scăpat poporul acestora de englezi? Lincoln, care a pus capăt sclăviei şi a dat naţiunii lui o viaţă liberă? Napoleon, care din nimic s'a făcut prin geniul său împăratul Franţei şi biruitorul Europei, şi a sfârşit în captivitate pe pustia insulă a Sintei Elena?

Nouăzeci şi nouă % dintre europeni îl vor indica pe Napoleon. Europenii nu ştiu mai mult despre ceilalţi doi decât ştiu la rândul lor americanii despre Garibaldi, că a unit Italia, despre Mirabeau, că prin discursul său vestit a deslănţuit revoluţia şi a'nfiinţat republica franceză, sau despre Cronwell, că a împământenit în Anglia democraţia.

*

Un lucru puteţi să-l spuneţi pe bună dreptate despre toţi trei: că au fost mari fiecare 'n direcţia sa. Fiecare s'a ridicat prin strădania şi meritul său, dar până la grade diferite şi pe căi deosebite.

Lincoln a fost preşedinte al Statelor-Unite, dar totdeauna s'a numit pe sine egalul tuturora. Era cel mai umilit dintre americani.

Washington era în inima sa un aristocrat. Se ştia mai mare decât toţi din patria sa, era mândru, când mergea în trăsura-i trasă de patru cai, şi la recepţii sta mereu cu mânile la spate, ca să nu trebuiască să dea mâna cu lumea.

La Napoleon geniul colosal şi extrema mândrie şi aroganţă se împerechiau mereu, până în momentul când englezii l-au îmbarcat pe vaporul ce avea să-l ducă pe insula fatală.

S'a făcut împărat, a luat o fată de împărat din cea mai mare dinastie de pe-atunci, iar papa dela Roma a venit să-l încoroneze el însuş, pentru ca în ultimul moment Napoleon să nu primească, ci s'apuce coroana din mânile Papei şi să se încoroneze singur. Era omul care simţia că pe Napoleon numai marele Napoleon e vrednic să-l încoroneze.

*

Napoleon, fără îndoială, a depăşit pe cei din americani prin grozava putere a geniului său, care nu poate fi întâlnită des în istorie. Dar în vreme ce el semăna în juru-i numai ruină, Washington şi Lincoln au fost forţe constructive, binefăcători ai omenirii.

*

Fiecare 'n felul său, ei trei ne dau un răspuns edificator la întrebarea de care ne ocupăm.

Trebue să lucrezi şi să fii răbdător ca Washington, care nu şi-a pierdut curajul după nici una dintre înfrângerile suferite.

Trebuie să fii răbdător, cum a fost Napoleon în anii obscurităţii sale, când era hulit de aristocraţii din şcoala militară pentru accentul său corsican.

Trebue să fii răbdător ca Lincoln, care oricât l-au înjurat ai săi pentru că ducea înainte un război ce nu mai părea să ducă la capăt, a continuat lupta pentru libertate în ciuda tuturor. El spunea în discursul ce l'a ţinut la 4 Martie 1865, pe vremea luptei sale contra sclăviei: „Continuie războiul până când toată avuţia ce s'a adunat în 250 de ani de pe urma robilor se va prăpădi, şi până când va curge atâta sânge cât a curs în două secole şi jumătate din trupurile biciuite ale robilor, noi tot vom continua a zice, că se împlineşte prin el voinţa Domnului.“

Ceeace constitue baza măririi acestor trei oameni, este îndelunga răbdare. Prin ea au ajuns ei să iasă din turmă, să fie văzuţi, admiraţi sau invidiaţi, prin ea au ajuns pe culme, acolo unde toţi, aproape toţi oamenii singurătăţii sunt singuri şi trişti.

*

Dintre ei trei, singuri Lincoln şi Washington sunt de invidiat. Lincoln, când a murit asasinat, îşi văzuse deja opera dusă la capăt, sclăvia nu mai exista. Washington la rândul lui, s'a retras din viaţa publică fără să poată să întrezărească că America va ajunge printr'însul

(Urmarea în pagina 6.)




(17) J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA II.

CAPITOLUL VI.

## Viaţa printre Mamuţi

Timp de zece zile Mamuţii coborîră spre ţările joase, dealungul malului Fluviului. Viaţa lor era frumoasă. Indestulaţi pe deplin de păşunile lor, trupurile grele le erau pline de vlagă; hrana îmbelşugată se găsia la toate cotiturile Fluviului, în noroaiele mlăştinoase, pe argila câmpiilor, printre bătrânii codrii.

Nici o fiară nu-i turbura în cale. Stăpâni peste întinderi, stăpâni în pribegiile şi în popasurile lor, strămoşii le asiguraseră victoria, le desăvârşise instinctul, le mlădiaseră obiceiurile, le rânduiseră mersul, tactica, aşezămintele şi erarhia, se îngrijeseră de apărarea celor slabi şi de înţelegerea celor puternici. Structura creerului lor era delicată, simţurile pline de ascuţime: aveau o vedere limpede şi nu privirea neprecisă a cailor sau a Zimbrilor, mirosul fiu, pipăitul sigur, auzul viu.

Uriaşi, dar mlădioşi, grei dar sprinteni, ei cercetau apele şi uscatul, încercau stavilele, adulmecau, culegeau, desrădăcinau, frământau, cu aceea trompă cu nervurile fine, care se încolocea ca un şarpe, strângea ca un urs, lucra ca mâna de om. Colţii lor răscoleau pământul; cu lovitura unuia dintre picioarele lor rotunde puteau strivi Leul.

Nimic nu mărginea victoria rasei lor. Timpul le aparţinea ca şi întinderea. Cine-ar fi putut să-i turbure; cine ar fi putut să-i împiedece de a se înmulţi în generaţii tot atât de numeroase ca acelea din cari coboriseră?

Aşa gândia Naoh, în vreme ce întovărăşia poporul de uriaşi. Asculta cu fericire cum trozneşte pământul în drumul lor, privia cu mândrie şirurile lor lungi şi paşnice înşirate dealungul Fluviului sau sub crengile de toamnă; toate animalele se îndepărtau la apropierea lor iar păsările, spre a-i vedea, se coborau din cer sau se ridicau printre trestii...

Din zori, când Fluviul se înălbia în faţa răsăritului, Mamuţii se sculau de pe pământul umed. Focul trosnia, îndopat cu pini sau cu sicomori, cu plopi sau cu tei, şi în adâncimea împădurită, pe ţărmul de ceaţă, animalele ştiau că viaţa Lumei reapărea. Când umplea cerul greu de toamnă, Mamuţii sbierau ridicându-şi trompele şi se îmbătau de aceea tinereţe care este în zori şi care te face să uiţi înserarea. Se urmăriau pe cotiturile malului, se adunau în cete, mulţumiţi de plăcerea simplă şi adâncă de a se simţi aceleaşi făpturi, cu aceleaşi instincte, cu aceeleaşi mişcări. Apoi fără grabă, desgropau rădăcini, smulgeau tulpini fragede, păşteau iarba, spărgeau castane şi ghindă, mestecau încet mânătărci, ciuperci, bureţi, şi trufe. Le plăcea să se coboare împreună până la adăpat. Atunci poporul lor părea şi mai numeros, grămada lor şi mai impresionantă. Naoh se suia pe vr'o movilă sau se căţăra pe vr'o stâncă spre a-i vedea cum se coboară către ţărm. Când seara se înapoia, din nou nourii întruchipau strălucirea lucrurilor, noaptea carnivoră se cobora ca o ceaţă violetă şi Focul începea să crească. Ulhamrii îi dădeau hrană din belşug. Dânsul mistuia cu lăcomie şi lemnul de pin şi ierburile uscate, rodia cu găfăieli salcia, suflarea sa se făcea aspră străbătând tulpinile şi frunzele umede. Pe măsură ce creştea, trupul său se făcea tot mai limpede, vocea sa tot mai sforăitoare; usca pământul rece şi alunga întunericul până o la mie de coţi. In timp ce dădea cărnurilor, castanelor şi rădăcinelor un gust pătrunzător, marele Mamut venia să privească. Se obişnuia cu Focul, îi plăcia mângâierea şi strălucirea sa, fixa asupra lui ochi gânditori şi se uita cu atenţie la mişcările lui Naoh, ale lui Nam sau ale lui Gaw, care aruncau crăci, ramuri sau ierburi în gurile lui aprinse. Poate că vedea, în mod nelămurit, că neamul mamuţilor ar fi mai puternic încă dacă ar şti să se sluiască de Foc.

Itr'o seară, veni mai aproape ca de obiceiu, întinse trompa şi cercetă suflarea care se ridica din această fiară cu formele schimbătoare. Se opri atât de nemişcat încât părea o stâncă de şist; apoi, apucând a cracă groasă, o ţinu o clipă ridicată şi o aruncă apoi în mijlocul flăcării. Dânsa spulberă în zbor mulţime de scântei, trozni, şuieră, scoase fum şi apoi se înflăcără. Atunci, scuturând din cap cu un aer mulţumit, venii să-şi aşeze trompa pe umărul lui Naoh, care nu se mişcase. Cuprins de uimire şi de admiraţie, dânul socoti că mamuţii ştiau să întreţină Focul, ca şi oamenii şi se întreba nedumerit pentru ce-şi petreceau nopţile în frig şi în umezeală.

Din aceea seară, marele mamut se apropie. şi mai mult de nomazi. Ii ajuta să adune grămada de lemne, punea pe Foc cu pricepere şi băgare de seamă, rămânea visător în lumina arămie, purpurie sau cărămizie după fazele flacării. Noţiuni noui se îngrămădiau în craniul lui enorm, care stabileau o legătură mintală între dânsul şi Ulhamrii. Inţelegea mai multe cuvinte şi multe semne; ştia singur să se facă înţeles: în acel timp cuvintele pe care le rostiau oamenii erau în legătură cu acţiunile imediate şi foarte apropiate; prevederea mamuţilor şi cunoştinţa lor despre lucruri atinsese însă apogeul. Astfel, căpetenia lor rânduia cu câtăva vreme mai înainte pornirea norodului, când pătrundea în ţinuturi îndoielnice sau necunoscute; ştia să trimită mai înainte crcetaşi; experienţa lui, călăuzită de o memorie îndărătnică, hrănită de judecată, avea varietate şi avânt. Cu mai puţină precizie decât Naoh el avea totuş anumite concepţii asupra apelor, plantelor şi animalelor; prevedea urmarea anotimpurilor mohorîte şi ale celor îmbelşugate ale anului; deosebia în mod grosolan drumul Soarelui şi nu îl confunda cu acel al Lunei. Dacă ar fi vorbit graiul oamenilor, n'ar fi părut de fel mai neştiutor decât Achoo sau fraţii săi, ar fi exprimat poate chiar unele lucruri pe care nici bătrânul Gun el singur nu le concepea.

Căci dacă oamenii de mii de secole îşi măriau înţelegerea pentru tot ce pipăiseră şi transformaseră cu mâinile lor, mamuţii, cu ajutorul trompei lor iscoditoare puteau desvolta multe noţiuni care rămâneau străine oamenilor. Dar limbagiul acestor uriaşi, redus la câteva intonaţii şi câteva semne, nu puteau tălmăci tot ceea ce ei ştiau; cei mai isteţi rămâneau închişi într'o singurătate celebrală. Nici un gând bogat nu se puteau îmbina cu altul, nici nu se putea răspândi prin acel Fluviu al tradiţiei orale, care la oameni lua, aduna şi varia fără sfârşit experienţa, descoperirile şi imaginile... Totuş depărtarea nu era încă de netrecut. Dacă tradiţia mamuţilor se mărginea la umitarea actelor şi gesturilor milenare, la transmiterea vicleniilor şi a tacticelor, la o educaţie simplă asupra folosinţei lucrurilor şi a datoriilor către comunitate şi indivizi, ei aveau avantagiul unui instinct social mai vechiu decât acel al oamenilor şi al unei dăinuiri care favoriza experienţa fiecăruia. Căci omul nu era făcut să trăiască tot atâtea anotimpuri ca un mamut şi era cu mult mai primejduit să moară întâmplător: el nu putea să se bizuie pe ocrotire foarte sigură; ura semenilor săi îl ameninţa, nu numai în afară dar chiar în oarda sa însăş. In acest fel existau mai puţini oameni decât mamuţi care să fi primit o lecţie a vieţii în acelaş timp trainică şi numeroasă.

Intre acestea mamuţii continuau să coboare cursul marelui Fluviu şi calea lor se îndepărta de aceea care trebuia să readucă pe Ulhamrii către oardă. Căci Fluviul care, mai întâi, urma calea către nord, cotia spre răsărit şi avea să urce apoi spre miazăzi. Naoh era neliniştit. Dacă cumva turma nu se învoia să părăsiască vecinătatea maurilor, va trebui s'o părăsiască. Şi obişnuinţa de a trăi printre aceşti tovarăşi uriaşi şi binevoitori era foarte plăcută. După atâta siguranţă, singurătatea părea mai sălbatecă. Acolo în toamna ploioasă, în pădurea fiarelor, pe nemărginita câmpie putrecită, ziua şi noaptea nu va fi decât curse şi pândă, brutalitatea firei şi viclenia Tigrului.

Naoh, într'o dimineaţă, se opri în faţa căpeteniei mamuţilor şi îi spuse:

— Fiul Leopardului s'a unit cu oarda Mamuţilor. Inima sa e mulţumită cu dânşii. I-ar urmări anotimpuri fără număr. Dar el trebuie să revadă pe Cammla, la marginea marei mlaştine. Calea sa este către apus şi cătremiază noapte. Pentru ce mamuţii nu părăsesc malurile Fluviului?

Se răzimase de unul dintre colţii Mamutului; animalul simţindu-i turburarea şi gravitatea planurilor sale, îl asculta nemişcat.

Apoi clătină domol capul greu şi porni din nou la drum spre a-şi călăuzi turma care continua să urmeze malul. Naoh socoti că acesta e răspunsul uriaşului. Işi spuse:

„Mamuţii au nevoie de ape.... Ulhamrii şi ei ar prefera să meargă dealungul Fluviului..."

Nevoia era în faţa lui. Scoase un suspin lung şi-şi chemă tovarăşii. Apoi văzând cum dispare partea din urmă a turmei, se sui pe o movilă. Privia, în depărtare, căpetenia care-l primise şi-l salvase de Kzammi. Pieptul său era plin de durere şi de teamă; şi îndreptându-şi ochii către miază-noapte apus, pe câmpia şi pe tufişurile de toamnă, îşi simţi slăbiciunea lui de om, şi inima sa se îndreptă de dragoste către Mamuţi şi către puterea lor.

Urmarea în numărul viitor.

# MODA CEA MAI NOUĂ LA PARIS



**In locuințele elegante ale tinerilor mondeni se găsește instalat un colț de bar unde gazda pregătește singur amestecurile de băuturi alcoolice, pentru oaspeți. Trăim doar în secolul rafinamentului și al gusturilor distinse!**



**Artiste Alexa de Porenski, admirabil mascată, ca pictorul japonez din Paris Fouyta. In fund portretul fotografic al pictorului.**

(Foto M. V. Bucovich)

# Poșta Redacției

**C. Georgescu, Obrejița.** Ne pare rău că nu urmăriți revista. Nu știm ce ați putea scrie care să aibe interes general. Comunicați-ne.

**I. N. Ciocan, Roman.** Rugăm să ne trimiteți o copie de pe cele douăsprezece povesti, obligându-ne să Vi-le restituim, ca să putem aprecia interesul lor.

**Pentru Grafologie.** Răspundem tuturor celor cari s'au interesat că taxa pentru o cercetare grafologică este de 60 lei.

**Oniță Florea, Longino Oprișa și Ilcău George.** Suntem recunoscători pentru măgulitoarele laude pe care ni-le-ați adus. Ne străduim să facem din revista noastră un îndrumător moral și cultural.

**Ioniță Păun, București.** Trimități, și ce va fi publicabil va apărea.

**Emil Bozdog, Alba-Iulia și Dan Dinulescu, Sibiu.** Administrația noasrtă posedă numerile vechi din revistă ca și colecții intregi. Bineînțeles că se poate trimite costul lor în mărci poștal. In numărul viitor vă vom răspunde la întrebarea pe care ne-o puneți.

**B. Rosenthal, Chișinău.** Pe luna Februarie participanții la concurs trebuie să trimită deslegările jocurilor din numerile 4, 5, 6.

**Iosif Lupu, Iași.** Nu cunoaștem romanul și nici autorul lui. V'am ruga să ne dați detalii și să ne spuneți unde a mai fost publicat.

**La Bruyere, București.** Intr'un articol asupra grafologiei am arătat că cel mai greu lucru este de stabilit dacă cineva este femeie sau bărbat pentru că foarte adesea un bărbat are caractere femenine după cum o femeie poate avea trăsături de caracter bărbătești. In felul acesta vă rugăm să interpretați și analiza făcută care dovedește un suflet femenin la cel caracterizat.

## Rubrica de radio

# Invăţaţi să vă construiţi singuri aparatul radiofonic

### Partea I-a.: Noţiuni teoretice.

### Sarcină electrică şi câmp electric.

CHIAR cei cari nu s'au ocupat cu studiul lectricităţii mai de aproape, ştiu să deosebiască substanţe conducătoare de electricitate. O sârmă de cupru conduce curentul electric. Invelişul de gumă, care îmbracă această sârmă, **o izolează.** Acêst lucru a devenit atât de sine înţeles, încât aproape nici nu observăm deosebirea mare pe care o facem între aceste substanţe. Comportarea faţă de curentul electric împarte toate substanţele în două categorii, una poate conduce electricitatea, cealaltă categorie nu. In ce constă această deosebire?

Şi ce e mai curios este că şi substanţele neconducătoare au o influenţă electrică. Dacă se lipeşte de cele două părţi ale unei plăci de sticlă foiţe subţiri de staniol, se poate băga electricitatea în staniol şi păstra. S'ar părea în primul moment ca şi când singure, foiţele de staniol, ar avea o funcţie electrică, iar sticla n'ar fi decât un suport pentru cele două foiţe. Lucrul nu stă astfel, căci dacă îndepărtăm o foiţă de staniol am fi plecaţi să credem că cea de deasupra ar avea aceeaş cantitate de electricitate ca şi mai înainte, adică jumătate din cantitatea totală. Experienţa ne arată însă că lucrurile sunt cu totul altfel: acum nu mai există electricitate în cele două foiţe. Trebuie prin urmare să existe o **influenţă** între cele două foi, electricitatea unei foiţe a ţinut strâns legată electricitatea din cealaltă foiţă şi numai astfel am putut avea în sistemul pe care l'am format electricitate. In cazul acsta însă, acţiunea între cele două foiţe trebuie să se fi petrecut prin sticlă, sticla care este o substanţă neconducătoare, a lăsat totuş să treacă printr'însa forţe electrice.

Este prin urmare fals că substanţele neconducătoare nu permit trecerea electricităţii. Dar există o mare deosebire în comportarea lor electrică. In ce constă această deosebire?

Spre a înţelege acest lucru trebuie să facem cunoştinţă cu două forme în care se prezintă electricitatea. In metale electricitatea apare sub forma de SARCINA ELECTRICA; ea este aici un fel de substanţă, formată din părticele extrem de mici, la fel după cum materia e formată din atomi. Aceşti atomi de electricitate se numesc ELECTRONI. Noi ni-i închipuim sub forma unor sfere mici; diametrul lor nu e decât a suta mia parte din diametrul unui atom material.

A doua formă sub care se prezintă electricitatea se numeşte „CAMP ELECTRIC“. De jur împrejurul unei sarcine electrice ia naştere în spaţiu o stare neobişnuită, pusă în evidenţă de faptul că există forţe atractive. Astfel dacă se încarcă un glob metalic izolat cu o tensiune mare, globul atrage bucăţele mici de hârtie şi imediat ce aceste bucăţele de hârtie au venit în atingere cu globul metalic, pe dată ele sunt respinse de acesta. Urmează de aci că în întreg spaţiul înconjurător al globului există forţe electrice, pe care nu le putem constata direct, şi putem observa numai efectele lor. Aceste forţe electrice alcătuiesc câmpul electric. Câmpul electric nu mai este o materie electrică, care să fie compusă din particule, ci umple pe dea'ntregul spaţiul, fără lipsuri, şi numai în intensităţi deosebite. Mai mult încă acest câmp electric umple şi spaţiul dintre atomii substanţelor materiale; trece prin toţi porii şi umple tot spaţiul.

Dacă n'am crede în existenţa unui asemenea câmp, atunci n'am putea înţelege manifestările electrice. Căci cum s'ar putea atrage două corpuri deosebite, dacă nu există forţe care să circule dela unul la altul? Acest lucru se aplică şi atomilor de electricitate, electronilor. Electronii acţionează unul asupra altuia, unul se izbeşte de celelalt şi atomii de substanţe îi atrag apoi iarăşi — aceasta de asemenea nu e posibil decât atunci când spaţiul dintre ele este umplut de câmpul electric. Concepţia atomistică a sarcinei electrice ne sileşte deci să conchidem că în afară de sarcină mai există pe o a doua formă a electricităţii, câmpul electric.

Intinderea acestui câmp este foarte mare, pe câtă vreme sarcina, în mod comparativ, este mult mai mică. Se poate socoti că cea mai mare parte din sarcina electrică a unui corp este — ca să spunem astfel — format din găuri. Dacă am socoti procentual raportul dintre spaţiul gol şi particulele solide al unui atom de substanţă am trebui să scriem 99, 99... urmat de treisprezece nouă şi apoi de cifra 5, şi aceasta ar exprima procentul. Massa solidă în sine a materiei formată din electroni şi sâmburi de atomi ocupă deci un spaţiu foarte mic. Dacă am putea să topim şi să condensăm un bloc de fier de mărimea unei case aşa fel încât tot spaţiul liber dintre atomi şi dinăuntru atomilor să dispară şi el să rămână format numai din materie solidă, mărimea sa s'ar reduce la un fir de praf, care d'abea ar putea fi văzut la microscop. Acest fir de praf ar fi însă tocmai atât de greu ca şi blocul de fier iniţial, mare cât casa, căci, massa rămâne neschimbată; golurile nu au nici o influenţă asupra greutăţii. Se'nţelege că noi nu putem constata golurile unei substanţe. Căci dacă am încerca cu cel mai fin ac să pătrundem în spaţiul intermediar al unui atom de fier bunăoară, toată străduinţa noastră ar fi zadarnică. Vârful unui ac — oricât de fin ni-l'am închipui este incomparabil mai mare faţă de spaţiile interatomice. Pe cel mai fin vârf de ac pot sta miliarde de atomi depărtaţi unul de altul la distanţe uriaşe faţă de mărimea lor proprie. In interiorul corpurilor există aceeaş conformaţie ca şi în sistemul nostru planetar, unde de asemenea distanţele dela o planetă la alta sunt uriaşe faţă de mărimea planetei însăşi.

Astfel observarea precisă a fenomenelor ne conduce la constatarea unei a doua forme de manifestare a electricităţii: câmpul electric. Pe câtă vreme în vechea electrotehnică singură prima formă, sarcina electrică, juca un rol — curentul care trece din maşinile dinamice în sârmele reţelei orăşeneşti, este sarcină electrică în circulaţie — pentru telegrafia fără fir numai forma cea de a doua are importanţă. De data aceasta câmpul electric se împrăştie în spaţiu şi se manifestă.



**TELEFONIA FĂRĂ FIR IN MIJLOCUL MARII**

**De pe vapoarele Trans-Atlantice ale unei societăţi de navigaţie engleză, se poate vorbi la telefon, cu ţărmul, până la o depărtare de 600 de mile marine. Ilustraţia noastră reprezintă o călătoare, vorbind de pe bordul vasului.**

**(Urmare depe pag. 3.)**

**acolo unde-i astăzi, dar, oricum, ştia la retragerea sa nu lucru: că lucrul ce trebuia să facă l-a făcut, şi că l-a făcut în chipul cel mai perfect ce se putea din partea lui. El se născuse într'o ţară stăpânită de străini, şi a murit, respectat de toţi, lăsând în urmă o ţară liberă.**

*

**Cât de trist este în schimb cazul lui Napoleon! El care văzuse la picioarele sale pe toţi puternicii acestui continent, să se vadă după înfrângerea dela Waterloo ajuns pe mânile duşmanilor! Să se bucure că încape pe mânile acelora, şi s'ajungă să vadă că s'a înşelat în încrederea ce o avea în loialitatea lor, înşelat fie mişeleşte, fie dintr'un calcul explicabil, că adică nu cumva scăpându-le cândva din mână, s ămai poată să le vină de hac! In vreme ce Lincoln şi Washington au murit plini de satisfacţie, indiferent că au murit unul de moarte bună şi celalalt asasinat, Napoleon care în toate faptele sale a căutat întâi de toate mărirea sa, a murit jalnic, ca un simplu prizonier al duşmanilor.**

*

**Concluzia celor ce am spus mai sus, este deci aceasta: ţineţi-vă departe de gloată şi lucraţi, dar să lucraţi pentr ualţii şi nu numai pentru voi înşivă. Să vă faceţi lucrul vostru astfel, ca în clipa din urmă să puteţi să vă ziceţi: Tot ce am putut face am făcut, şi l-am făcut pe atât de bine, pe cât mi-a stat în putinţă.**

# NIMIC

## De Charles Spencer Champli

*TITLUL celui mai nou film al celebrului comic american, se va chema „Nimic". Artistul il creiază după ce a avut succesul extraordinar cu filmul „Circ". Articolul de mai jos scris de Chaplin la terminarea filmului, prezintă un deosebit interese fiindcă artistul acesta genial reprezintă manifestările reale omeneşti.*



„Aceasta e ţara mea. In portul ei ancorează corabia dorului. Aici nu este oprit drumul călătorului. Aici se termină goana după aur. David şi Goliat trăiesc aci în pace frăţiască. Strengarii pe străzi nu sparg geamurile, ca să dea de lucru altora. Nimănui nu-i vine în minte gândul nebun că talpa sau pielea ghetei pot astâmpăra foamea.

„Iar dacă îl văd pe sărmanul Charlie, dânşii vor râde acum cu minte şi ruşinos, aşa ca şi când bătrânii şi-ar aminti de tinereţea lor: „Lumea era atât de curioasă!"

„E departe ţara aceea. Eu stau aci încălţat cu pantofii mei şi sprijinit în băţu-mi vrăjitor. Intind mereu mâna şi într'n târziu observ că salutul meu se adresează celui norocos care stă la umbra mea. Aştern masa în mod sărbătoresc şi aştept zădarnic, pentru că e grea calea care urcă la mine. Mulţi se ridică pe umerii mei iar mie nu-mi este îngăduit să întreb nici măcar: „Eu unde rămân?"

„Am răbdat foame, am luptat, şi am dat cu coatele în jurul meu. Până când în cele din urmă durerea mea s'a transformat în râs. Şi acum toată lumea râde de mine şi mă socoate o paiaţă. E foarte bine că aproape nimeni nu ştie pe ce încercări dureroase se întemeiază râsul. Ei ar zimbi amar şi îndărătul zimbetului ar izvorî poate şi câte o lacrimă în acest caz. Ar încreţi fruntea şi eu nu vreau să-i trezesc din vis. La ce bun să amestec în râsul lor voios sentimente dureroase? Hamlet transformat în paiaţă nu e iubit. Am atins uşor însă somnul lumii. Mă doare că „Goana după aur" a produs somnoroşilor supărare.

„Cui slujesc? E uşor de hotărît. Cel care danseazâ cu femeile poartă în sine centrul de greutate.

„Veţi vedea cum îşi vor bate joc de mine acolo pe funie. Oomenii se vor tăvăli de râs când mă vor privi.

„Am muncit foarte mult, dacă se poate spune că a provoca râsul este o muncă.

„E sigur că odată voiu muri cu prilejul acesta. Mulţimea va tresări un moment, ca şi în „goana după aur", sau în noaptea Revelionului, dar un nou producător de veselie va atrage publicul şi paiaţa Charlie va fi uitată.

„Dacă unii oameni vor pricepe că împreună cu paiaţa a murit şi Hamlet, atunci eu îmi voiu depune pantofii mei caraghioşi şi mă voiu depărta în nimic."

# Un oaspe distins la Cluj



**D-l Corradino Corradini, fost comandant al flotei italiene, în timpul războiului mondial, a vizitat săptămâna trecută Clujul. Aci d-sa a ţinut o conferinţă despre gloriile flotei maritime italiene. Ilustraţia noastră îl reprezintă (la dreapta) împreună cu d-l baron Ettore de Pompeis, consulul Italiei la Cluj (la stânga**



**UN VERITABIL „UNCHIU DIN AMERICA": doamna Jaubert Berthelot şi fiica sa, din Passy (Franţia), au fost încunoştiinţate pe cale oficială că o rudă, decedată în America, le-a lăsat rotunda sumă de 10 milioane dollari (mai bine de un milliard şi jumătate lei). Ilustraţia noastră arată pe aceste moştenitoruł fericite, care până aci au trăit o viaţă plină de griji şi lipsuri şi care acum primesc sute de felicitări, scrisori de cereri şi mai ales oferte de căsătorie, nu numai pentru fată, dar hciar şi pentru venerabila văduvă.**

# ARTA ŞI SPORTUL

IN primul moment nimănui nu i-ar veni în gând că există vre-o legătură între aceste noţiuni, care par cu totul deosebite una de alta.

Dacă privim însă lucrurile cu mai multă aprofundare şi trecem prin minte diferitele manifestări de artă, în diferitele epoce, şi facem o paralelă între etica sportului şi a scopului său, vom putea constata — cu uimire — că cultul de educare al trupului omenesc precum şi condamnarea ascetismului şi-a găsit răsunet în totdeauna în artă. Intre cele două noţiuni străine în aparenţă există un acord strâns pentru că artistul modelează cu mai multă plăcere mişcarea formele şi ritmul omenesc desvoltat la perfecţie, graţie sportului decât formele bolnăvicioase.

In vestigiile de artă ale vechilor popoare culte, întâlnim adesea manifestări, care să reprezinte exerciţii sportive din acele vremuri. Astfel sunt basso-reliefurile şi frescele care reprezentau scene de vânătoare la Asirieni şi Bablioneni. E adevărat că în acele vremuri vânatul nu era considerat exclusiv ca un sport, ci totodată însemna şi un mijloc de existenţă, dar faptul că artistul creator se inspira foarte adesea din temele cu vânători de tigri şi lei, dovedeşte în deajuns că şi pentru cei vechi, vânatul acestor fiare era un sport, de care erau pasionaţi în special nobilii şi cei cari nu aveau grija zilei de mâine.

Arta egiptenilor nu avea o manieră care să poată reda manifestările sportive. In arta elină însă, cultul corpului şi sportul a avut o influenţă predominantă. Sărbătoarea naţională olimpică, nu era numai ziua cea mare a educării forţei şi frumuseţei corporale, ci totodată cea mai mare serbare pentru înflorirea frumuseţii sufleteşti, adică a artei. Odată cu atleţii se adunau în jurul tronului lui Zeus şi artiştii cei mai însemnaţi ai grecilor, sculptorii, pictorii şi poeţii. Şi înainte de a se decide în stadion, care este învingătorul în lupta de întrecere corporală se dădea ramura de măslin, tăiată cu cuţit de aur din măslinul sfânt, — semnul victoriei, — celui care izbutia să iasă învingător, din întrecerea în arte şi în frumuseţea sufletească.

Sportul, frumuseţea mişcărilor şi ritmul lor a inspirat pe cei mai de seamă sculptori greci, spre a crea opere neperitoare. Aruncătorii cu discul, pugiliştii, şi toate celelalte categorii de lupte au produs în artă minuni pe care le admirăm şi azi. O continuare a artei greceşti o găsim în arta romană, care s'a adăpat la aceleaş izvoare.

Spiritul vremurilor moderne, reînviind ideea olimpiană, viaţa sportivă de azi a reluat legăturile cu arta.

Sculptorii încep să relifieze iarăş musculatura corpului bărbătesc sau formele frumoase ale corpului femenin, sănătos şi svelt.



Luptători după o sculptură antică



George O'Brien, artistul de cinematograf, în poza clasică a aruncătorului cu discul



Aruncătorul cu discul, renumita operă de artă greacă

Dar mai ales în arta cinematografică are o influență deosebită sportul, pentrucă, la fel cu acesta, arta ecranului e nouă. Efectele de umbră și lumină ajută mult la reprezentarea plastică a frumuseții trupului omenesc. Și tot mai multe sunt filmele cu subiecte sportive. Se'nțelege că în aceste filme artiștii și artistele trebuie să aibe un trup cu totul perfect.

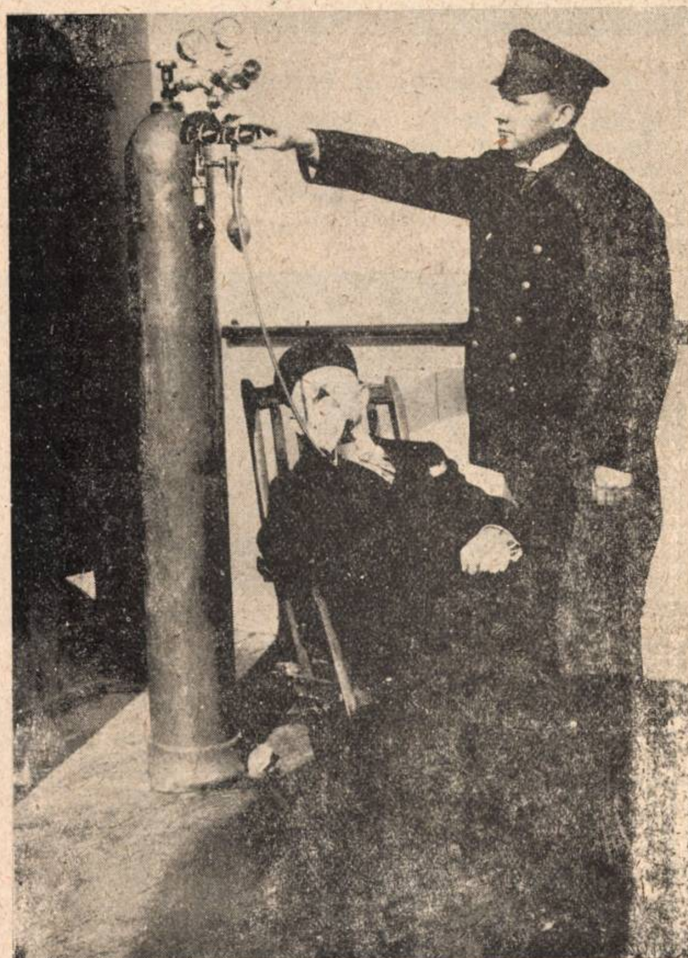


George O'Brien, într'una din nouile sale creațiuni din filmele sportive



George O'Brien artistul de cinema in: „Arcașul"

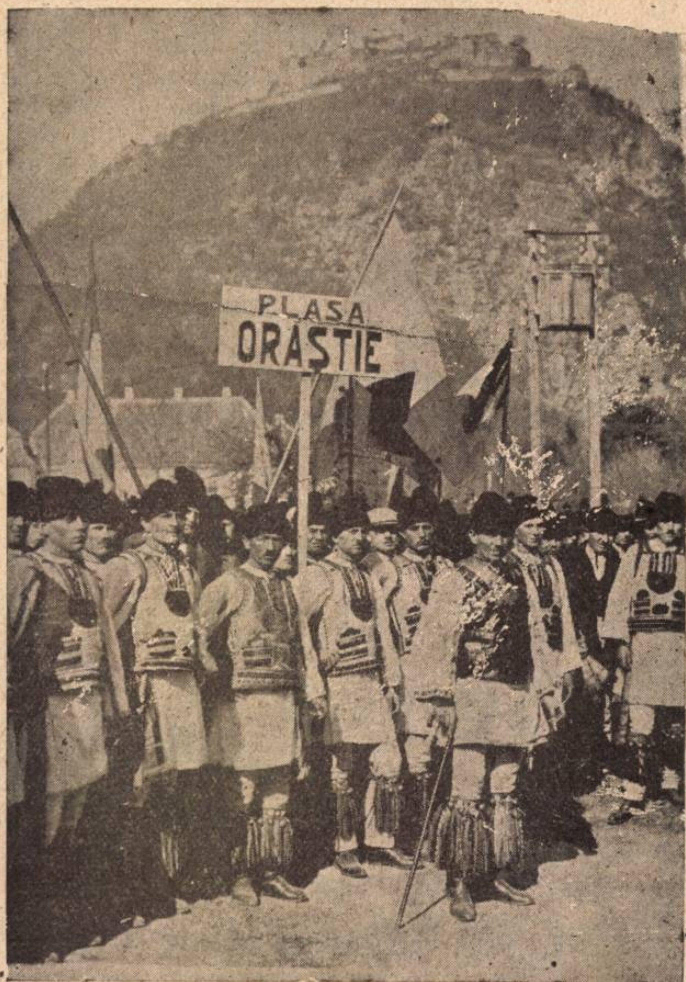
# INVENȚIUNI PRACTICE



Dr. Dammert din München a găsit un aparat care permite tratarea lesnicioasă a răului de mare. Aparatele vor fi instalate pe Transatlanticile Lloydului Nord German

**ADUNAREA PARTIDULUI NAȚIONAL-LIBERAL LA DEVA**

**La Deva a avut loc o întrunire politică a partidului național-liberal, la care au participat săteni din întreg cuprinsul Ardealului. Ilustrația noastră reprezintă sosirea miniștrilor în oraș, miniștrii mulțumind din balcon mulțimei și mulțimea ascultând pe oratori în fața Prefecturei**




**Călușerii din Hunedoara la întrunirea dela Deva**



**Nuntă la Cotroceni. D-l Căpitan Dimăncescu s'a căsătorit și a fost cununat de A. S. Principesa Ileana. Ilustrația noastră reprezintă pe cei doi miri, alături de A. S. Principesa Ileana nașa.**



Ilustrația noastră reprezintă: 1. pe fostul fermier Heinrich Langkoop, 2. directorul serviciului de despăgubiri, Dr. Hugo Bach și 3. Lada umplută cu 8 kilograme de explozibile

## Fermierul cu mașina infernală

Heinrich Langkoop, un fost fermier din Africa de est germană, a cerut oficiului de despăgubiri de războI al statului, suma de 112 mii mărci (circa patru milioane lei). I s'au acordat însă numai 11.000 de mărci. Atunci fermierul pătrunse prin surprindere în biroul consilierului Bach, dela oficiul de despăgubiri din Berlin. In mână avea o lădiță, în care mărturisi că se găsește o cantitate de 8 kgr. explosibil. Acesta cu ajutorul unui fir, pe care fermierul îl ținea în mână, putea fi aprins imediat. Trei ore și jumătate cei doi se tocmiră. Fermierul cerea un cek de 90.000 mărci și zece mii mărci bani.

Consilierul Bach nu-și pierdu cumpătul și la un moment dat, când Longkoop lăsă să-i cadă firul din mână, el fugi afară din cameră. Pe culoar fermierul trase cu revolverul câteva gloanțe, fără să-l nimerească. Atunci Langkoop trase de firul mașinei infernale, dar nu se produse nici o explozie, căci pulberea fusese pusă în ladă în ambalajul său original. Langkoop a fost arestat. Se fac cercetări spre a se constata dacă e nebun sau nu. Dânsul declară că voia să se sinucidă, pentru că neacordându-i-se despăgubirea cerută, existența sa era nimicită.



A. S. Principesa Ileana depune o întinsă activitate în asociația creștină a femeilor române, pe care o conduce. Zilele acestea a ținut o conferință la Uniunea Funcționarilor comerciali și ilustrația noastră o reprezintă împreună cu d-șoara Turea secretara asociației




Circuitul Bucureștilor: marș forțat (40 de kilometri)
Ilustrația noastră reprezintă pe învingător primul sosit d. Nistor (Clubul (Stadion român), care a străbătut distanța cu o viteză de o viteză de 9380 metri pe oră, 2. Puiu Panaitescu (Stadion român), 3. Petre cu.

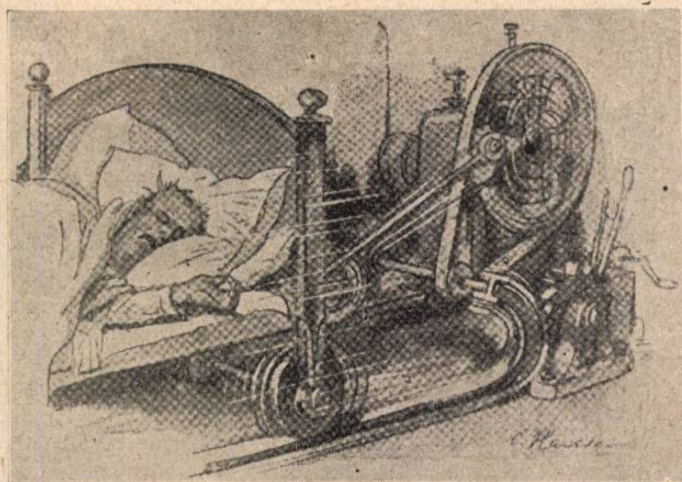
# Gărgăunii pot fi şi meserie

de R. L. Londra

Pe englezeşte, se numesc Hobby gărgăunii pe cari îi are cineva, micile manii, atât de caracteristice mai ales celor bătrâni. In nici o ţară din lume nu există atât de multe şi atât de neînchipuite Hobbii,



ca în Anglia. Se ştie bunăoară că la Londra se găseşte un club al sinucigaşilor; de asemenea un club al flăcăilor, al căror principiu suprem este că: celibatul nu se poate părăsi decât în schimbul unei amenzi, care înseamnă jumătate din



averea întreagă a delicventului. Desigur mai puţin cunoscuţi trebuie să fie gărgăunii unui membru în vârstă al clubului Pall Mall, al bătrânului Sir Alfred Yarrow. Sir Alfred Yarrow are 86 de ani şi susţi-modne că singurul loc unde poate dormi comod este patul din vagonul pat al trenului; nu pentru comfortul îndoielni care se găseşte în acesta, ci din pricina... sguduirii permanente. Pentru că Sir Alfred nu-şi poate petrece viaţa întreagă în tren, bătrânul şi-a construit un pat, care de bună seamă nu există decât într'acest singur exemplar: el se găseşte montat pe nişte şine speciale, şi este cu ajutorul unei instalaţiuni electrice ţinută în mişcare continuă înainte şi îndărăt. Iluzia trenului pare că este deplină în acest pat.



Şi mai curioasă este nebunia altui bătrân cunoscut în Pall Mall: patima somnului lui nu se numeşte „tren“, ci „valurile mării“. In fiecare seară, când onorabilul bătrân merge la culcare, servitorul său trebuiesă arunce orez în geamurile odăii de culcare: sgomotul care se produce prin aceasta pare că are o asemănare frapantă cu foneştul valurilor pe mare.

De bună seamă că nu e cunoscut nici acel conte care de scurt timp şi-a construit în parcul său uriaş din nordul Angliei, un copac din aramă. Acest copac de aramă are întru totul înfăţişarea unui copac d lemn normal; trunchiul său e pământiu şi pătat, el are multe sute de crăci, iar frunzele sale sunt verzi. Se'nţelege că aceste frunze rămân verzi în timpul iernii şi nu cad niciodată. E singurul lucru care deosebeşte pe acest copac de ceilalţi. Caracteristica acestui copac foarte scump stă însă într'aceea că el poate, la comandă proprietarului său, să producă o ploaie din toate cele zece mii de frunze ale sale: canale deosebit de subţiri, în legătură cu un rezervoriu de apă electric prefac acest reprezentant unic al botanicei într'un fântână arteziană uriaşă.

Toate aceste nebunii ar putea fi considerate drept marote ale unor bătrâni bogaţi şi fără ocupaţie care-şi pot uşor satisface diferitele lor capricii.

Mult mai interesant şi mai rar se întâmplă ca cineva cu gărgăunii săi nu numai să nu cheltuiască bani, dar să poată câştiga. Există în Anglia o serie întreagă de oameni care au ştiut să-şi desvolte hobiile lor curioase cu multă dibăcie. E vorba aci despre oameni care datorită unui capriciu deosebit sau unei însuşiri puţin obişnuite, îşi pot creia o profesie necunoscută până aci.

La aceste profesii curioase aparţine fără îndoială „mirositorul de şunci“. Acest domn, care e proprietarul unui nas deosebit de sensibil, n'a cunoscut decât o patimă: şuncile. Şi anume nu era gustul acestei cărni afumate care-l obsedează, ci în special mirosul produsului stricat. Posesorul acestui nas deosebit şi-a tot antrenat organul său, până când a ajuns să deosebiască cele mai mici nuanţe şi cele mai ascunse calităţi de şuncă. Astăzi eroul nostru este „mirositorul oficial“ al unei mari fabrici de şuncă. In fiecare dintre nenumăratele şunci fabricate de această întreprindere dânsul vâră un ac apoi îl miroase; aceasta îi ajunge spre a stabili în mod precis calitatea şuncei respective.

Un altul iubia cu patimă... papagalii. Ore întregi putea să stea cu aceste păsări exotice spre a le învăţa expresiuni sau cântece noui. Astăzi dânsul este cel mai cunoscut învăţător pentru educarea papagalilor; şi deoarece el se obligă să învețe pe şcolarii săi vorbe sau cântece din tot felul de limbi, nu e nici o mirare că afacerile sale prosperează minunat. Spre a obişnui un papagal să exprime trei până la cinci fraze deosebite PAPAGENO cel englez are nevoie de două săptămâni.

Hobby-ul unei doamne din Anglia de sud constă în aceea de a da lucrurilor cunoscute, nume cu totul noui, găsite de dânsa. Totdeodată dânsa se pricepea şi obiecte necunoscute şi nenumite, să dea nume foarte potrivite care s'au dovedit frumoase. Această posibilitate i-a îngăduit ocuparea unui post foarte bine plătit într'o firmă mare de reclame. Negustori, care ar dori, să aducă pe piaţă o marfă nouă, descoperitori de aparate menite să fericească omenirea, în sfârşit toţi acei cari vor să dea un nume neobişnuit, de efect şi care să se poată învăţa repede, sunt serviţi de această doamnă. Multe dintre numele cunoscute ale mărfurilor populare astăzi, îşi au izvorul aci.

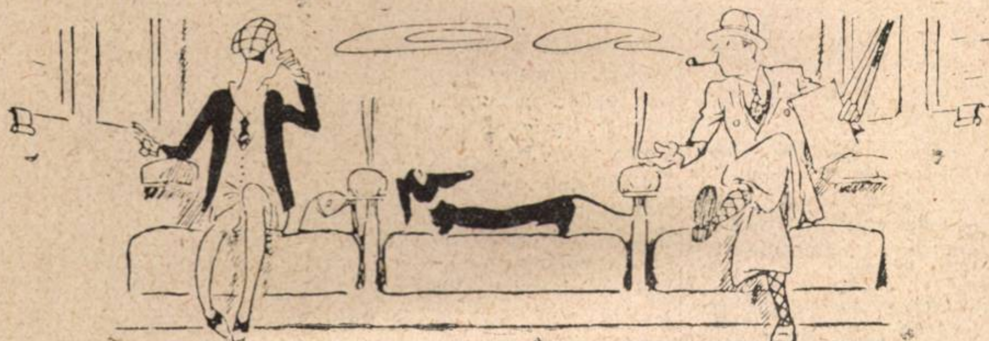
In toate cazurile pe care le-am enumerat e vorba despre un Hobby original, al cărui posesor printr'o educare sistematică şi „raţionalizare“, a ajuns să câştige bani.

Un rezultat mult mai grabnic şi mult mai eficace a obţinut însă un tânăr londonez, printr'un Hobby al său special. Fiul al unei familii burgheze din Londra, de bune con-

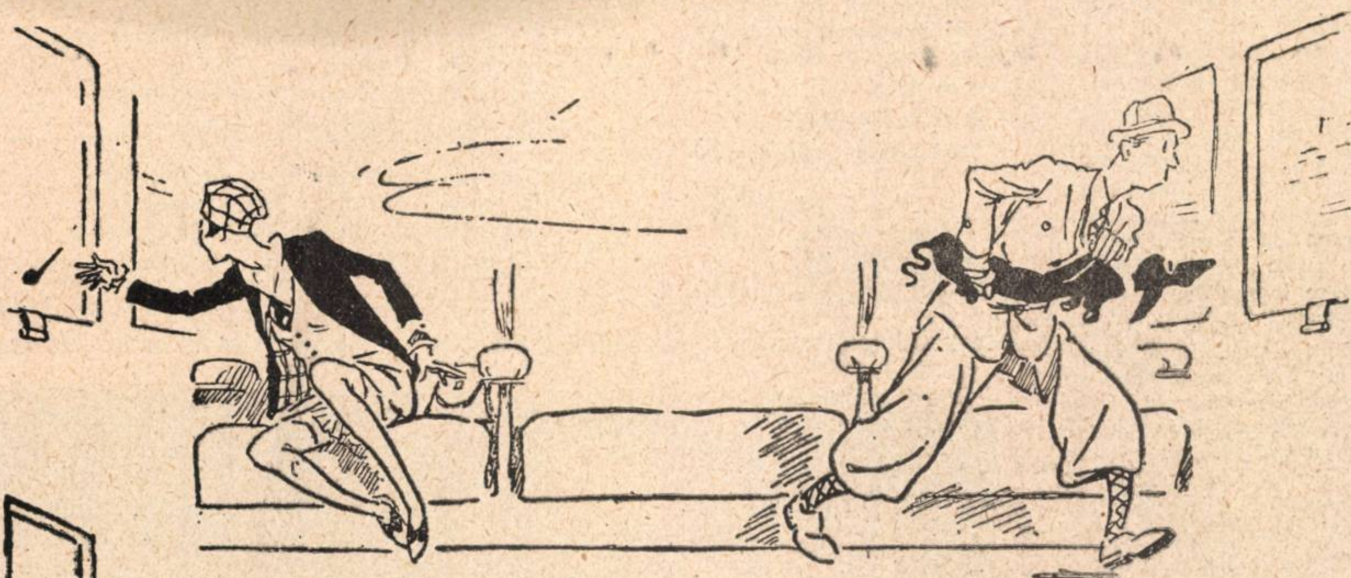


diţiuni dar sărăcit în urmă, avea obiceiul să ceară tuturor gazdelor la care era invitat sau la care era introdus, după a doua vizită... o mănuşe. Inveselite de această cerere puţin modestă, cele mai multe femei fiind măgulite în amorul lor propriu dădea o mănuşe. Mai anul trecut, tânărul a fost introdus la o doamnă americană care obişnuia să-şi petreacă trei luni pe an într'un castel lângă Londra şi se pare că aparţine grupului de douăzeci de femei, cele mai bogate din America. La a doua vizită a sa tânărul — după obişnuinţa lui — s'a adresat doamnei din Statele Unite şi i-a cerut mănuşa, care i-a fost dată fără nici un fel de dificultate. Nimeni nu poate să spuie precis dacă mănuşa a căzut din buzunar sau a fost luată de acolo de către cineva interesat. Fapt este însă că soţul din America a aflat că mănuşa soţiei sale a fost în posesie străină, şi nici o putere de pe lume nu l'a putut convinge că nu e vorba aici decât de o manie a unui tânăr britanic. Soţul gelos pretindea că e vorba de o trădare, şi cerea despărţirea. După certuri îndelungate soţia mâniată a concedat. Spre a pedepsi însă pe soţul gelos, dânsa a dăruit tânărului şi mâna cea mică care aparţinea mănuşii cerute.

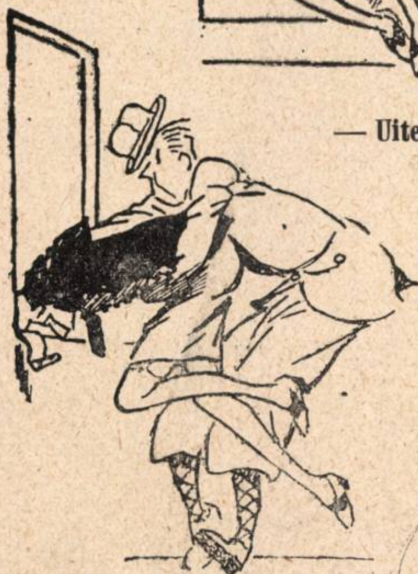
# O dramă în Express

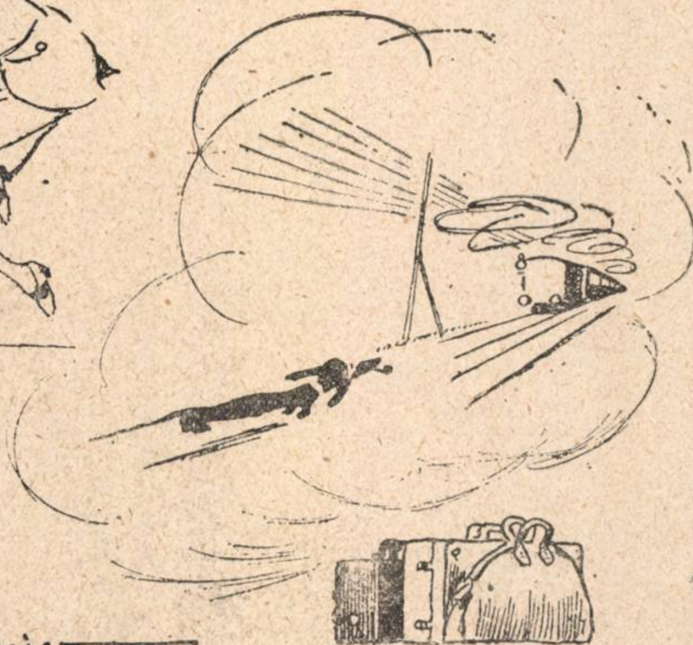


— Urât miroase pipa ta! — Nu mai urât ca şoricarul teu



— Uite ce fac eu cu pipa ta! — Uită ce fac eu cu şoriecarul.







Vreau să mor şi eu! Căţelul salvator! Toate-s bune când se termină cu bine.

# Oraşul exilaţilor de coroană

RAŞUL etern a fost mult timp, de-alungul veacurilor, centrul, care a atras la sine persoane penzionate ori cari şi-au pierdut tronul. E mare linişte la Roma, e frumoasă viaţa şi multe poţi vedea acolo. In decurs de 300 ani, dintre membri caselor domnitoare, mai mulţi de o duzină sau stabilit definitiv în Roma, iar unii numai pentru a ţese conspiraţii pe malurile Tibrului. Multe tragedii s'au întâmplat în aceste lăcaşuri.

După războiul de 30 ani, **Cristina** fata lui Adolf Gustav, împărăteasă suedeză penzionată, sa retras la Roma. Dela 1655 până în anul morţii 1689 primie anual o pensiune de 600 mii kor. cu care putea trăi cinstit.

In via Sistina, în palatul Zuccarii a trăit 12 ani văduva regelui polon Ion Sobiesky, Maria Kazimira, impreuna cu tatăl şi fiul său. Numai în 1714 după moartea fiului său care a fost călugăr, s'a mutat din Roma.

Cu trei ani mai târziu s'a stabilit la Roma Iacob III pretendentul la tron al Casei Stuart. Acesta primea anual dela papa un ajutor de 12.000 şi a locuit în castelul Muţi. Oaspele acesta însă a cauzat multe neplăceri papii pentrucă Englezii, necunoscând gluma au trimis la Roma pe baronul Stosch ca să ţină sub ochi pe Iacob Stuart.

Cu ocaziunea revoluţiei franceze (1789) mulţi dintre cei văduviţi de tron au luat calea spre oraşul etern. In 1790 surorile mai mari ale lui Ludovic al XVI-lea: Maria Adelaide şi Maria Victoria, ca oaspe ale cardinalului Bernis, s'au mutat în castelul Simonetti, unde au rămas câţi-va ani de zile.

In 1802 Carol Emanuil, regele Sardului, renunţând la coroană, s'a retras la Roma. Câtva timp a locuit în palatul Torbonia, mai târziu însă, trecând la Jezuiţi şi-a sfârşit viaţa în mănăstirea care e situată vis-a-vis de Cvirinal, unde şi azi sunt succesori de-ai lui. In acelaş timp s'a stabilit la Roma şi tovarăşul său care avu aceiaş soartă, Carol al IV-lea, rege spaniol, care împreună cu soţia sa Maria Luiza, au locuit în castelul Barberini până în anul morţii 1819.

După apunerea stelei lui Napoleon, o întreagă armată de aderenţi de-ai săi s'au instalat la Roma.

Lucian Bonaparte, care mulţumită fratelui său, demult timp era în Roma, a primit la sine, ca oaspe pe Jeromos, fostul rege al Westfaliei şi pe Ludovic fostul rege al Olandei.

In Roma s'a curmat firul vieţii mamei împăratului Letiţia Bonaparte, care locuia stingheră în castelul ei, apoi principii Lucian, Carol, Carino şi Musigneano, cari au întemeiat ramura familiară din Roma.

Cu 20 ani mai târziu trăia la Roma principele Henric, fiul regelui prusiac Frideric Wilhelm.

In 1845—46, regele bavarez Ludovic I-ul, după renunţarea la tron, cumpărând castelul Malta din Roma, împreună cu aghiotantul său Moltke de regulă aici îşi petrece iarna.

Dintre domnitorii văduviţi de tron între anii 1859—1860, e de amintit regele Neapolului, Francisc al II-lea, care în palatul Farneze, sub egida papii, plănură lupta pentru recâştigarea tronului.

După apunerea puterii mondiale ale papilor, nenorocirii membri familiilor regale nu mai trag spre Roma.

Unul singur care după 1870 s'a stabilit la Roma, nu pentru mult timp, a fost paşa Szmail fostul rege al Egiptului, care avea un castel splendid în piaţa Victor Emaniol.

**S. Rusu.**

**CURIOSITATE**

**— Mai vrea să întrebe cineva ceva? Se interesează, cu prietenie, inspector şcolar, în clasă.**

**Ionel se ridică.**

**— Ei ce vrei să ştii?**

**— Când pleacă trenul dumitale?**



# *In cimitir*

*Trec carele morţii pe drumul de ţară*
*Şi roţile scârţâie 'n noapte bizar.*
*E noaptea brăzdată de ţipete surde,*
*Şi trecem prin vastu-i hotar...*

*Groparii sparg bulgări cu negre hârleţe,*
*Bătrânii gropari.*
*Dricarii sorb sânge din albe clondire*
*Şi cântă pe capre, păgânii dricari.*

*Femee, ca mâne ne-or duce la groapă*
*Pe lungi năsălii,*
*Ori corbii ne-or smulge cu patimă ochii,*
*Căci mâne şi noi vom muri.*

*Ca mâne sub bolţi de tăcute biserici*
*Uita-vom grozavul vieţii răsboi:*
*Cu moartea lega-vom o pace eternă*
*In ziua de-apoi...*

*Femee, ca mâne cu fruntea plecată*
*In faţa divinelor legi ne-om opri.*
*Vor arde din noi cărămizi pentru temple*
*Urmaşii, căci mâne şi noi vom muri.*

*Trec carele morţii prin noaptea veciei,*
*Aleargă pe drum.*
*In albe sicrie dorm visele noastre:*
*Comori prefăcute în scrum.*

*Răsună în noapte bizar târnăcopul,*
*Hârleţele cântă... Opriţi telegari!...*
*Dricarii sorb sânge din albe clondire*
*Şi flueră jalnic bătrânii gropari...*

**Justin Ilieşiu**



Mama şi copiii

RUBRICA SPORTIVĂ

# Gene Tunney—Jack Dempsey

## La luptă pentru a treia oară

CAMPIONUL pugimislului mondial, după cum știu de sigur și cititorii „Realității", este americanul Gene Tunney, boxeurul intelectual, care reprezintă cu demnitatea perfecțiunea omenească, îmbinând dibaci forța fizică cu reale calități și denotând și capacitate psihică.

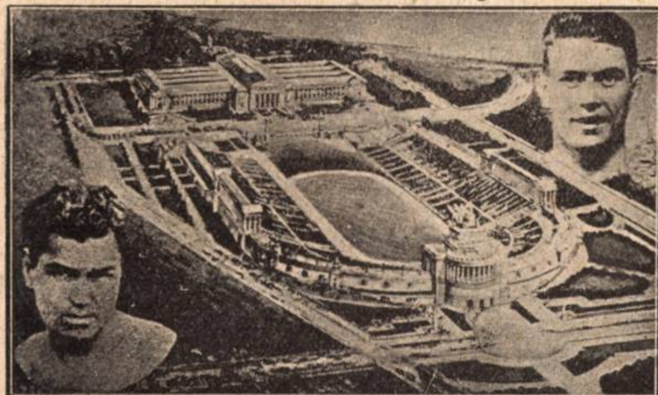


**Gene Tunney**

Tunney a cucerit gloriosul titlu invidiat și dorit de toți, cari pășesc prin corzile ringului în 1926, dela Jack Dempsey. In opoziție cu succesorul său acesta este exponentul calificat al forței brute, forța stilizată de o practică îndelungată, măestrită de un simț fin al luptei și de dece odată cu titlul său și nepreţuita simpatie a poporului. Pentru „yankei" domnitorul suprem al ringului a rămas tot „marele Jack", a cărui reputație nu a fost știrbită nici chiar de o nouă înfrângere suferită în 1927 la Chicago .Ceva mai mult, cu această ocazie în una din cele 10 reprize, de câte trei minute, un pumn fulgerător al lui Dempsey reușește să trimită adversarul în miraculoasa țară a visurilor, numită în termen technici knockout. Dacă în o atare situație fiind boxeurul lovit nu reia lupta în termen de zece secunde, este declarat învins categoric. Tunney nu a reușit să-și revină nici după 14 secunde, totuș printr'o abilă sinuozitate a regulamentului, a continuat lupta, obținând decizia în favoarea sa. Poate oare grația populară să revină celui care nu își cucerește laurii prin mijloace cari nu flatează simțurile sadice, ale mulțimei pretențioase și doritoare de senzație?

Antipatia față de Tunney nu poate fi nutralizată nici de faptul că a luptat în 1917 pe front, ceea ce constitue cel mai bun certificat pentru fii țărei dolarilor și nici chiar de amănuntul că Dempsey s'a eschivat dela datoria-i de ostaș valid.

Toate aceste elemente întrunite, constitue motivul cel mai plauzibil, pentru atracția ce o prezintă în universul sportiv o nouă luptă, între cei doi maeștri ai mânurilor. Interesul deosebit suscitat de vitorul match dă un plăcut . . . și rentabil prilej campionului mondial al . . . oameni-



**Arena și cei doi adversari**

pornirile animalice ale genului omenesc.

Grație abilității și științei sale a căror rezultantă va fi tactica inteligentă, Tunney a reușit să răpună pe „asul așilor" spre surprinderea suflării sportive universale. Isprava sa nu se datorește exclusiv forței, și după cum nu argumentele cele mai peremptorii ci forma vicleană a unei cuvântări îmbată inconștienţa masselor, tot astfel noul campion nu a reușit să-și adjulor de afaceri, managerului Tex Rickard să organizeze în Iunie, a treia dispută pentru campionatul mondial de box. De data aceasta arena va trebui să cuprindă nu mai puțin de 200.000 de locuri, iar veniturile se vor cifra la sume fabuloase.

Intâlnirea fiind urmărită cu pasiune și la noi, vom publica asupra ei diverse detalii interesante.

**A. Vogel**



**O MODĂ VECHE, CARE REINVIE IN ANGLIA: La târgul de Mostre din Londra există o secțiune pentru moda de primăvară, și printre altele se poate observa aci menechine, care poartă nouile gamașe, de o lungime enormă și care vor fi senzația anului acestuia. Ideea nu este originală, căci de mulți ani doamnele engleze, mai ales la călărie, la vânătoar, etc. purtau gamași înalte.**



**FIGURI PITOREȘTI:**

**Cobzar din București**



## LIGA



**Titulescu, titanul**



**Apponyi, vicleanul**



**Chamberlain . . .**



**Campioana mondială în figuri la patinaj, Sonia Henie cu tăticul și mamica d-sale**

# PĂLĂRIA DE PRIMĂVARĂ

Noua pălărie de primăvară în acest an are scopul de a plăcea femeilor și de a le face pe ele plăcute. Pălăria de paie este în momentul actual favorita; apare într'o formă cu totul nouă, aproape obraznică. Se poartă puțin strâmb pe cap fie cu o margine lăsată mai jos așa ca un ochiu să fie acoperit fie foarte pe frunte, până deasupra sprincenelor.



*O pălărie de primăvară originală, din paiu albastru cu garnitură de flori de mătase.*



*Trotteur din fîru eși pai cu garnitură de pene.*



*Trotteur din pai albăstrui cu panglică gros-grain și pene.*



*Pălărie de primăvară din noul pai lăcuit, cu tufă de flori lăcuite.*

Caracteristica acestor pălării este garnitura laterală, care se face mai ales din tot felul de flori lăcuite, așa încât lumina soarelui de primăvară să se oglindiască în ele.

Se întrebuințează soiuri de paie exotice ca bangkok, manila, florentin și pai japonez care se numește baku, în toate culorile strălucitoare.

Caracteristic este de asemenea și o modă de flori care se potrivește cu moda hainelor. Este interesant că femeia îndată ce s'apropie primăvara se gândește mai întâi la pălăria pentru acest anotimp, pentru că pălăria înseamnă încoronarea toaletei femenine.

Culoarea la modă este „jaune pousse“, o culoare verde care se poartă mult, tot așa ca și chartreuse și absynthe precum și toate culorile de nuanță galbenă. Alături de acestea însă garniturile în negru, roșu și roșu albăstrui se potrivește foarte bine pentru pălăria de sport.



# GRAFOLOGIE

**V. B.** Fire blândă, iubitoare, suflet primitiv. Pripită. Sare repede dela una la alta. Citește mult dar nu alege lectura. Ii place societatea, și petrcerile și dansul. Indrăsneață. Ușor se încrede în oameni. Gata de sacrificiu. Nu-și alege prietenii și prietenele. Dacă va fi condusă bine, de un om energic va putea fi fericită.

T. B. Fire puțin energică. Om ordonat dar ușuratic. Nu este într'o situație conducătoare și nici n'ar putea conduce pe alții. Sentimental, ușor influențabil și foarte sensibil. Il influențează chiar natura și aluziile. E bănuitor și ușor trece dela una la alta. Fantazie bogată. Iubește societatea, îi plac parfumurile tari și muzica ușoară.

**D. S., Ploești.** Suflet bine organizat. Liniștit, silitor. Om instruit, cu vederi largi. Probabil vorbește mai multe limbi. Fire vizuală mai mult decât auditivă, probabil că desenează bine. Are simț practic desvoltat. Prețuiește banii deși nu e sgârcit. Probabil câștigă bine. Citește mult și-și alege lectura. Vrea să parvie dar îl preocupă problemele științifice. Știe să-și ascundă sentimentele adevărate, deși în fond e pătimaș. Poate iubi, dar tot atât de puternic poate urî. E probabil că va izbuti în viață. Are momente de sentimentalism.

**El și ea din România. Ea.** Inteligență desvoltată, orizonturi largi, vioaie, plină de viață, fantazie bogată. Bună. Ii plac distracțiile și viața veselă. E în acelaș timp iubitoare de artă fiind tot atât de vizuală cât și de auditivă. Citește mult și își alege cărțile cu gust. In societatea mai mult ascultă decât vorbește. Poate iubi și e credincioasă.

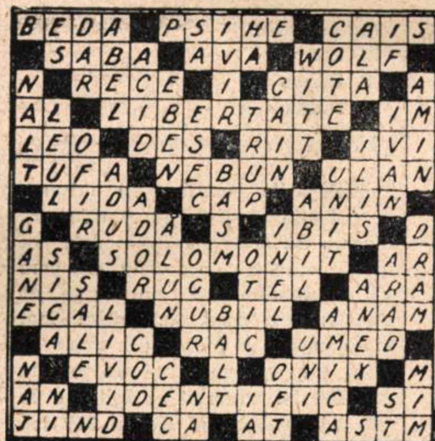
**El.** Mai puțin inteligent decât ea. Preocupări mai puțin înalte. Egoist și materialismul predomină. Avar. Nu-i place ca alții să fie lăudați în fața sa și e egocentric, iubind să se vorbiască de dânsul. Nerăbdător mai ales față de aceia cari se ocupă cu chestiuni de ordin superior. Ar trebui să facă eforturi mari pentru cultivare și educarea sufletului dacă dorește să propășiască înainte. Nu-i lipsit de talente însă.

**M. I. B. B.** Materialist, preocupat mai mult de gânduri de a aduna avere, inteligent dar mai puțin cultivat. Sârguitor și încrezător în oameni, deși a avut numeroase decepții acestea nu au săcătuit încrederea sa. Calm. Printre cei mici îi place să predomine.

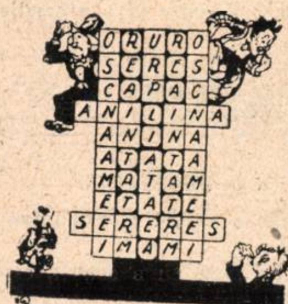
—000—

# Jocurile Realității

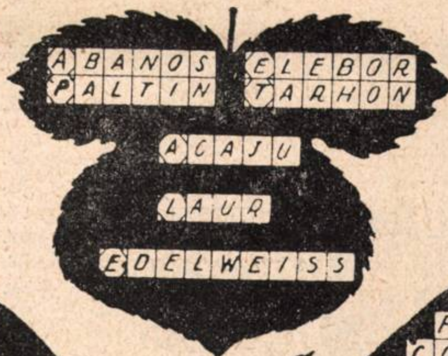
## Deslegările jocurilor pe luna Ianuarie

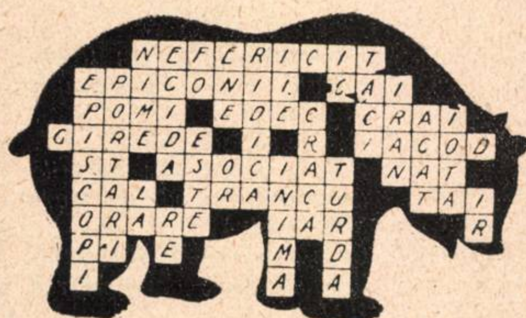


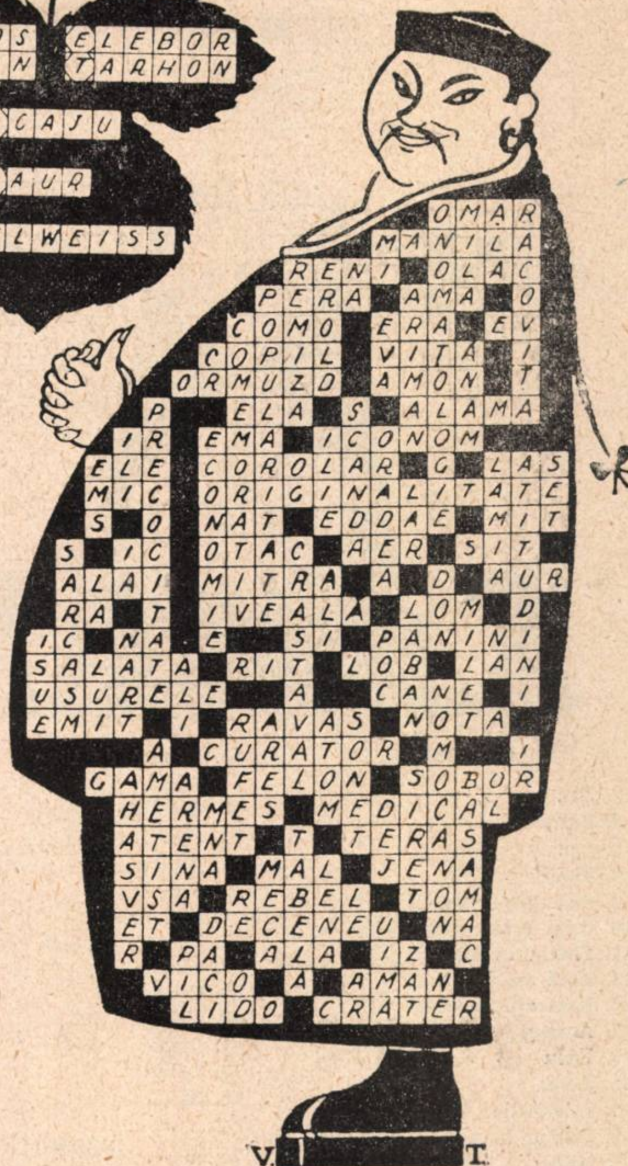






V. T.

## Concurenții și premiații

**Constantin Georgescu, București 118 puncte, câștigătorul premiului de 1000 lei. Vasile Negoescu, Câmpulung 115 puncte, câștigătorul premiului de 500 lei. Constantin D. Madgearu, Focșani 113 puncte, câștigătorul premiului de 300 lei.**

**Au câștigat câte o carte următorii:**

**Iosif și Peter, Galați 110 puncte, Gigel Spirescu, Buzău 108 puncte, Constantin P. Hârjea, Câmpina 108 puncte, Mihail St. Ivănescu, Turnu-Măgurele 105 puncte, Nicu N. Papadopol Turnu-Severin 108 puncte, Andrei N. Sandu, Tulcea 108 puncte și Mauriciu I. Breiman, Bălți 108 puncte.**

**Alexandria:** George C. Antonescu 85, Ionel N. Crăciunescu 70.

**Alba-Iulie:** Aurel Cosor 75, Bozdog Emil 73.

**Arad:** Cimpoieș Nicolae 72, I. Gurban 70.

**Bârlad:** Botianu Romulus 65.

**Brașov:** I. Tudoran 50, Lală Nicolae 25, M. Leonte 25, Ioan N. Alexandru 75.

**Brăila:** Dumitru Th. 50.

**București:** Irene D'Y 70, Alexandru Dumitrescu 80.

**Buzău:** Corneliu Chelaru 80, Roman Gh. Traian 90, Dinescu V. Ion 80.

**Caracușeni:** Veaxeslav Culinschi 73.

**Cavarna:** A. Mohalinsky 60.

**Câmpinia:** Nicu C. Slavu 73.

**Constanța:** Alex. Dumitrescu 45, Sorel Avramescu 102.

**Craiova:** Paul Enescu 80, Mircea Bârsan 75, Minel Văduvescu 70, I. Munteanu 76, Dumitru Pisoschi 80, Ștefan Soceanu 89, D. Sternberg 65, Micu Eliezer 60, H. Sternberg 64.

**Deva:** Emil Stănilă 30.

**Focșani:** Nicolae T. Nicolau 85. Simon A. Aschenazi 68. I. N. Rădulescu 78.

**Galați:** M. Arsenie 95. M. Lebovits 60, Palade Ath. Cicerone 78, Marcu Iancu 60. Vasile G. Darie 80. Basily Rosca 90. D. Constantinescu 85. Sahanagiu N. Stvaru 80. Niculai C. Vasiliu 90. Vasile N. Cuzil 73. Palade Ioan 68. Arman Feigenbaum 50. Alexandru Tahopol 80.

**Iași:** Nicu Senchea 68. George Berghiner 68.

**Lugoj:** Silviu Binișan 98. Petru Gheleșian 80. Tina Eftimiu 30.

**Lupeni:** Borca Nicolae 50.

**Odorheiu:** Costache Florea 25.

**Odobești:** Avram M. Iosif 95.

**Ploești:** Georg Ion 70.

**Râmnicul-Sărat:** Sara M. Gerșon 3.

**Râmnicul-Vâlcea:** Virgil R. Ionescu 88. Jean Constantinescu 90.

**Silistra:** Mișu Popescu 20.

**Tg.-Ocna:** Nahman și Bercu Enghelberg 88. Herscovici Mairice și Isidor 80.

**Turnu-Măgurele:** Apostolescu Emilian și Bloca Emil 30.

**Turnu-Severin:** Ghitulescu Gh. 70. Mihuțescu Pavel 86. Popescu Teo 85. Gr. Mircea 65. Gr. Timoftescu 50.

**Tighina:** D. Goligorsky 70.

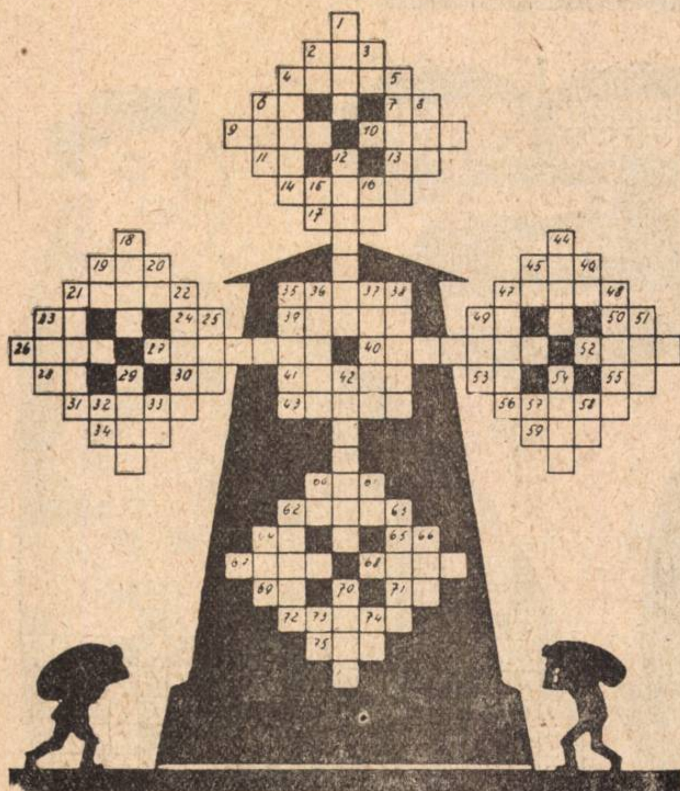
**Timișoara:** Goldiș Eugen 30. M. Constantinescu 80. Traian Mihailescu 11.



# JOCURILE „REALITAȚII"

### JOC No. 1

Cuvinte încrucișate.
Trimise de Chiril Economu-Constanța.
(10 puncte)



**ORIZONTAL:**

2. Zeu
4. Suliță
6. Lac în Africa
7. Plantă textilă
9. Personagii biblice
10. Unul dintre stupefiante
11. Fluviu în Italia
13. Notă muzicală
14. Naturalist suedez
17. Animal
19. Eden
21. Liber
23. Interjecție
24. Datină în genere adoptată
26. Nărav
27. Arătară
28. Conjucție
30. Măsură
31. Caracudă (mold.)
32. Numeral
35. Animal
36. A se alipi
40. Secat de putere
41. Ceartă
43. Colos
45. Fir
47. Localitate în România
49. Articol
50. Interjecție
53. Măsură de timp
55. Alifie
56. Carte de chipuri
59. Fluviu în Europa
60. Bastiment de navigație
62. Neam
64. Pronume
65. Lucrare literară
67. Liniște
68. Grosolan
69. Haină
71. Insulă
72. Tutun
75. Idol

**VERTICAL:**

1. Socialist german
2. Prepoziție
3. Particulă de negație
4. Scriitor rus
5. Nume de demnitate
6. Plantă
8. Zăpadă
12. Plantă
15. Pană
16. Pronume
18. Divinitate indiană
19. Literă grecească
20. Personagiu mitologic
21. Medic și naturalist român
22. Rege dac
23. Păstrez tăcerea
25. Broască la ușe (Transilv.)
29. Fluviu în Europa
32. Verb auxiliar
33. Fluviu
35. Luntrașul infernului
36. A începe lupta
37. Trecere
38. Părăsit
42. Tristă
44. Boală
45. Notă muzicală (invers)
46. Măsură
47. A liniști
48. Invățat mitropolit al Ungro-Vlahiei (1709—1716)
49. Plasă
51. Conjuncție
54. Indepărtez
57. Notă muzicală
58. Oraș în Chaldea
60. Verb
61. Notă muzicală
62. Mașină de încuiat
63. Veche provincie romană
64. Adverb
66. Fulgi
70. Matematic norvegian
73. Prima literă a alfabetului slavon
74. Conjuncție



### *JOC No. 2*
### *RĂSPUNDEȚI*
*(5 puncte)*

1. *Ce erau augurii în Roma*
2. *Care e cel mai înalt munte din lume?*
3. *Din ce se face chitul?*
4. *Cât de mare este o milă geografică și cât de mare una marină?*
5. *Ce a determinat pe Columbus să facă descoperirea lui?*
6. *Ce este bazarul și de unde vine cuvântul acesta?*
7. *Câte țări se găsesc la marginea mării?*

### JOC No. 3.

**Problema acelor unui ceas**
Trimis de And. Nastossy-Bălți
(5 puncte)

Să stabiliți timpul în ore, minute și secunde când se vor suprapune acele unui ceasornic, știind că prima lor suprapunere e la 12 ore fix.

### JOC No. 4

**Pătrat**
Trimis de And. Nasttasy-Bălți
(5 puncte)

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1. | a | a | a | a |
| 2. | a | a | g | h |
| 3. | l | l | n | r |
| 4. | r | ț | u | u |

1. Teritoriu
2. Timp
3. Cerere
4. Dumnezeu

Deslegările jocurilor se primesc la redacție până la 10 Aprilie cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 7, 8, 9 și 10, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea e de 500 lei; premiul al treilea 300 lei. Următorii șapte deslegători, primesc câte un volum din operile autorilor renumiți. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 15 Aprilie 1928.

### DESCOPERIT

— Scuză-mă domnule Ionescu, aș dori să vorbesc cu dumneata, câteva vorbe în particular.

— Te rog, dar cuvântul „bani", nu trebuie să intre în conversație!



### E O DEOSEBIRE

— Unde e ocupat soțul dumneavoastră?

— Soțul meu nu e ocupat, el e funcționar.

## INFORMAȚIUNI

Firma Frații Martonffy et Comp. din Cluj a înființat o secțiune de confecțiuni pentru dame, ultima expresie a modei. Această întreprindere e așezată la un nivel atât de ridicat, încât trebuie socotită că de fapt umple un gol, în viața mondenă Clujană. Desigur că va satisface și cele mai gingașe pretențiuni, căci de aci înainte distinsa clientelă nu va mai fi silită — ca pân'acum — să-și procure toalete din străinătate, cu bani scumpi.



CONTRABANDA DE ARME DIN UNGARIA.

Armele confiscate și distruse. Ilustrația noastă reprezintă o parte din mitralierele făcute inutilizabile.

## Armele unguresti dela St. Gotthardt

La granița Ungariei, spre St. Gotthardt, s'au găsit mai multe transporturi de arme (vagoane intregi) cu expeitorul și adresantul neexistenți. Declarația foilor de trăsură a acestor vagoane era falsă. Armele erau destinate Ungariei. Austriacii descoperind falsul, au confiscat armele. După ce au fost descoperiți, Ungurii s'au declarat gata să nimicească aceste arme și voiau să le vândă apoi ca fier vechiu, unui nepustor din St. Gotthardt; pe prețul de 600.000 lei.

Intervenind Liga Națiunilor, guvernul ungar a fost obligat să lase armele nimicite pe loc, până ce se va constata că de fapt a fost distrus întregul transport.

—ooo—



Ofițeri unguri ca experți, dau indicațiuni asupra distrugerii armelor



Ernst Cognac care a murit la Paris în vârstă de 89 de ani

## A murit Ernest Cognac, marele filantrop

In Paris s'a născut în anul 1839 Frnest Cognac, ca fiu al unui ceasornicar sărac. Săptămâna trecută el a murit în orașul său natal fiind proprietarul marelui magazin de mode „Samaritaine". Ernest Cognac era unul dintre marii altruiști care a sacrificat averi importante pentru scopuri filantropice și umanitare, chiar în timpul cât a fost în viață. La moartea sa el a lăsat prin testament o mare parte din bunurile sale, pentru opere de binefacere.

Și-a început cariera ca ucenic, a devenit apoi funcționar într'un magazin, a fondat o prăvălie mică de mode, care însă a dat faliment dar mai târziu a putut funda o mică afacere care să înfloriască repede La 1872 s'a căsătorit cu una dintre colegele lui de magazin și prin sârguință și economie au izbutit să desvolte afacerea lor în așa fel încât să devină una dintre cele mai mari case de mode cu 7000 de funcționari împreună cu soția sa, la 1920 a fondat un orfelinat, și a dat sute de milioane de franci ajutor pentru familiile cu mulți copiii. A clădit un sanatoriu popular, cămine de ucenici și a făcut multe opere de binefacere.

La sfârșitul lunei Februarie, a urmat în moarte pe soția sa decedată cu doi ani mai înainte. Prin testament a dotat toate fondațiunile sale și n'a uitat nici pe toți angajații săi.



COMISIA ECONOMICĂ RUSĂ LA BERLIN

Intre delegații sovietice și delegații republicei germane s'a ținut, săptămâna trecută, o importantă consfătuire economică, la Berlin. Ilustrația noastră reprezintă delegația rusă

### ECLIPSA DE SOARE

Renumitul astronom, Giovanni Dominico Cassini, observa odată, din observatorul din Paris o eclipsă de soare. Câțiva domni, din lumea aleasă însoțiți de doamne, cuprinși de curiositate, au venit să-l găsiască. Au aflat însă că au sosit prea târziu și că eclipsa trecuse.

„Nu face nimic“ încercă să mângâie unul dintre cavaleri, pe o doamnă foarte inconsolată, „eu cunosc pe domnul Cassini ca un om de lume, va fi destul de galant, ca să înceapă încă odată“.
































43. Georgetta Stella Cordun 5 ani, Bacău. 44. Lucia Antonetta Cazacu 2 ani şi 7 luni, Chişinău. 45. Costel Cornăşanu, 3 ani 4 luni, Bucureşti. 46. Clemence Georgette C. Olaru, 3 ani, Iaşi. 47. Raoul G. Blaha, 2 ani 9 luni, Botoşani. 48. Stella Molnar, 2 ani şi 6 luni, Simleul-Silvaniei. 49. Nelu Cojocaru, 2 ani, Turnu-Severin. 50. „Nichişor", 1 an şi jumătate, Curtici. 51. Felicea Rosche, 5 ani şi 6 luni, Brăila.

ANUL II. No. 10 — 25 MARTIE 1928. PREȚUL 5 LEI



# REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)
ILUSTRATĂ

ABONAMENTE: Pe un an 350 lei; pe 1/2 an 180 lei; pe 3 luni 100 lei.
APARE TOTDEAUNA DUMINECA
Sub Direcția unui Comitet
Redacția și Administrația: Cluj, Str. Regina Maria, 36.



REGINA EVANTAIULUI
**Renumita dansatoare Ilona Karolowna, la Carnavalul din Berlin**

„REALITATEA ILUSTRATĂ"
revistă săptămânală

REDACŢIA ŞI ADMINISTRATIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj
Telefon 4-46
Pentru Bucureşti: Calea Victoriei 39.
Telefon 63-92

PREŢUL ABONAMENTULUI:
Pe un an întreg . . . Lei 350
Pe o jumătate de an . . . „ 180
Pe trei luni . . . . . „ 100

PENTRU STRAINATATE:
Pentru America . . . . . $5
Jugoslavia şi Cehoslovacia . lei 500

Sub direcţiunea unui comitet
Secretar de redacţie: N. Constantin

## Curiozităţi

**INSEMNĂRILE critice ale lui Sainte-Beuve, publicate recent, au realizat încă odată şi ascuţimea spiritului acestei mari personalităţi a veacului trecut, dar şi scăderile pe care, fatalmente, le avusese şi pe care, cu excepţional dar de autocritică, le mascase în viaţă.**

**Din prevedere şi din conştiinciozitate profesională, Sainte-Beuve se păzise să formuleze asupra unor opere şi a unor scriitori, aprecieri de a căror temeinice nu era tocmai sigur, lăsând ca vremea să le confirme, sau să le infirme.**

**Aceste aprecieri au fost, însă, aşternute în carnetul rămas inedit, până'n ultima vreme. Citindu-le acum, — rezerva lui Sainte-Beuve apare întru totul îndreptăţită căci, lipsindu-i perspectiva timpului, criticul greşise fatalmente, în judecarea anumitor opere şi anumitor oameni.**

**Nimeni nu-i infaibil şi nimeni nu-i profet!**

**Nu a fost nici Sainte-Beuve căci unele elogii ale sale n'au fost validate de timp, iar unele săgeţi s'au frânt, — ca de pildă, acelea îndreptate în contra lui Balzac, despre care spuneau că, pentru a da la lumină câteva flori maladive şi rare, a avut nevoe de o movilă de gunoi mai înaltă decât o casă...**

**„Iar acum când nu mai sunt flori şi când gunoiul nu va mai zămisli, gunoiul creşte, creşte."**

**Pentru Sainte-Beuve gloria lui Balzac se întindea „ca un şancru." Autorul Comediei Umane a păstrat chiar în cele mai bune romane ale lui ceva din josnicia debuturilor sale."**

**Il compara cu romancierii de duzină dar avea sinceritatea sau cinismul să declare că „fiecare critic îşi are vânatul favorit, asupra căruia se năpusteşte şi pe care îl jumuleşte, cu predilecţie. Pentru mine vânatul e Balzac."**

**Dacă ne-ar îngădui spaţiul, am putea face, pornind de la Sainte-Beuve, câteva incursiuni în domeniul criticei de la noi, supusă fatalmente aceloraşi greşeli. In definitiv, poetul preferat de „Junimea" nu era autorul Luceafărului, ci Samson Bodnărescu.**

**Gherea lansase câteva talente, ale căror aripi s'au dovedit de ceară, şi anatemizase câţiva scriitori, al căror loc e statornicit în literatură.**

**In zilele noastre un critic nu-l recunoaşte pe d-l Sadoveanu, altul a decapitat opera lui Gherea şi a lui Galaction, iar al treilea descoperă în fiecare săptămână cel puţin şease genii autohtone. Ce bine-ar fi dacă toţi criticii ar avea prevederea şi conştiinciozitatea unui Sainte-Beuve.**

**Ion Pas.**

## BULETIN SĂPTĂMÂNAL

Nu e puţin lucru ca aproape o sută de mii de oameni să se adune la olaltă în capitala ţării, şi alte multe mii să se adune prin diferitele capitale de judeţ, şi cu toţii într'un glas să ceară schimbarea guvernului. Este lesne de înţeles că miniştrii şi partidul liberal a trecut printr'un moment greu când toată această mulţime s'a adunat Duminecă în Bucureşti şi în restul ţării. Dacă au fost unii cari să creadă că în urma acestor adunări imediat guvernul se va schimba, aceştia au greşit, după cum au greşit şi acei cari — prea optimişti — socot că adunarea partidului naţional-ţărănesc şi a celorlalte partide de opoziţie n'a avut nici o influenţă asupra situaţiei generale.

După ce s'au adunat d. Iuliu Maniu, care cu o zi înainte arătase Inaltei Regenţe scopul adunărilor — s'a prezentat iar acesteia spre ai tălmăci dorinţele poporului. Se'nţelege că dorinţa tuturor câţi au venit la Bucureşti sau câţi s'au adunat prin capitalele de judeţ este ca guvernul să plece imediat şi în locul lui să vină partidul naţional-ţărănist. Dorinţa tuturor este să se facă alte alegeri, alegeri libere, fiecare socotind că schimbându-se cârmuirea, se vor îndrepta şi stările rele din ţară. Regenţa n'a dat d-lui Maniu un răspuns mulţumitor şi atunci conducătorii din partidul naţional-ţărănist au hotărît că în ziua de 22 Aprilie — dacă până atunci cererile lor nu vor fi satisfăcute — să ţină adunarea la Alba-Iulia, cu sau fără voia guvernului. De asemenea ca o dovadă că ei nu recunosc guvernul liberal, deputaţii şi senatorii naţional-ţărănişti — cam o treime din toţi reprezentanţii în Parlamentul românesc — au hotărît să se retragă din Parlament, să nu mai participe la lucrările Camerei şi ale Senatului. Dacă Ministrul de Interne — mai mult spre a îmbărbăta pe partizani — a arătat că nu se prea sinchiseşte de această retragere, nu e mai puţin adevărat că faptul prezintă multă gravitate, că s'ar putea foarte uşor ca viitorul guvern să nu voiască a recunoaşte legile făcute în lipsa opoziţiei. Cu atât mai mult cu cât dintre aceste legi este şi aceea care statoreşte situaţia diferitelor confesiuni (religii) în statul nostru.

Noi, cari privim fără părtinire la luptele politice trebuie să mărturisim întristarea noastră că în ţara românească — oricât de grele ar fi momentele şi stările — oamenii luminaţi nu pot pune mai presus de duşmăniile lor şi de ambiţiile personale interesele ţării şi ale neamului şi nu se unesc la olaltă pentru ca din împreuna chibzuire să iasă hotărîrile cele mai bune.

*

Ţara noastră a fost din nou cinstită în persoana domnului Profesor Nicolae Iorga. La o serbare dată în cinstea sa la Madrid, în Spania, regele Alfons a decorat pe d-l Iorga cu marele cordon al ordinului Alfons.

*

Domnul Titulescu a fost rugat să vie în ţară. Fiind suferind, d-sa a anunţat că imediat ce se va restabili va sosi. Se pune în legătură această invitaţie cu evenimentele la ordinea zilei. E foarte posibil ca Inalta Regenţă să însărcineze pe d-l Titulescu cu formarea unui cabinet de tranziţie şi de alegeri.

*

Intre germani şi ruşi s'a iscat o neînţelegere destul de gravă dar care acum e pe cale de a se stinge. Ruşii au arestat pe mai mulţi ingineri germani, învinuindu-i că lucrează împotriva intereselor sovietelor. Germania cerând socoteală de acest lucru, cei dela Moscova s'au arătat gata să elibereze pe ingineri din închisoare.

*

Cu începerea primăverii şi grecii au început să se manifeste — după obiceiul lor — făcând revoluţii. La Athena comuniştii, după o adunare s'au încăerat cu armata şi pe strade s'au dat lupte în care au căzut răniţi şi dintr'o parte şi dintr'alta.

*

In California apele au venit mari, au înnecat satele şi câmpurile şi au pricinuit pagube mai mari încă decât în anul trecut când s'a revărsat fluviul Missisipi. Bucate, vite şi multe averi au fost duse de apă, copiii şi oamenii au fost ucişi.

———



**SOCIETATEA NAŢIUNILOR VA FI TRANSFERATĂ LA VIENA?**
**Ideea e cât se poate de bună; sediul Ligei va fi cât se poate de potrivit în ţara operetei**



**STATELE UNITE CONTRA SUBMARINELOR**
**Submarinele sunt oprite! Căci păcătoşi de europeni aţi fi capabili să le îndreptaţi împotriva Americei**




**BRUTARUL COOPERATIST**
**— Ce fel de pâine mi-aţi vândut? Am găsit cuie ruginite într'însa!**
**— Nu sunt responsabil de rugină, tovarăşe, adresează-te autorităţilor competente.**

Ce spune domnul Briand?




**LOVITURA DE CISMA A LUI BETHLEN**
**— Hai, cară-te!** (după Le Rire, Paris)

# Maxim Gorki

## Cu prilejul aniversării de 60 ani

VAGABONDUL de geniu, care a cucerit cu scrisul său întreaga lume cultă, împlineşte anul acesta 60 de ani.

Alexis Peskow, zis Maxim Gorki (pseudonimul său literar, care în-



**Gorki cu soţia şi copilul său mai mic**

seamnă „Amarul") s'a născut prin anul 1868 sau 69. Nici el nu ştie precis data naşterii. Copilul unui tapiţer din Nijni Novgorod, fu sortit de mic să 'ndure mizeria.

Tatăl său muri de holeră, iar peste puţin timp muri şi mama sa de tuberculoză, boală de care suferă şi scriitorul. Rămas orfan, fu luat spre creştere de bunicul său dinspre mamă care dupe ce-l învăţă



**Gorki cu fiul său cel mai mare (prin anul 1900)**

să scrie şi să citească, silit de sărăcie, îl dădu ucenic la un cizmar.

Dar acela care trebuia să ajungă mai târziu marele scriitor al Rusiei şi al întregii lumi, fire nestatornică, închuiată spre hoinăreală, părăsi repede cizmăria, intrând la un desenator, ca după puţin să fugă şi de-aci, iar dupe alte noui încercări, să ajungă ajutor de bucătar pe un vapor. Din întâmplare, şeful său, bucătarul, era un om căruia-i plăcea să citească.

Avea pe vapor o ladă cu cărţi. Micului Maxim i se îngădui să se serviască de ele. Rând pe rând Gorki cunoscu slova marilor scriitori. Citea cu o pasiune nemai pomenită.

Dându-şi seamă însă, că îi lipsesc atâtea cunoştinţi, se hotărî să



**Gorki şi Tolstoi**

plece la Kazan, unde spera el să poată învăţa carte şi fără bani. Neizbutind să-şi împlinească visul, fu nevoit să intre slugă într'o brutărie, cu o plată de nimic.

Muncea neîntrerupt ziua şi noaptea, muncă de rob şi cu cât preocupările sale erau mai înalte, cu cât năzuinţele creşteau, înboldite de genialitatea de zăcăşea în el, cu atât mai mult sufere, văzându-se cât de neînsemnat este şi 'n ce societatea de oameni ticăloşi e silit să trăiască.

Abea aci începe adevăratul său calvar. In 1888, desgustat de viaţa mizerabilă ce o ducea, încearcă să se sinucidă, — dar nu izbuteşte.

Chinul de nemăsurat al celor ce năzuiesc mult şi nu pot ajunge la împlinirea visurilor, îl prinse şi mai puternic măcinându-l, şi revoltat împotriva sorţii se-apucă de toate, nedesăvârşind nimic, frământat veşnic de neastâmpăr, înpins necontenit departe, mai departe, pe căi necunoscute, spre steaua ce-i lumina în



**Gorki cu scriitorul Andreew (prin 1900)**

gând şi pe care încă nu putuse s'o robiască.

Cantonier, copist la un avocat, vânzător de fructe etc. străbate pe jos aproape toată Rusia, trăind pe rând toată gama durerilor omeneşti



**Gorki cu Lenin în Italia (prin 1910)**

sau văzând cu proprii săi ochi, viaţa ticăloasă a celor de jos.

Intr'un ziar din Tiflis şi-a publicat prima sa nuvelă Makar Ciudra. Restabilindu-se în Nijni Novgorod, prin 1893 cunoaşte pe Korolenko.

Dupe cum însuşi Gorki scrie, Korolenko e acela care l'a învăţat multe în ale scrisului şi care l'a ajutat prin sfaturile sale, ca să intre în marea literatură.

Peste puţin Gorki ajunge să fie cunoscut în întreaga Rusie şi treptat îşi câştigă celebritatea, trecând graniţele tuturor ţărilor civilizate.

Rari sunt acei scriitori cari să-şi



**Portret de a lui Gorki**

fi trăit în totul operile scrise. El n'a avut această soartă tristă. N'a fost numai un simplu observator al dramelor sale, care ascnus în umbră îşi adună notele, ci afost părtaş direct al fiecării întâmplări aşternută pe hârtie.

Subiectele şi le-a luat în majoritate din lumea mizerabilă în care a trăit, şi scrisul său farmecă mai ales prin lipsa lui de meşteşugiri.

Nu poartă nici o influenţă a premergătorilor săi, iar izbânda desăvârşită la care a ajuns în lumea li-



**Portret de a lui Gorki în Sorento**

terilor, se datoreşte netăgăduitei sale originalităţi.

In 1905 fondă la Nijni Novgorod o casă de editură pentru răspândirea operilor marilor scriitor ruşi şi străini, în ediţii eftine.

E propus ca membru al academiei, dar partidul reacţionar se

(Citiţi urmarea în pagina 7).

# Salvaţi pe un nevinovat dela moarte

Am publicat, într'unul din numerile noastre trecute, răspunsul care a fost premiat la concursul „Salvaţi pe un nevinovat dela moarte."

Premiul al doilea a fost obţinut de d-l **Constantin Dumbrăveanu Bucureşti;** premiul al treilea a revenit **d-lui Sandu Irimescu, Ploeşti;** celelalte şapte premii au fost câştigate de d-nii:

**Alfred Şoimu, Bucureşti, Eugen Jebeleanu, Braşov, Cazămir Iosif, Arad, Camil Alexandru Mazilu, Chişinău, „Inbu", Hunedoara, Ionel Bobaru Ploeşti şi Ioan Barbu, Vaslui.**

Publicăm de asemenea şi numele tuturor concurenţilor care au dat răspunsuri potrivite.

Au soluţionat problema prin tăierea firului electric următorii:

**Arad:** Căzămir Iosif, Delamarian Ravnu.

**Bazargic:** Constantin Venu.

**Bălţi:** D. Oighenstein.

**Braşov:** Colgiu George, V. Stroe.

**Brăila:** A. Feigeles.

**Bucureşti:** Carol Davidsohn, Ernest Hillard, Harry Pecu.

**Caracal:** Stefania Dumitrescu.

**Chiurt:** M. Damian.

**Cluj:** A. Mudra.

**Constanţa:** Costăchescu Victor.

**Craiova:** Paul Enescu.

**Deta:** Ioan Maghiaru.

**Galaţi:** Paul I. Diaconescu, Levan Mühlstein, Gavrilescu Costică.

**Guranda:** Ioan Cornea.

**Iaşi:** George Berghiner, George Bere.

**Letea-Nouă** (Bacău): Valeria Dăscălescu

**Oradea:** Rică Kimion.

**Orhei:** Ing. Tovie Lahter.

**Ploeşti:** Ionel Bobaru.

**Piatra-Neamţ:** Ticu C. Groholske

**Piteşti:** Mircea Stamatescu, G. Varabiev, N. Miron.

**Pueşti:** Mila Bercovici.

**Racaştie:** Ioan Baciu.

**Roman:** Ovidiu.

**Satulung:** Chioroborţ.

**Sighet:** Codrea Ioan.

**Tecuci:** Ciobotaru Petru, Gh. Căsăneanu, B. N. R.

**Tg. Jiu:** Lica Nisipeanu.

**Vaslui:** Eugen Simina.

**Au preconizat oprirea curentului în uzină:**

**Abrud:** Gherman Nicolae.

**Adjud:** F. Sakelary.

**Alexandria:** Laurenţiu Ionescu, Demetrian V. Georgescu.

**Alba-Iulia:** Ioan Pleşa, Cpt. Spiridonescu, Lt. Popescu, Lt. Hâma Ioan, Cristina Vasile.

**Arad:** C. B., Frenţiu Iosif, Liviu C. Pop, Cimpoieş Nicolae, Mircea Dragos.

**Aiud:** George German, Sabin Gerban, Fluşu Ioan.

**Arceşti** (Romanaţi): Lucia Sândulescu.

**Azuga:** Toma Lenke.

**Bacău:** Elena Bragadiceanu, C. N. Camenţiu, Ecaterina Profiriu, George A. Vatavu, Const. D. Iorga, Fredy Berenstein, Mariana Tulescu, Lt. Cristescu, C. Teofănescu, Mary Meerhoffen, George Caiserliu, Lt. Niţulescu Nicolae, Capt. Luca Emil Ioan Bardan, Gica Cerchez, Agofonia, Herţescu, Haralamb Radovici, Feicevici Carol.

**Baia-Mare:** Pop Alexandru.

**Balş:** Taţiana P. Ionescu, Dinu M. Roşca, Th. Curelea, C. Rădulescu.

**Bazargic:** Raina Ghilman, Stefan Staniceff, Zamfir E. Const. Marin Nedelescu, Hristu C. Nicolae, Sergiu Seocevico, Georgiu Emille, P. Fuioarea, Zamfir R. Constantin, Marin. Nedelescu, Constantin Nanu.

**Băbeni:** Gr. Ionescu.

**Băiţa** (Hunedoara): Traian Dragan.

**Bălăneşti:** Gabriel P. Şelaru.

**Băiţi:** Solomon Breiman, Ghenoiu, Z. Săpunaru, Varzariu Nastasiu, Pirkesohn Samuil.

**Bârlad:** I. Saveluck, Vasile Poslariu, Isnoianu George, Traian Idriceanu.

**Bârseşti** (Hunedoara): Traian Drăgan.

**Belinti:** Ioan Adam, Nicolae Săsescu, Terezia Ciurescu.

**Bistriţa:** Lt. George Moreş, George Roman, Remus Onoe, M. Şinlincan.

**Blaj:** Isidor Săsărman, Gh. Măglaşiu.

**Bogheşti:** Antohe Gh. Ifrim.

**Botoşani:** Lt. Meza, C. Constantin, Broida Bloom, Robert Segal, Carol Blumenfeld.

**Braşov:** Alexandru Muşlea, Serban Nicolae, Câmpean Ion, N. Tomescu, Sendrea Aurel, Mihăilescu Traian, Ivanovici Nicolae, Traian Apostoleanu, Christea Tabără, Eug. Jebeleanu, I. Ciora, Marioara Sanghin, Grigore Popescu.

**Brăila:** GeorgeGh. Vrabie, Jean C. Macriş, Mauriţiu Herman, Oreste J. Sarassy, Aurel Petcu, Apostol S. Ruscovici, Alexandru Raduş Giorgian I. Gagiulescu, Emil Beşchea, N. R. Traolos, Sergiu V. Ionescu, G. V. Zuroriu, Panait Ioan, Aurel Creţulescu, C. Carapetru, Cristu G. Theodoridis, Jenny G. Naca, Jackues Kaufmann.

**Bucu** (Ialomiţa): Mimmy N. Tomescu.

**Bucureşti:** Georoceanu, D. Pecenick, Hélène Th. Gheroghiu, Jean Bădescu, Cealir Leon, Ţilica Mateescu, Sady Barber, Rondoleanu Radu, Danielo R. de Miradete, Coçuţa Gherman, C. Ionescu Sânger Sandru Sviru, Eremia Irimia, Ella Broide, Ionel Stăncioi Gh. Dima, Costin Nădejde, Leone Garcia, Ionel Olteanu, D. G. George, Moritz Z. Davidsohn, Ing. Wagner W. Ilie, Petre Barzanu, Papadisea Eleftere, Sandu Leon, Const. C. Frimu, Mircea Wassermann, Metodie Caravasileff, Vladimir Călinescu, Const. I. Dinescu, V. T., Jean I. Jicmon, Berta Aronovici.

**(Vom continua cu publicarea numelor concurenţilor în numărul viitor).**

# Iarna în munţii Tatrei...



In Cehoslovacia sporturile de iarnă, ca şi la noi în Carpaţi, continuă să pasioneze pe cei cari le iubesc. Zăpada abundentă formează din acest ţinut al şirului nordic şi estic al munţilor Boemiei una dintre cele mai potrivite regiuni sportive. Ilustraţia noastră reprezintă un instantaneu care arată mai bine decât orice descriere prin vorbe cum sportul se poate îmbina cu frumuseţea naturii spre a da imagini plastice dintre cele mai minunate.



**Un yacht care lunecă pe ghiaţă: cu ajutorul pânzelor întinse, acest yacht de un nou sistem alunecă pe lacul îngheţat**

# Şi Soarele la Sud...

Iar în acelaş timp pe lacul Garda, unul dintre cele mai mari şi mai pitoreşti lacuri ale Italiei — aşezat la nivelul cel mai coborît (54 metri deasupra mării) soarele străluceşte şi încălzeşte o floră de sud, producând un climat mai plăcut decât al Rivierei şi al tuturor ţinuturilor de mare, pentrucă pe ţărmurile acestui lac vânturile puternice şi periodice de pe coastele maritime, sunt necunoscute. Riviera-Gardona se află în cea mai frumoasă regiune a ţărmului Brescian şi colinele din jur sunt împodobite din abundenţă cu dafini, măslini, portocali şi cedrii, myrt şi palmieri. Munţii, cărările frumoase şi excursiunile admirabile cari se pot face peste apă, fac din Gardona un ţinut plăcut şi sănătos de petrecere, nu numai pentru Italia dar şi pentru toată lumea.



**Ilustraţia noastră reprezintă de sus în jos şi dela dreapta la stânga Bellagio de pe lacul Como; Terasa vilei Serbelloni la Bellagio, Santo Vigilio pe marginea lacului Garda. Bellagio (pe lacul Como) văzut de pe apă; Gaino pe Riviera Gardone (lacul Garda) şi Idila la Garda; Malcesino (lacul Garda).**

# Amanullah şi serenada cea mai plăcută

SE înşală amarnic acei cari deduc, din primirea triumfală a regelui Afganistanului la Berlin, că mare parte dintre locuitorii din capitala Germaniei ar nutri sentimente monarhiste. Berlinul e republican, chiar dacă ar înălţa de 25 de ori mai multe porţi de triumf, pentru primirea stăpânitorilor din ţările exotice, de cum a făcut-o.

Nu numai democraţii, socialiştii şi comuniştii din Germania sunt aderenţi aprigi ai formei republicane de stat, dar, în primul rând, partidul central reacţionar, adică partidul catolic. Cel mai puternic sprijin al republicei este Vaticanul, la ordinul căruia partidul lui Stresemann merge prin foc şi apă, alături de cei din stânga, pentru apărarea republicei, împotriva monarhiştilor. Dece? Pentrucă Romei îi convine mai mult o republică, care tratează cu tact şi cumpănit, chestiuni religioase, decât un împărat protestant.

*

Dar dacă Berlinul nu e monarhist, atunci de ce au dat atât de mare importanţă vizitei regelui Afganistan?

Căci de fapt Amanullah a fost primit cu fast. S'au arborat mii de steaguri în oraş, nemţii au organizat un festival în onoarea lui; institutul politehnic i-a acordat o diplomă de onoare; armată a defilat în faţa sa în paradă, aşa cum nu a mai făcut de zece ani. Oraşul Berlin i-a dăruit un ceas de buzunar, foarte preţios, cu inscripţie în limba ţării sale. In cinstea lui s'au făcut retragere cu forţe, cu muzica militară în frunte. Hindenburg, în fiecare zi, s'a plimbat cu dânsul, arătându-i muzeele. Şi nici nu s'ar putea enumera toate banchetele, şi festivalurile, date în onoarea lui. Statul german a ţinut să fie la înălţime.

*

De sigur că fără a fi republican, tot trebuie să compătimeşti pe bietul rege Afganistan. Oboseala pe care a îndurat-o dânsul, n'ar putea-o suporta muritorii de rând. Dela zece dimineaţă nu avea odihnă omul nostru, nici o clipă, până târziu noaptea. Alerga dintr'un loc într'altul cu automobilul şi din pricina desului salut a suferit de febră muşchiulară braţul drept. Berlinezii îl îndopau zilnic, cu câte cinci banchete, uitând că şi un rege nu e decât un om.

Desigur că o primire atât de grandioasă nu i-s'a mai făcut lui Amanullah, nicăiri şi nici nu i se va mai face vreodată. Motivul pentru care susţinem aceasta e următorul:

Nu e vorba de motive de politică externă. E o poveste afirmaţia oficialităţii că primirea fastuoasă s'ar datora faptului că Afganistanul are piaţa cea mai deschisă pentru produsele industriei germane şi că orice cumpărător trebuie tratat de furnizor. Dacă privim bilanţul comercial extern al Germaniei, uşor ne putem convinge că Afganistanul stă foarte aproape de coadă, în urma chiar a micei insule Helgoland. In timp de un an de zile Afganistanul n'a importat nici atâta marfă germană, câtă chirie a plătit guvernul din Berlin pentru două săptămâni, unui principe Hohenzollern, pentru palatul din strada Wilhelm, unde a fost găzduit Amanullah. Şi unde mai punem celelalte cheltueli? Căci gluma cu regele Aganistan a costat pe germani 400.000 de mărci aur. Spre a recăştiga aceşti bani Germania va trebui să exporteze în Afganistan mărfuri, vreme de cel puţin 30 de ani.

Desigur că această călătorie de vis n'o va uita Amanullah niciodată. Şi niciodată nu va şti oaspele regal, că toată parada asta nici n'a fost organizată în cinstea lui... A fost numai un prilej.

Anatole France într'un studiu critic despre Goethe, a început în felul următor:

„Permiteţi-mi, ca alegând acum pe Goethe, să vorbesc despre mine. Prilejul e oarte nimerit şi bine ales..."

Tot astfel pentru Berlin, vizita lui Amanullah n'a fost decât un simplu prilej. Au sărbătorit pe rege în mod spontan, numai spre a documenta că şi republica ştie să se prezinte, nu numai imperiul. Era deci nevoie de Amanullah.

*

Amanullah are un nas coroiat, şi o mustată mică neagră. E blând şi poartă ochelari. Dânsul a detronat pe bătrânul Emir, spre a ocupa tronul. Banii pe cari i-a găsit în visteria statului, i-a cheltuit repede şi, în anul 1924, a trebuit să-l salveze guvernul englez. Rege fiind, îşi ridică regulat în fiecare lună subvenţia sa din visteria britanică. Supuşii săi — cam vre-o 6 milioane de oameni — nu plătesc dările regulat şi o treime dintr'înşii trăiesc o viaţă nomadă. Propagandiştii Afganistanii au cântat lui Amanullah imnuri de glorie, cu prilejul plecării sale, iar în Germania mica sa excortă militară, modern organizată, a impus.

De altminteri, dacă ar fi să credem cele spuse de inamicii regelui, armata afganistană întreagă, ar fi alcătuită de abea din vre-o câteva mii de hoţi de berbeci, iar toată civilizaţia afganistană se bazează pe o culegre de legi, de pedepse, conform căreia vinovaţii sunt condamnaţi şi astăzi la lapidare, la tragerea pe roată, la tăierea mâinilor şi tragerea în ţeapă. Nu putem aminti încă despre aceea afacere diplomatică, rezultată din sentinţa judecătorilor afganistani, cari au condamnat pe inginerul italian Piperno, pur şi simplu, la ucidere prin gâtuire, pentru vina de-a fi îndrăsnit să pretindă unele despăgubiri dela stat.

*

Comuniştii din Berlin au organizat, într'o seară, în onoarea lui Amanullah, un concert de pisici (Katzenmusik). Regele a ascultat cu multă pacienţă fluierăturile şi ţipetele ostile ale manifestanţilor şi a întrebat pe tălmaciul său, un ofiţer german, că cine sunt cei cari trec sub balconul său.

— „Nu trebuie să Vă preocupaţi de dânşii, Majestate — a răspuns diplomatul german — sunt câţiva comunişti."

„Aa! Foarte frumos din partea lor — a răspuns regele — la noi comuniştii nu sunt atât de loiali."

Spunând acestea regele şi-a pus chipiul în cap şi, în poziţie de drepţi, a salutat pe comuniştii, cari fluierau.

Katzenmusik-ul i-a plăcut regelui, mai mult decât toate reprezentaţiile de operă, câte s'au dat, în cinstea sa la Berlin.

Nu degeaba venia din Afganistan!







Primirea Regelui din Afganistan la Berlin: Preşedintele republicei germane cu Regele Amanullah din Afganistan şi regina

# 100 de ani dela naşterea lui Henrick Ibsen

INTREAGA lume civiliztă a sărbătorit cu un deosebit fast, săptămâna aceasta, centenarul naşterii genialului scriitor Henrik Ibsen.

Ibsen s'a născut în Skien, lângă Cristiania, din tată norvegian şi mamă germană.

Intenţia lui era să se facă pictor. Părinţii însă stăruiră, izbutind să-l convingă, ca să se



**Henrik Ibsen la 1869**

apuce de medicină. In acest scop a fost trimis în Grimsdat. De pe atunci colosul dela nord, începe să scrie pamflete şi versuri satirice. Cu multă greutate a reuşit acest geniu, să-şi deschidă drumul în ţara lui.

In 1850, — avea numai 22 ani — merge la Cristiania să-şi ia diploma de medic. După aceasta compune drama „Catalina" şi timp de 11 ani furnizează piese teatrelor din Bergen şi Cristiania, al căror director fusese numit.



**Susanna Ibsen, soţia poetului**

Neînţeles de concetăţenii lui, neputând să-şi impue uriaşa lui personalitate, sărac, mâhnit, visând reforme sociale, se hotări să plece din ţară. Obţinând dela guvernul norvegian să fie trimis într'o misiune prin străinătate, vizitează Italia, Drezda, Münich, Suez, Copenhaga, Stocholm; etc.

25 de ani a trăit în acest exil voit, în care timp a scris mereu,



**Scriitorul în locuinţa sa din Oslo (1896)**

şi cu fie ce lucrare nouă câştiga tot mai multă faimă, astfel că în anul 1890 când revine în ţară, e primit în triumf.

In 1891, asistă la desvelirea propriei sale statui, în faţa teatrului din Cristiania.

După **Brand** scris la Roma, şi care l-a făcut cunoscut în



**O ultimă fotografie a lui Ibsen**

Europa, Ibsen publică **Peer Gynt, Liga tinerimei, Impărat şi Galileu, Stâlpii societăţii Nora, Strigoii, Un duşman al poporului, Raţa sălbatecă, Rosmersholm, Femeia mării, Hedda Gabler, Constructorul Solnees, Micul Eyolf, etc.**



**Caricatura lui Ibsen făcută de Olaf Gulbransson**

Moare în anul 1906, la 9 Mai.

*

Cu prilejul acestui centenar la Copenhaga, s'a dat prima reprezentaţie a unei opere intitulată „Olaf Lillrekraus", al cărei libret a fost scris de Ibsen, pentru compozitorul norvegian Martin Ndbye. Lucrarea nefiind însă terminată, de cel căruia îi fusese destinat libretul, compozitorul Ame Eggeus a scris o nouă muzică, pe libretul lui Ibsen.

La marile serbări organizate în Oslo, unde fiecare ţară şi-a trimis delegaţii săi, din partea României au fost trimişi d-nii Ion Rebreanu, scriitor şi Aristide Demetriad, societar al Teatrului Naţional din Bucureşti. D-l Corneliu Moldovanu care de asemeni trebuia să meargă, a fost reţinut de ciclul reprezentaţiilor cu d-ra Ventura.

In ţară la noi, toate teatrele vor reprezenta câte o piesă de-a marelui dispărut. La teatrul Naţional din Bucureşti se reia Raţa Sălbatică într'o nouă distribuţie la Cluj se joacă Micul Eyolf, etc.

Religionsgrublerier?
Nej, har aldrig —
Der er strenge i dig, som er sprunget istykke.
Det gör det visst altid når et menneske dör.

**Manuscris de Ibsen din ultima sa operă „Când morţii se deşteaptă"**

(Urmare depe pagina 3).

opune şi mai mult chiar, la începutul revoluţiei din 1905 e arestat şi închis în fortăreaţa Petro-Pavlovska.

Abea în urma intervenţiilor întregii lumi civilizate din Europa şi America, este liberat şi el pleacă în străinătate, neîntorcându-se în patrie, decât în timpul războiului mondial.

Ia parte activă la revoluţia rusească, ajunge chiar ministru al artelor, dar acel revoluţionar de rasă, care nu s'a temut pe vremea tiraniei ţariste să biciuiască nedreptatea, se ridică tot atât de cutezător şi de cinstit, chiar împotriva tovarăşilor săi criticându-le greşelile, din care cauză e silit să părăsiască din nou Rusia.

Nuvelist de forţă, romancier, autor dramatic, în toate scrierile sale pe cari strălucesc pecetiile genialităţii, descrie viaţa vagabonzilor, a hoţilor, a stricatelor şi-a tuturor lepădăturilor omeneşti, smulgând fiecărui cetitor câte-o lacrimă de milă pentru aceşti oropsiţi ai vieţii, cari de cele mai multe ori sunt nenorociţi, fără să fie vinovaţi. Lumea aceasta de haimanale, îmbecilizate de mizerie, alcool şi incultură, lusipit vlaga, adunându-şi în suflet mea aceasta de neţărmurită suferinţă, în care Gorki trăind şi-a rizi de zi noianul de amar şi revoltă, lumea aceasta dispreţuită de toţi, l'a făcut pe vagabondul de eri, să se înalţe până la culmile la care a ajuns, în dorinţa lui nestrămutată de mai bine obştesc!



**D-şoara Irina Hihn soprană dramatică, care a fost angajată pe vremuri la Opera din Cluj, a repurtat de curând la Opera din Erfurt succese răsunătoare şi a fost angajată acolo ca soprană primă. Critica şi publicul sunt unanime în a aduce elogii tinerei artiste din Cluj.**

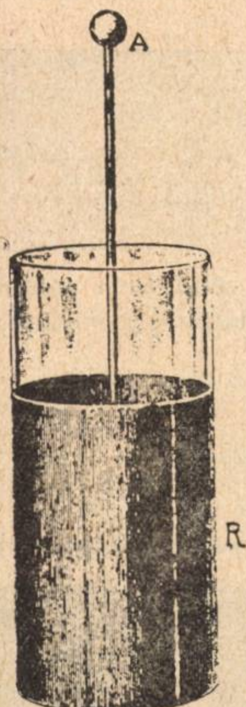
(3)

# Invățați să construiți singuri aparatul radiofonic

## Despre undele electrice

IN numărul nostru trecut am văzut că există două feluri de manifestare a electricității: Sarcina electrică și câmpul electric.

Nu cunoaștem în destul câmpul electric, deoarece la o distanță de câțiva metri depărtare de un glob încărcat cu electricitate, intensitatea câmpului scade atât de mult încât nu putem constata prezența lui nici cu cele mai bune instrumente. Se'nțelege că un asemenea câmp nu poate sluji: el nu poate fi trimis la depărtări mari. A trebuit să se descopere o altă formă a câmpului electric, **câmpul variabil.**




**Condensator**

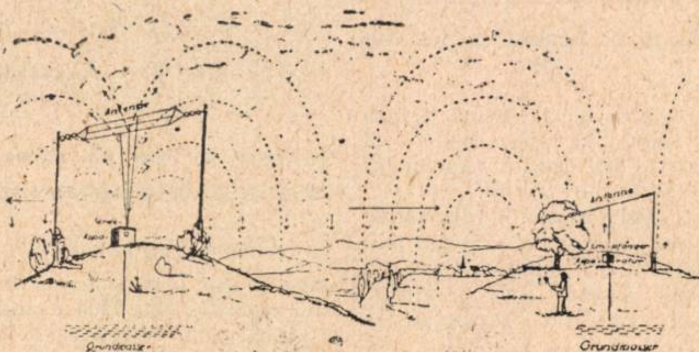
Câmpul din jurul unui corp încărcat cu electricitate este un câmp static sau staționar. In acesta forțele electrice nu se schimbă nicăeri. Dacă în mijlocul câmpului facem să se schimbe mereu electricitatea pozitivă și negativă, atunci se schimbă și forțele electrice ale câmpului și se obține un câmp variabil.

Acesta se produce printr'o ANTENA.

Antena de transmisie este o rețea de sârmă, întinsă deasupra stațiunii transmițătoare radiofonice. In această rețea în mod continu se introduce electricitate și anume pe rând electricitate pozitivă și negativă. Prin aceasta se schimbă și câmpul de forțe din spațiul înconjurător; el participă la ritmul de pulsație din antenă. Liniile de forță pe care antena le împrăștie, prin această pulsație pornesc prin spațiu. In figura pe care o reproducem se arată cum curentul alternativ produs în aparatele stației de transmisie trece prin conductor până în antenă. De aci pornesc linii de forță: dar aceste linii pleacă mereu dela antenă. Pe când liniile interne mai sunt în legătură cu antena, cele din afară se eliberează și pleacă în sensul săgeții orizontale departe în spațiu. Trebuie să ni le închipuim ca pornind în toate direcțiile, nu numai într'o singură direcție, cum se reprezintă în figură.

Asemenea linii de forțe care străbat spațiul se numesc UNDE ELECTRICE. Intr'adevăr ele produc în spațiul înconjurător o mișcare a forțelor electrice asemănătoare valurilor.

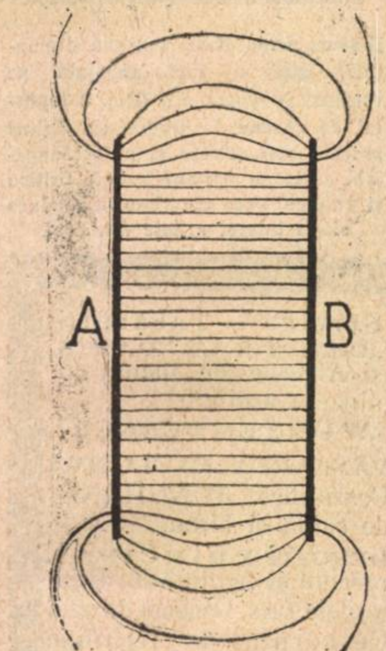
In figură s'a desenat și un observator, care se găsește într'o margine a câmpului electric, ținând în mână, legate de un fir, o bilă de sticlă care a fost frecată cu o blană de pisică. Prin influența liniilor de forță această bobiță va fi atrasă în sus. Aceasta se va petrece numai atâta vreme până când marginea dreaptă a liniilor de forță pe care le desenează săgeți cu vârful în sus, va atinge bila. Când însă cealaltă margine a acestor linii va sosi în acest loc, bila va fi atrasă în jos, căci liniile de forță au aci o direcțiune inversă.



**Undele electrice**

Grupa următoare de linii de forță însă s'a produs când sarcina electrică a antenei era pozitivă: aceste linii vor avea deci la marginea dreaptă săgeți cu vârful în jos și la cea stângă săgeți cu vârful în sus. Bila de sticlă va rămânea deci mai întâi în jos și în urmă se va ridica iarăși în sus. Intre timp sarcina electrică a antenei se schimbă și aceste linii de forță se depărtează. Depărtarea se face în clipa în care sarcina electrică a antenei dispare ca să-i ia locul una de sens contrar. Lucrul acesta se repetă mereu, mereu se produc linii de forță la antenă și aceste mereu sunt liberate iar bila de sticlă va fi atrasă și iarăș respinsă tot așa după cum un fir de pai plutind pe valurile unei ape, se ridică și se coboarî. De aceea se vorbește despre valuri sau unde electrice, care străbat spațiul.

Trebuie să menționăm că experiența cu bila de sticlă nu se poate petrece în realitate. Forțele electrice nu sunt atât de puternice — din păcate — încât să poată ridica o bilă de sticlă iar schimbarea de direcție se face mult mai repede decât să poată fi urmărită de o bilă de sticlă greoaie. Ar trebui să fie o bobiță mult mai mică, atât de mică încât să nu o putem vedea nici măcar cu microscopul; căci forțele electrice care pleacă dela antenă sunt extrem de slabe. Totuș fizicianul poate să le recunoască. El nu întrebuințează la aceasta bobițe încărcate cu electricitate: ci chiar electroni, adică atomii sarcinei electrice. Asemenea electroni se găsesc în cantități mari în fiecare fir de cupru. Ei străbat porii metalului în toate direcțiunile și din această pricină noi nu putem observa la început nimic; căci fiecare acțiune produsă de un electron este egalizată de acțiunea unui alt electron care merge în direcție contrară. Dacă așezăm însă firul de cupru vertical, atunci acesta se găsește în direcția liniilor de forță ale câmpului electric variabil și electronii în interiorul firului vor produce acum un dans schimbat, îndreptându-se toți odată în sus și odată în jos. Acest dans fizicianul îl poate percepe, căci el se transformă într'un curent de pulsație, care străbate aparatura de recepție. E suficient deci să existe un fir de cupru: O ANTENA DE RECEPTIE — care să primiască undele electrice, și cu ajutorul unui aparat de recepție să constatăm existența undelor electrice în spațiul înconjurător.




**Liniile de forță într'un condensator**



**„Ssst! Puiu a prins New-York-ul!!!“**



# Ce aduce nou moda de primavara?





1. 2. 3.



4. 5.

La prima vedere s'ar părea că moda din sezonul acesta nu se deosebeşte cu nimic de cea din trecut. Totuş există o nuanţă, care înseamnă un pas nou, pe calea rafinamentului. Ochiul singur nu-şi poate da seama de aceste deosebiri, dar centimetrul stabileşte, în mod neîndoios, că lungimea rochiilor a câştigat ceva şi în sus, şi în jos, peste genunchi. Deocamdată evident e vorba numai de 3, 4 centimetri, dar aceasta e suficient, spre a da un caracter nou, întregei haine. Genunchii rămân acoperiţi, la mişcările cele mai îndrăsneţe, iar cordonul s'a ridicat mai sus, ajungând aproape de „talia reală".

In orice caz, în ceea ce priveşte haina, e adevărat că tot fasonul „jumper" predomină, deşi se bucură de oarecare favoare şi hainele montate.

Pardesiile în general sunt făcute pentru sport. Aceasta pentrucă haina de stradă la primăvară, nu va fi pardisiul, ci costumul.

In ceeace priveşte costumul, fiecare poate purta ceeace crede că i se potriveşte mai bine. Aceasta este caracteristica modei de azi, că femeea îşi poate alege haina, care s'o prindă mai bine şi să mai în deplină armonie, cu persoana ei.

Moda costumelor a adus cu sine şi apariţia bluzelor. Există două grupe de acestea: bluza care se închide sus, făcută mai des din mătase, care se poate spăla; şi jumperul. făcut din materie fantazie.

Ilustraţiile noastre reprezintă în ordine:

1. Haina jumper, din georgette de laine, de culoarea albastră. Gulerul e făcut din piele glasse, albă. Cordonul şi manşetele din aceeaş piele albă şi albastră.

2. Pardesiu, la un singur rând de nasturi, din jerssey-casha, cu guler de piele şi aplicaţiuni.

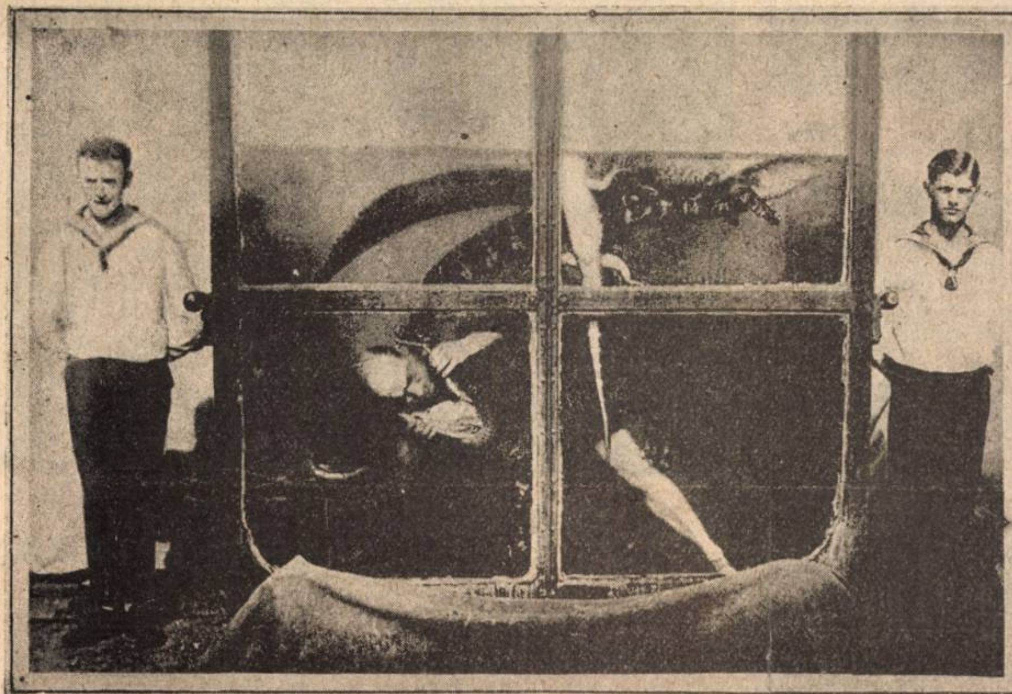
3. Costum modern, cu pelerină din casha. Gulerul şi manşetele sunt de o culoare mai închisă-şi se caracterizează prin simplitate.

4. Cel mai modern costum de plimbare, făcut din casha deschis şi închis. O notă interesantă o prezintă vesta, la două şiruri de nasturi, care se închide sus şi e strâns lipită pe trup.

5. Costum de primăvară, pentru tineret, format din materie de lână, cu pătrăţele şi simplă. Gulerul în formă de şal, manşetele şi buzunarele în afară, lucrate din aceeaş materie ca şi fusta, deşi se poate lucra numai din stofă simplă, la nevoie, fără a schimba nimic din eleganţa rochiei.

**Emma.**

—ooo—





## Profesiuni pe care nu oricine le poate exercita

**Căpitanul Wall, un artist, care se cufundă sub apă şi acolo îşi bagă capul în botul deschis al unui crocodil**

**Indianul Wa Kan Tanka, care după ce a înghețat într'un bloc de ghiaţă, rămâne aci mai multă vreme fără să se sinchisească de frig.**

# Studenţii români manifestează împotriva hotărîrilor nedrepte dela Geneva

**Studenţimea română din Cluj — revoltată, cu drept cuvânt, de soluţionarea nedreaptă ce s'a încercat a se da problemei optanţilor, la Liga Naţiunilor, a protestat, în ziua de Luni 19 Martie, arătând că poporul românesc, suveran pe soarta sa,** nu poate admite imixtiunea duşmănoasă şi părtinitoare a străinilor, în afacerile sale interne. A fost infierată de asemenea, cum se cuvenia, acţiunea Lordului englez Rothermere, cel care stă în slujba ungurilor.



Ilustraţia noastră reprezintă studenţii, adunaţi în Piaţa Unirii din Cluj, în jurul statuei „Lupoaica", ascultând pe vorbitori



Ilustraţia noastră reprezintă mulţimea de studenţi cari manifestă pe stradele Clujului. (Foto P. Borteş)



SOSIREA DOMNULUI ALEXANDRU LAHOVARY

**Fostul ministru la Roma şi actualul decan al corpului diplomatic, d-l Alexandru** Lahovary (în mijloc) a sosit la Bucureşti. Ilustraţia noastră îl reprezintă în gara de Nord

(Foto Realitatea).

## Manifestaţia dela Bucureşti a parti național-ţărănesc




Miile de oameni în faţa sălii Dacia

dului



In sala de marmoră a hotelului Imperial, din Viena, d-l Ministru Mitilineu reprezentantul nostru în capitala Austriei, a oferit un banchet, cu prilejul deschiderii Pavilionului românesc, la târgul de mostre Vienez Ilustrația noastră reprezintă: 1. d-l ministru Mitilineu; 2. d-l Christodorescu, reprezentantul ministerului de industrie și comerț din România; 3. ziaristul I. Springer; 4. Dr. Zaborovschi Virgil, atașatul de pre-[illegible] să al Legației române la Viena; 5. D-l Flondor, prim-secretar de legație



**DESCOPERITORUL NOULUI MOTOR, FĂRĂ BENZINĂ SAU ULEI, GRAV RĂNIT**

Hendershot descoperitorul unui nou tip de motor, care nu întrebuințează nici benzină și nici ulei, a fost grav rănit. Ilustrația noastră arată pe unul dintre colaboratorii săi, cu primele trei modele, din care Hendershot și-a desvoltat apoi motoarele.






**DESCHIDEREA PAVILONULUI ROMÂNESC LA TÂRGUL DE MOSTRE DIN VIENA**

În față (purtând barbă) președintele republicei Hainisch, la dreapta, în ordine, d-nii Christodorescu și Mitilineu, ministrul României la Viena; la stânga, cu capul descoperit, d-l Stătescu atașatul comercial al României, la Viena



**UN COLȚ ROMÂNESC LA TÂRGUL DIN VIENA**
**Doamna Christodorescu**




(18)

J. H. Rosny

Roman din timpurile preistorice tradus de N. C.

PARTEA III.

CAPITOLUL I.

## Piticii Roşii

CĂZURĂ ploi mari. Naoh, Nam şi Gaw se înnămoliră prin ţinuturi inundate, rătăciră pe sub crângi putrezite, străbătură creste şi se odihniră la adăpostul ramurilor, în scobiturile stâncilor, în crăpăturile pământului. Era vremea ciupercilor. Câteşi trei, ştiindu-le viclene şi că pot omorî un om tot aşa ca şi veninul şarpilor, nu mâncau decât pe acele pe cari le ştiau din bătrâni. Le deosebiau prin miros.

Focul era bucuria şi toată grija lor. Pe vânturile mari sau pe ploile torenţiale îl apărau cu dibăcie şi înverşunare. Uneori, când apa curgea prea deasă sau îndărătnică, un adăpost era absolut de trebuinţă. Dacă nu-l găsiau nici în stânci nici în copaci nici în pământ, îl săpau spre a şi-l construi. Astfel pierdeau multe zile. Pierdeau şi mai multe ocolind piedecile.

In sfârşit ajunseră la marginea unui ţinut de nisip, întretăiat de granit şi de bazalt. Acesta părea că ocupă tot ţinutul de apus-miazănoapte deşert, jalnic şi ameninţător. Pe alocuri creştea puţină iarbă aspră; câţiva pini scotiau cu greutate din nisipuri o viaţă amară. Lichienii muşcau piatra şi atârnau în smocuri palide; câte un iepure fricos, câte o antilopă pipernicită străbătea în goană pe coastele colinelor sau prin strâmtorile movivelor. Ploaia se domoli; nori subţiri se rostogoleau împreună cu cocorii, gâştele şi becaţele.

Naoh stătu la îndoială dacă să pătrundă în acest ţinut jalnic. Ziua tocmai se termina, o lumină pământie aluneca peste cuprinsuri, vântul gonia tăcut şi ameninţător.

Câteşi trei, cu faţa întoarsă spre nisip şi stânci, simţiră fiorul deşertului străbătându-le până în creştet. Dar fiindcă aveau carne din destul şi fiindcă flacăra lucia strălucitoare în cuşti, merseră în voia sorţii lor.

Trecură cinci zile fără să vadă sfârşitul câmpiei şi al deşertului. Le era foame; animalele iuţi şi viclene, scăpau curselor lor; le era sete, căci ploaia descrescuse şi nisipul bea toată apa. Nu odată se temură de moartea Focului. In ziua a şasea iarba crescu mai puţin rară şi mai puţin lemnoasă; platanii şi plopii luară locul pinilor. Mlaştinile se înmulţiră, apoi pământul se înegri, cerul se făcu mai jos, plin de nouri negri cari se desfăceau şi iar se uniau. Ulhamrii petrecură noaptea sub un arţar, dupăce aprinseră o grămadă de lemne găunoase şi frunze, care sub potopul de ploaie gemeau şi scoteau fum înăbuşitor.

Naoh veghiă cel dintâi apoi fu rândul lui Nam. Tânărul Ulhamru umbla în jurul Focului, având grije să-l însufleţiască cu ajutorul unei crăci ascuţite şi tot uscând ramuri înainte de a le pune pe Foc.

Deodată războinicul se cutremură: simţurile şi instinctul său se încordară; pricepu că viaţa umbla în jurul Focului şi împinse domol pe Voivod.

Naoh se ridică brusc; la rândul său cercetă noaptea. Inţelese că Nam nu se înşelase; fiinţe se furişau printre ierburile umede şi singur fumul schimba mirosul; şi cu toate acestea Fiul Leopardului bănui că erau oameni. Izbi de trei ori cu ţeapa în mijlocul tăciunilor: flăcările izbucniră, stacojii şi galbene; chipuri în depărtare se pitulară.

Naoh trezi pe cel de al treilea tovarăş:

— Au venit oameni! Şopti dânsul.

Unul lângă altul încercară multă vreme să surprindă umbra dar nu văzură nimic. Nici un sgomot străin nu tulbura plescăitul ploaiei; niciun miros cunoscut nu se vădia în salturile vântului. Unde oare era pericolul? Era o oardă sau numai câţiva oameni cari cutreerau singurătatea? Ce cale trebuia urmată spre a fugi sau spre a lupta?

In cel din urmă Naoh spuse:

— Trebuie să înviorăm Focul în cuşti. Incredinţă cu această operaţie pe Nam şi pe Gaw, în vreme ce dânsul arunca ramuri în jurul jarului, aşa încât să facă un soi de barieră: cei cari s'ar apropia puteau să vadă lumina flacărilor, dar nu puteau vedea dacă erau sau nu veghetori. Când cuştile fură gata şi proviziile împărţite, Naoh dădu poruncă de plecare.

Ploaia se făcu mai măruntă; nu era nici o adiere. Dacă duşmanii nu opriau drumul, sau nu prindeau de veste că ei au fugit, vor înconjura Focul care ardea în singurătate şi socotindu-l apărat, nu vor ataca decât după ce vor fi luat toate măsurile. Astfel Naoh va putea să-i intreacă cu mult.

In zori, ploaia încetă. O lumină tristă se ridica din adâncuri, aurora se târa nevoiasă dindărătul nourilor. De câtva timp Ulhamrii suiau o coastă domoală: când fură în vârf nu văzură mai întâi decât câmpia întinsă, hăţişul şi pădurile, de culoarea cărămidei sau a clisei, cu insule albăstrii şi cu adâncituri roşii.

— Oamenii ni-au pierdut urma, şopti Nam.

Dar Naoh răspunse:

— Oamenii sunt pe urma noastră!

Intr'adevăr două chipuri apărură la îmbinarea unui râu, urmate curând de alte treizeci. Cu toată depărtarea, Naoh îi socoti de statură foarte mică; nu se putea deosebi încă limpede felul armelor lor. Dânşii nu vediau pe Ulhamrii ascunşi printre arbori, se opriau din când în când, spre a cerceta urma. Numărul lor crescu: Fiul Leopardului îi socoti ca la cincizeci. De altminteri nu păreau să aibe iuţeala fugarilor.

Dacă nu voiau să se înapoieze, Ulhamrii trebuiau să treacă prin ţinuturi aproape sterpe sau semănate cu iarbă măruntă. Cel mai bine era să meargă fără ocol şi să se bizuie pe oboseala duşmanului. Fiindcă panta cobora iar nomazii făcură mult drum fără să obosiască şi când, întorcându-se văzură pe urmăritori gesticulând pe creastă depărtarea se mărise.

Puţin câte puţin ţinutul se încreţea. După o câmpie de cretă plină de ghemuri şi de văi, urmă un loc pietros în cari creşteau ierburi tari ascunzătoare de curse, se găsiau băltoace viclene care la început nu se băgau în seamă şi pe urmă trebuiau ocolite. Nomazii nu puteau să înainteze de fel. Ajung la capăt. Li se înfăţişează un pământ roşu care producia câţiva pini sărăcăcioşi, înalţi şi firavi; acoperit de turbă. In sfârşit revăd savana şi Naoh se bucură, când spre stânga se iveşte o ceată de oameni a căror făptură o recunoaşte.

Erau oare aceiaşi pe care îi văzuseră dimineaţa şi cari cunoscând locul urmaseră o cale mai scurtă decât fugarii? Sau erau o altă ceată din acelaş neam? Era destul de aproape ca să se poată bine vedea micimea lor: fruntea celui mai mare d'abea ar fi ajuns la pieptul lui Naoh. Aveau capul dintr'o bucată, faţa triunghiulară, culoarea pielei ca lupul roşu, şi deşi slăbănogi, prin strălucirea ochilor se dovediau de o rasă plină de viaţă. La vederea Ulhamrilor scoaseră strigăte asemănătoare cu croncănitul corbilor şi-şi rotiră prin aer ţepele şi suliţele.

Fiul Leopardului îi privia cu uimire. Fără părul de pe obraji, care creştea în smocuri mici, fără aerul de bătrâneţe al câtorva, fără armele lor, cu toată lărgimea pieptului, i-ar fi socotit copiii.

Nu-şi închipui dela început că ar îndrăzni să se încumete la luptă. De altminteri ei şovăiau. Şi când Ulhamrii îşi ridicară măciucile şi cângile, când vocea lui Naoh, care o acoperia pe a lor tot aşa după cum mugetul Leului acopere glasul ciorilor, răsună pe câmpie, ei se făcură nevăzuţi. Probabil însă că erau bătăioşi; ţipetele lor începură din nou ameninţătoare. Apoi se împrăştieră în semicerc. Naoh înţelese că voiau să-l înconjoare. Temându-se mai mult de şiretenia lor decât de puterea lor, dădu semnalul de retragere. Marii nomazi, în primul avânt întrecură fără greutate pe urmăritorii şi mai puţin iuţi chiar decât mâncătorii de oameni: dacă nu se ivia nici o piedecă, fugarii, cu toată, povara cuştilor, n'aveau să fie ajunşi.

Dar Naoh se feria de cursele omului şi ale pământului. El ordonă războinicilor să continue fuga, apoi lăsând jos Focul începu să observe pe duşmani. In îndârjirea lor aceştia se împrăştiară. Trei sau patru dintre ei mai ageri întrecuseră cu mult gloata. Fiul Leopardului nu-şi pierdu vremea. Işi adună câteva pietre şi alergă cu toată iuţeala în spre piticii roşii. Această mişcare a lui îi înmărmuri; se temură de o stratagemă; unul dintre dânşii care părea conducătorul, dădu un ţipăt ascuţit; toţi se opriră; Naoh însă ajunse aproape de cel pe care voia să-l izbiască el strigă:

— Naoh, Fiul Leopardului, nu vrea niciun rău oamenilor. El nu va lovi dacă încetează urmărirea.

Ascultau cu toţii, cu feţele nemişcate. Văzând că Ulhamrul nu mai înaintează îşi reluară mersul învăluitor. Atunci Naoh rotind o piatră:

— Fiul Leopardului va izbi în Piticii Roşii! zise dânsul.

Trei sau patru suliţe plecară în faţa gestului ameninţător: bătaia lor era mult inferioară celei a lui Naoh. Dânsul aruncă piatra; ea lovi pe cel ochit şi îl dădu jos. Imediat aruncă a doua piatră, care-şi

# Şase fete tinere caută adăpost

## Un nou concurs original al revistei „Realitatea Ilustrată”

*ILUSTRAŢIA din acest articol prezintă o lipsă — după cum se pot uşor convinge cititorii noştri. Dintre cele şase fete, una a dispărut fără urmă. Cititorii sunt rugaţi să spună ce s'a întâmplat cu dânsa.*

*Cine va trimite, în legătură cu soarta ei, răspunsul cel mai spiritual, va primi premiul întâi de 1000 lei. Premiul al doilea e de 500 lei, al treilea de 300 şi următoarele şapte premii constau din cărţi.*

**„Şase fete tinere caută un adăpost. Suntem dansatoare, sprintene, pline de viaţă şi cât se poate de drăguţe. Intreprinderea unde am avut angajament a dat faliment — nu din pricina noastră — şi acum suntem fără nici un sprigin. Am rămas fără bani şi n'avem aci nici cunoştinţe. Primim oferte favorabile şi dela casele de filme, pe adresa: „Şase fetiţe“, la administraţia ziarului“.**

Acest anunţ a apărut acum două săptămâni, în câteva ziare din Berlin. Era foarte isbitor, nu numai pentru că a fost publicat la loc vizibil, dar şi pentru conţinutul său.

Intr'adevăr fraza „acceptăm oferte favorabile şi dela casele de filme“ nu prea e în concordanţă cu mizeria celor şase fete. Şi dacă cititorul ar fi fost încunoştiinţat că o societate berlineză de cinematograf pregăteşte un film, tocmai cu titlul „Şase fete tinere caută un adăpost“, ar fi înţeles că întregul anunţ nu era decât o reclamă dibace. Intr'adevăr s'au primit „pentru cele şase fete“, aproape cinci mii de oferte. Se'nţelege că majoritatea ofertelor veniau din partea bărbaţilor, cari nu se gândiau atât la mizeria tinerelor cât mai ales, la posibilitatea unor aventuri interesante.

Spicuim câteva dintre scrisorile ce s'au primit:

„Stimate domnişoare, conform anunţului publicat de dv. în „8 Uhr Abendblatt“. Vă încunoştiinţez că mi-ar face deosebită plăcere dacă aş avea prilejul să vă cunosc. Mă gândesc anume să întreprind o călătorie în America, dar numai în tovărăşia unei fete drăgălaşe. Oferta mea se adresează exclusiv fetelor drăguţe, blonde, svelte şi care n'au împlinit încă vârsta de 21 ani. Dacă printre Dv. există una, care să întruniască aceste calităţi, poate conta pe absoluta mea discreţie.

X. Y.“

De sigur că americanul nu ştia că îndărătul anunţului se găsiau tocmai şase tinere americane. Altfel...

Au fost şi multe femei care erau gata să ofere adăpost acestor tinere, astfel:

„Am citit anunţul publicat în „8 Uhr Abendblatt“, şi trăind mai de multă vreme singură, aş fi foarte bucuroasă să iau pe lângă mine o fată. Găseşte la mine casă şi masă. Sunt aproape văduvă, căci bărbatul meu călătoreşte într'una.“



**„Şase fete tinere care caută adăpost“. In ilustraţia noastră se vede o lipsă intenţionată. Una dintre fete a dispărut. Cititorii sunt rugaţi să spună ce s'a întâmplat cu dânsa. Răspunsurile cele mai spirituale vor fi premiate**

Erau unii cari oferiau adăpost pentru câteşi şase. Astfel unul prudent scria:

„Prezentaţi-vă Vineri după amiază, la ora cutare, în faţa cutărei case, din strada Prinţ Albrecht. Voiu avea în mână o carte, pe o parte ilustrată pe o parte albă. La revedere...“

Un bar a cerut celor şase fete să se prezinte pentru o eventuală angajare.

O altă scisoare le învita într'o cafenea. Un director de teatru le scria că vrea să organizeze un balet; iar un director de bancă le oferia angajament la birou şi nu le cerea în schimb decât ca, în timpul nopţii, să-l întovărăşiască la dans, în cafenele.

Au fost şi propuneri de felul acesteia:

„Dacă printre dv. se găseşte una înaltă de cel puţin 170 cm., care s'a plictisit de viaţa de boem şi — rămânând totuş curată la suflet, — poate să stea în locuinţa mea, compusă din două camere...“

Femei miloase voiau să ajute cu orice preţ pe sărmanele fetiţe. Dintre acestea foarte drăgălaş e următorul răspuns:

„Dragi fetiţe! Tocmai acum am citit anunţul vostru şi vă mărturisesc că în primul moment socotiam că e vorba de fantazia unui ziarist. Dupăce m'am gândit însă puţin, am ajuns la convingerea că e foarte posibil, în situaţia actuală, ca voi să fi rămas pe drumuri. Am o locuinţă simpatică şi vă pot oferi adăpost, la câteşi şase. Sunt absolut singură, am 62 de ani şi 6 camere sunt prea multe pentru mine. Mai ales că mai am trei case. Aş fi fericită să pot fi înconjurată de tinereţea voastră.“

S'a găsit şi unul care să înţeleagă spiritul de reclamă al anunţului şi acesta se oferia să facă cea mai largă publicitate filmului cu titlul „Când şase fete caută adăpost.“ Răspunsul acestuia n'a fost luat în seamă, deoarece... era răspunsul unui ziarist.

—o—

greşi ţinta, apoi a treia care se izbi în pieptul unui luptător. Făcu apoi un semn batjocuritor arătând o a patra piatră şi-şi roti lancea ameninţătoare.

Piticii roşii înţelegeau mai bine semnele decât Ulhamrii şi mâncătorii de oameni, căci se folosiau mai puţin de graiul articulat. Ei înţeleseră că suliţa va fi mai periculoasă decât pietrele; cei mai înaintaţi se deteră înapoi spre gloată, şi Fiul Leopardului se retrase cu paşi domoli. Ei îl urmăriau dela distanţă: de fiecare dată când vr'unul dintre ei îşi întrecea tovarăşii, Naoh mormăia şi ameninţa cu arma. Astfel ei înţeleseră pericolul de a se împrăştia şi Naoh atingându-şi ţinta, îşi reluă fuga.

Ulhamrii fugiră cea mai mare parte din zi. Când se opriră de multă vreme piticii roşii nu se mai zăriau. Războinicii mâncară în grabă. Temându-se de cursele din acest ţinut se străduiră să găsiască o eşire. Uneori credeau că au izbutit, dar pământul se făcea tot mai tare, fagi, sicomeri şi ferigi luau locul sălciilor, plopilor şi ierburilor de apă.

(Urmarea în numărul viitor).

**„CUGETĂRI“**

**„Viitorul e singurul bancher căruia numeroasele şi repetatele falimente nu-i distrug creditul.“**

(Ed. de Rotschild)

*

**„Budgetul statului e supus aceloraşi regule ca şi cea mai modestă socotială de gospodărie: nu există două aritmetiçi.“**

(Raymond Poincare).



# Un glas de dincolo de lume

## Fenomenul Patience Worth

De Hans von Kahlenberg

**Lumea spiritelor nu-i mărginită.**
**Mărginit e spiritul tău...**
**(Faust I. Monolog)**

PATIENCE WORTH era fiica unui țesător din Dorsetshire, Anglia, singurul copil la părinți și a trăit pe la 1650. Dânsa povestește că **„degetele îmi sunt umflate de atâta tors“** și că făcea rufărie fină pentru castelani. Tatăl ei a emigrat în America și, după moartea mamei sale, Patience îl urmă, în lumea nouă. Avea pe atunci 35 de ani; căminul ei cel nou se găsia în Nantuket, aproape de casa „Marthei Weinberg“. Acolo a și fost înmormântată. „Astăzi“ — spune dânsa — „pe mormântul meu crește un copac“.

Douăsute șasezeci și trei de ani mai târziu, în anul 1913, Mrs. P. L. Curran, soția comisarului de



**PEARL LENORE CURRAN**

**Mediul american, de care se slujește Patience Worth, fata unui țesător englez, care a trăit prin anul 1650.**
**(Din „The Case of Patience Worth“ de W. F. Prince, Boston 1927).**

emigrare pentru Missouri, „o femeie tânără, excepțional de sănătoasă, cumpătată și normală“, indiferentă față de chestiunile religioase, fără ambițiuni spiritiste sau literare, încerca la Saint Louis, scriptograful său, așa numitul Ouija-bord. Acest instrument, folosit în cercurile spiritiste, pentru însemnarea mesagiilor din lumea cealaltă, este alcătuit dintr'o scândură netedă, pe care se află înscrise toate literile alfabetului, precum și câțiva termeni mai uzuali, cum ar fi: „da“, „nu“, „nu știu“, etc. O masă mică, în formă de inimă, sau triunghiulară, pe trei picioare, se așează pe această scândură. Mediul pune scândura pe genunchi, sprijinind ușor degetele ambelor mâini, pe măsuță. După câtva timp „influenta spiritului“ se face simțită, prin mișcarea măsuței, al cărei vârf notează mesagiul, însemnând rând pe rând literile, care alcătuiesc cuvintele. O a treia persoană, observatorul, însemnă, în scris, cuvintele transmise.

Un aparat perfect, numit additor, a fost inventat de atunci și adoptat în Germania. Sir Conan Doyle publică în revista „Psyhical Research“, din Iunie 1926, rezultatul unor experiențe foarte interesante, făcute cu acest aparat de către cunoscutul violonist F l o r i z e l von R e u t e r, în 11 limbi deosebite, cele mai multe necunoscute de el, cu mesagii pe care d'abea după traducere le-a înțeles.

Doamnei Curran i s'a anunțat în aceea zi o „influență“ — care s'a numit Patience Worth și a alcătuit frazele într'un dialect englez foarte vechi, demult uitat.

Curând dânsa a început să dicteze, cu o iuțeală excepțională, și cu o ușurință neobișnuită povestiri și poezii. Prima carte publicată de dânsa s'a numit: „Patience Worth“ și a apărut în 1916. Ultima carte, Hope Trueblood, este o povestire din viața dela țară engleză, din timpurile puritanilor, într'un colorit deosebit și local. Mrs. Curran, ea însăș, **„autoarea“**, n'a fost niciodată în Anglia.

Valoarea literară a cărților și caracterul lor special au atras luarea aminte a tuturor; Arhaismul stilului a fost apreciat de către cunoscători; ei au stabilit că Mrs. Curran nu are nici talentul nici pregătirea necesară, ca să poată imita stilul și forma acelei limbi vechi. Renumitul medic de boli nervoase Worton F. Prince a pus diagnosticul că Patience Worth ar fi o a doua personalitite, inconștientă, a doamnei Curran și i-a oferit s'o libereze, prin hipnoză. Mrs. Curran a refuzat să exileze pe Patience, în acest mod, sau într'altul, și a făcut mare haz despre teoria inconștientului. Alți savanți renumiți au studiat acest caz, fără să ajungă la vr'un rezultat.

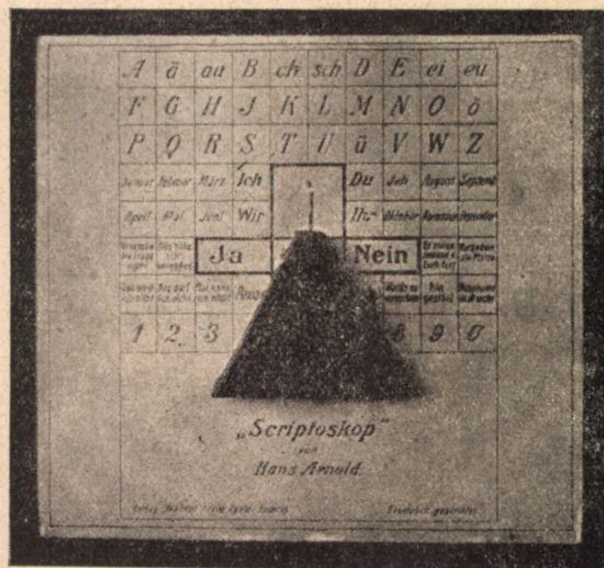
Intre acestea au apărut, vreme de trei ani, mereu, cărți de ale Patiencei Worth și s'au vândut, în cantități mari. Recenziile au fost foarte măgulitoare și încordarea publicului a crescut și mai mult.

Soții Curran discutau tocmai despre această parte economică, foarte îmbucurătoare a chestiunei, când Patience Worth s'a amestecat din nou: ea susținea că beneficiul producției ei literare aparține lui Dumnezeu și nu soților Curran. Să fie întrebuințat, acest beneficiu, pentru înfierea și creșterea unui sugaci, de sex femenin, care nu are nimic — absolut nimic pe lume.

„Să căutați pe acel copil — spunea Patience, în stilul ei antic — care nu are pe nimeni și nimic, căci lui îi aparține această pânză, pe care eu o țes și lui să-i fie dată marfa mea, iar pe dânsul să-l numiți Patience Worth!“

Au urmat apoi câteva descrieri personale. „Nu întârziați! Puneți-vă pe drum! In clipa asta așteaptă, cel mai dinainte hotărît.“

Vânătoarea după copil, la care a participat întregul clan al credincioșilor Patiencei Worth, a început și a durat luni de zile, fără răgaz. In sfârșit — după multe peripeții, care nu sunt lipsite de humor — Mrs. Curran, într'o dimineață, a întâlnit o prietenă veche, pe care n'o văzuse de mulți ani. A povestit și acesteia preocuparea ei de seamă și prietena i-a recomandat o femeie tânără, care în curând avea să fie mamă, și care nu avea nici adăpost nici rude, pentru că bărbatul ei fusese ucis într'un accident, la o




**UN INSTRUMENT PENTRU MESAGIILE DIN CEALALTĂ LUME**

**Prin fluidul, care emană dintr'un lanț de două până la șase persoane, planșeta triunghiulară, unde se termină polii lanțului, se pune în mișcare. (Fotografie oferită de Institutul „Wahrheit“ Leipzig).**

moartă.

In zilele următoare, după hotărîrea din lumea cealaltă, Mrs. Curran a vizitat pe această femeie, pe care a găsit-o foarte bolnavă. Imediat s'a îngrijat de căruțul de copil, de scutece și de toate cele necesare. Un avocat a pregătit hârtiile, care să permită o adoptare imediată. Posibilitatea ca așteptatul copil să fie un băiat, nici n'a venit în gând, acestor credincioși ferventi. Viitoarea mamă a iscălit actul de adopțiune, cu restricțiunea că, în cazul că rămâne în viață, copilul îi aparține.

Șase săptămâni mai târziu, Mrs. Curran, sub dictarea Patiencei scria la cartea, publicată mai târziu sub numele de „Povestiri triste“, când, exact la orele 9, cea care dicta a spus: „Acum e destul.“ Arătătorul scriptoscopului a rămas nemișcat.

Asistența era foarte încordată. Era vorba că la orele zece va fi anunțată, telefonic, nașterea.

Exact la orele 10, telefonul a sunat; s'a anunțat că s'a născut o fetiță, tocmai în momentul când Patience întrerupsese dictarea.

Mama copilului muri, patru ore mai târziu, și micuța fu adoptată, de către soții Curran, în mod legal. Ea fu botezată la 26 Noemvrie 1916, cu numele de Patience Worth Curran. A oficiat serviciul divin preotul George King, din St. Louis. Mrs. Charles Mach Nee, o doamnă foarte bine văzută în societatea aleasă, și Casper S. Yost, editorul unui mare ziar din capitală, sunt nașii ei, iar martori au fost domnul și doamna Major Woodruff.

Cu toții așteptau să vadă dacă spiritul, după ce și-a îngrijit copilul „lui“ — cu părul roșu, cum avea și Patience în timpul vieții; cu ochi albaștrii și sprâncene negre, coborînd dintr'un tată englez și o mamă scoțiană — va participa ca și o mamă adevărată, la creșterea fetiței.

Patience, care murise ca o fată bătrână, n'a lăsat să existe multă vreme îndoială, asupra acestui lucru. Copilul, la început, era foarte slab, și doctorul voia să micșoreze cantitatea de hrană, fără să se gândiască la pericolul unei sub-alimentații. In acest moment critic, Patience a intervenit. „Papă! Papă! Și tot mai multă papă!“ A telegrafiat dânsa. Și când s'a chemat un specialist, acesta a găsit că mica Paciente poate să fie hrănită cu un terci de făină; starea ei s'a îmbunătățit, văzând cu ochii.

De mai multe ori prescripțiile Patiencei Worth — cea moartă — au prevenit indicațiunile medicului.

„Tu, să îngrijești de sufletul copilului!“ porunciа Patience.

Desigur că aceasta e primul caz, ca un copil să fie dădăcit de un spirit și crescut de el. Se'nțelege că mica Patience primește, după cum povestește Mrs. Curran, daruri prețioase, din toate părțile lumii.

Toate cele relatate aci sunt fapte, redate — fără nici un comentar —

(Citiți urmarea în pag. 18).

## CONTESA CEA MAI BOGATĂ DIN EUROPA REFUZĂ TOATE OFERTELE DE CĂSĂTORIE



E vorba despre tânăra contesă Nina Seafield, pe care o înfăţişează ilustraţia noastră, şi care este nu numai cea mai bogată contesă, dar probabil şi cea mai bogată femeie din lumea veche. Pe lângă titlul de contesă a moştenit şi 10 milioane lire sterline (aproximativ 8 miliarde lei).

E dela sine înţeles că o femeie tânără, nobilă, cu o asemenea zestre să ispitiască pe mulţi şi nu e de mirare că ofertele de căsătorie sunt numeroase şi nu dintre cele de lepădat. In lumea femenină, dânsa joacă aproape acelaş rol, pe care prinţul de Walles îl are, în lumea bărbaţilor. Amândoi sunt obiectele cele mai ispititoare pentru candidaţii la căsătorie, deşi poate greu se poate apropia cineva de ei, cu gândul acesta.

Se afirmă că până şi M. S. Regina Maria a României şi-ar fi îndreptat privirea asupra contesei pentru A. S. Prinţul Nicolae. Este interesant că la ocolita propunere ce i s'ar fi făcut, contesa n'a spus „nu", dar nici n'a spus „da". A lăsat propunerea fără răspuns.

Intreaga Europă, e vorba despre acei cari îşi au numele trecut în Almanahul Gotha, aşteaptă cu nerăbdare decizia contesei, atât de anturată, care uneşte aceste două calităţi, de a fi nobilă şi extrem de bogată.

---

# Sinuciderea la Chinezi

Doctorul francez Metignon, în urma unei călătorii prin Peking, a scris o carte, în care, pe lângă alte multe lucruri, ne dă şi câteva date foarte intresante relative la sinuciderile Chinezilor.

Desele motive ale sinuciderilor din China sunt: răzbunarea, invidia, mânia şi cerbicia (încăpăţânarea).

Chinezii au şi un proverb care zice: „Viaţa, cu viaţa să plăteşte."

Cei mai mulţi Chinezi, cari îşi fac harakiri, acestui proverb se conformează. Chinezul, pentru ca să-şi satisfacă dorinţa-i de răzbunare, îşi zice în sine: tu, care mi-ai fost cauza sinuciderii mele, nu-ţi vei repara enorma pagubă nicicând.

Şi de fapt, de multe ori se întâmplă în China, că un oarecare chinez se sinucide, numai pentru motivul, că altul s'a sinucis pentru el.

Un mare rol în sinuciderea chineză joacă banul şi chestiunile câştigului.

După cum observă doctorul francez, nicăeri pe faţa pământului nu se află poate mai mulţi închinători ai viţelului de aur, ca în China.

Când un comerciant nu mai poate trăi din cauza tovarăşului său concurent, mănâncă o considerabilă doză de opium şi se duce în prăvălia duşmanului său, unde îşi dă duhul spre bucuria acestuia.

Un altul, care a fost nimicit de colegul său concurent, se spânzură la uşa căsii acestuia, crezând, că o mai mare răzbunare ca aceasta nu există.

Acela, care se sinucide din astfel de motive, lucrează cu mare precauţiune pentru a nu-şi greşi scopul.

După sinucidere, poliţia va găsi cu toată siguranţa în buzunarul lui o scrisoare, în care sunt motivele şi persoana care l-au dus în mormânt.

Cât de mult ţine sinucigaşul chinez, ca autorităţile să ştie necondiţionat motivul faptei se vede şi de acolo, că mulţi îşi scriu aceasta chiar pe piele. Ei cred, că cuvintele scrise pe piele, nu se şterg niciodată.

Sinuciderea din răzbunare, Chinezii o ţin a fi un lucru cu totul natural.

Un ilustru scriitor englez, Dyer-Ball, afirmă, că sinucigaşul chinez nu regretă decât faptul, că numai o singură dată poate fi sinucigaş, trebuind a se mulţumi cu un singur harakiri la uşa duşmanului său.

Dintre femeile chineze măritate deasemenea se sinucid foarte multe, ceace se explică cu situaţia familiară nenorocită. Ea locueşte într'o casă cu **soacra**, care se poartă foarte rău, apoi cumnaţi, cumnate, etc. în cercul cărora îşi uneşte zilele şi îşi face seama singură.

Sunt apoi localităţi în China, unde fetele, până într'atât li-e teamă de măritat, încât se sinucid cu zecile, numai să scape de viaţa conjugală amară.

Sinuciderile fetiţelor logodite la 10—12 ani, sunt destul de frecvente.

In pătura socială mai înaltă, sinuciderile cauzate de ofenze, sunt privite ca fapte laudabile.

Apoi Chinezii se îngrijesc foarte mult de corp, ca să nu fie ciungărit. Au în vedere principiul: cum l-a primit, aşa să-l redea.

Deaceia foarte rar se folosesc la sinucideri de pumnal ori altceva; cea mai obişnuită e: spânzurarea.

**R.**



**PAGODĂ IN CHINA**

# Cursele de bicicletă în Franța



FRANȚA este țara curselor de bicicletă, nu atât pentru numărul mare de aceste vehicule care există — 6.000.000 — dar mai ales pentru că francezul obișnuește să-și pună tot sufletul în acest sport. Poate că o statistică ar arăta că în Olanda se umblă mai mult pe bicicletă, dar acolo bicicleta e privită exclusiv ca un mijloc de transport sau de locomoție. Francesul dinpotrivă vede în biciclită un obiect de sport și numai în al doilea rând este pentru dânsul un obiect de locomoție.

Cicliștii sunt foarte bine văzuți în Franța. Maeștrii pedalei sunt populari în această țară și câștigă mulți bani. Aceasta însufletește bineînțeles pe tineri și îndeamnă să continue un sport iubit și popular. Există aci tot soiul de concursuri care întreține popularitatea sportului. O întrecere pentru începători adună anual zece până la 20 de mii de participanți. Intrecerile au loc în fiecare sat în parte și victorioșii se întrec apoi în centrele mai mari. Ultima cursă se face la Paris.

Dar deosebit interes prezintă pentru francezi așa numitele curse de șase zile întreceri între cei mai buni cicliști sportsmani, cari timp de șase zile și șase nopți, cu întreruperi foarte scurte străbat sute de kilometri, rotindu-se pe o pistă acoperită sub supravegherea unui juriu și urmăriți cu atenție de public care se schimbă mereu fiecare venind din când în când, în timpul zilei sau în timpul nopții să urmăriască întrecerea. Se angajează pariuri importante și se dau premii mari. Ilustrația noastră reprezintă o asemenea cursă.

## S'a isprăvit cu întrecerea de șase zile

### Vrem să vedem cursa de 60 zile

**Spre a satisface dorința cea mai arzătoare a omenirii, s'a construit o bicicletă de curse pentru doi „somnoroși."**



**Campionul mondial Călătorescu aleargă. Partenerul său Pedelici se odihnește între timp.**

**O mică întoarcere și campionul Pedelici ia locul lui Călătorescu.**

**INTRE CLOWNI**

**Paul Fratellini explică fratelui său Francisc planul viitorului lor Sketch:**

**— Norocosule, toată munca o am eu!**

**— Să auzim! Spune Francisc.**

**— Da. De acum intru iți reped o pereche de palme solid aplicate, iți rup bastonul pe spinare, iți turtesc nasul cu pumnul și iți dau o lovitură sdravănă cu capul în stomah.**

**— Bine... bine... și pe urmă?**

**— Pe urmă?... Pe urmă publicul strigă: Bis, și eu reîncep.**



## Poșta Redacției

**M. Gh. Mihăiescu.** D-l Gh. Balan Șerban din Comloșul Mare (jud. Timiș-Torontal) și mulți alții ne arată că poezia întitulată „Nenoroc", trimisă de Dv. cu mențiunea „Din Volumul de Versuri Licăriri" aparține d-lui R. D. Rosetti. V'am îndemna să citiți din când în când pagina noastră a treia, pentru ca să vă feriți de asemenea procedee, care înseamnă a abuza de buna noastră credință. Silindu-ne să fim circumspecți dăunați colaboratorilor cinstiți.

**Paul Lișteveanu.** Avem de făcut aceeaș observație ca și d-lui Mihăiescu, pentru poezia „Pustietate" de Traian Demetrescu, pe care V'ați însușit-o printr'o procedare urîtă.

**C. V. Georgescu, Obrejița, R.-Sărat.** Pentru o revistă ca a noastră, cercul dv. de activitate e prea restrâns. Publicându-vise eventual darea de seamă a unui serbări de interes strict local, am făcut-o din politeță.

**V. Nedelu, Timișoara.** Primim cu plăcere și vom onora după importanță, fotografiile pe care ni le Veți trimite, dacă vor fi publicabile și interesante.

**Massu Constantin, București.** Vă exprimăm și pe această cale recunoștința noastră pentru sprijinul pe care-l dați revistei și Vă rugăm să credeți că ținem seama de toate indicațiunile ce ni le dați și pe care în limita posibilității le vom pune în aplicare.

**Margareta Leca, Bacău.** Facem aci cuvenita rectificare, arătând că **fotografia apărută cu No. 24 la Concursul de copii era a finlui Dv. Gheorghieș Leca, Bacău.** Nu putem pentru această eroare publica încă odată fotografia.

**Gelu I. Ștefănescu, Tighina.** Din tr'o neglijență a serviciului nostru de expediție deabea astăzi Vi-s'a trimis premiul câștigat.

